

**Ledamöter**

Michael Rubbestad (SD), Ordförande  
Ulf Winberg (M), 1:e vice ordförande  
Fredrik Anderstedt (S), 2:e vice ordförande  
Agneta Hägglund (S)  
Pyy Niemi (S)  
Helene Cranser (S)  
Carolina Cranser (S)  
Lars-Göran Bromander (S)  
Inger Wallin (S)  
Christer Persson (S)  
Eva Staake (S)  
Sven Erkert (S)  
Maria Annell (S)  
Owe Fröjd (Båp)  
Sjunne Green (Båp)  
Peter Björkman (Båp)  
Helene Zeland Bodin (C)  
Per Widén (C)  
Susanna Kraftelid (HD)  
Rasmus Kraftelid (HD)  
Frida Herman (HD)  
Fred Rydberg (KD)  
Tony Klaesson (KD)  
Somir Sinharay (L)  
Anna Söder (MP)  
Catherine Öhrqvist (M)  
Stefan Häggmark (M)  
Björn Erling (M)  
Roger von Walden (M)  
Christian Nordberg (M)  
Nils-Åke Mårheden (M)  
Carl-Johan Torstenson (M)  
Anders Thonfors (M)  
Tommy Lövgren (SD)  
Zinaida Belonoshko (SD)  
Petri Piironen (SD)  
Paul Ohvanainen (SD)  
Daniel Rumack (SD)  
Alexandre Slussnäs (SD)  
Robin Jansson Eriksson (V)  
Melvin Eklind (SD)

**Ersättare**

Jhonny Ekblom (S)  
Anna Larsson (S)  
Harry Lövestav (S)  
Solweig Lundkvist (S)  
Werner Schubert (S)  
Marie Roos (S)  
Farid Chibout (Båp)  
Andrea Moroni (Båp)  
Lisbeth Bolin (C)  
Mats Engelmark (C)  
Rickard Dahlin (HD)  
Marcus Ström (HD)  
Helén Embretsén (KD)  
Mikaela Klaesson (KD)  
Ralph Abrahamsson (L)  
Roger Norin (L)  
Ulrika Lundblad (MP)  
Torgny Ericsson (MP)  
Björn Hedö (M)  
Johan Fogelström (M)  
Tommy Rosenkvist (M)  
Per-Arne Öhman (M)  
Sara Sarnes (M)  
Caroline Lindgren (SD)  
Max Örell (SD)  
Peter Ledeborg (SD)  
Charlotta Bjälkebring Carlsson (V)  
Gunilla Nordqvist Paulsson (V)

**Kommunfullmäktige** kallas till sammanträde

Tid           måndagen den 08 april 2024, kl. 17:00

Förmöten från kl. 16.00



Kommunfullmäktige

*Bildvisning och information om Håbos forntid, frivilligt deltagande från klockan 16:45.*

*Tillkännagivande av Jan Fridegårdpriset, under mötets öppnande.*

*Allmänhetens frågestund kommer att hållas om frågor inkommer.*

Plats      Övergransalen, Kommunhuset, Bålsta

## Ärenden

1.      Mötets öppnande: upprop, val av justerare, fastställande av dagordning och prövning av att kungörelse har skett i laga ordning.  
Dnr 2024/00532
2.      Anmälan av medborgarförslag: Skokloster behöver fler möjligheter till lek och rörelse för barn  
Dnr 2024/00553
3.      Anmälan av medborgarförslag: Sudbury i England till Håbos vänort  
Dnr 2024/00576
4.      Svar på medborgarförslag: processen med medborgarförslag  
Dnr 2023/01287
5.      Svar på medborgarförslag: Ny skolplattform  
Dnr 2023/01109
6.      Investeringsprojekt 1385 (1104) Ny simhall - kostnadsökning  
Dnr 2024/00114
7.      Driftform för friskvårdslokalen i nya simhallen  
Dnr 2024/00376
8.      Ägardirektiv Håbohus  
Dnr 2023/01056
9.      Patient- och brukarmedverkan 2023  
Dnr 2023/00759
10.     Uppföljning: strategi för hälsosamt åldrande  
Dnr 2023/00112
11.     Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024  
Dnr 2024/00419
12.     Svar på motion: service och Trygghetspunkt i Skokloster  
Dnr 2023/00905



Kommunfullmäktige

13. Redovisning av inkomna skrivelser till Kommunfullmäktige april 2024  
Dnr 2024/00424
14. Interpellation till kommunstyrelsens ordförande  
Dnr 2024/00374
15. Interpellation till Barn och utbildningsnämndens ordförande  
Dnr 2024/00487

---

Michael Rubbestad  
Ordförande

---

Linda Apelqvist  
Sekreterare



Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Linda Apelqvist, Kommunsekreterare

[linda.apelqvist@habo.se](mailto:linda.apelqvist@habo.se)

## **Mötets öppnande**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige utser N.N. och N.N. till justerare av dagens protokoll.
2. Kommunfullmäktige fastställer dagordningen och konstaterar att kungörelse har skett i laga ordning

### **Sammanfattning**

Kommunfullmäktige låter kontrollera närvaro och utser två justerare att jämte ordförande justera protokollet.

Dagordningen fastställs.

Om frågor har anmälts till allmänhetens frågestund ställs och besvaras fråga.



Kommunstyrelsens förvaltning  
Kansliavdelningen  
Jessica Thorsell, Kommunsekreterare

jessica.thorsell@habo.se

## **Anmälan av medborgarförslag: Skokloster behöver fler möjligheter till lek och rörelse för barn**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige beslutar att överlämna medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

### **Sammanfattning**

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren föreslår att Håbo kommun bör ordna med ytterligare platser för lekmöjlighet för barn över 6 år i Skokloster.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Beredning sker inom ram.

### **Barnperspektivet**

Barnperspektivet ska beaktas i beredningen.

### **Näringslivsperspektivet**

Näringslivsperspektivet beaktas i beredningen.

### **Uppföljning**

Ärendet följs upp genom redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag till fullmäktige.

### **Beslutsunderlag**

- Medborgarförslag

---

### **Beslut skickas till**

Kansliavdelningen, kommunledningsförvaltningen

# Lämna ett medborgarförslag till Håbo kommun

Ärendenummer: #10210 | Inskickat av: NATHALIE-NICOLE WIMAN | 2024-03-21 15:12

## ✓1. Inlämnat av

### Inlämnat av

#### Personnummer

#### För- och efternamn

NATHALIE-NICOLE WIMAN

#### Adress D

#### Telefon

#### Postnummer och ort

746 96 Skokloster

#### Mobiltelefon

#### E-postadress

#### Notifieringar

E-post

## ✓2. Förslag

## Ditt förslag

Tänk på att formulera ditt förslag på ett tydligt sätt, så att andra personer kan läsa det och förstå vad du menar.

Skokloster behöver fler möjligheter till lek och rörelse för barn. I dagsläget finns det ingen stor och inspirerande lekplats för våra barn här ute. De lekplatser som finns är små och slitna, och passar endast mindre barn. Vi önskar att det finns fler lekmöjligheter för barn 6 år och uppåt, likt en lekplats som finns i Bålsta Enebyrsparken. En möjlighet till lek i närmiljö skulle gynna rörelsemönstret för barn här ute och skulle bli en fin träffpunkt för familjer som bor här. Det skulle minska på resandet med bil, då de allra flesta barnfamiljer som bor här ute reser in till Bålsta för att sätta sin barn rörelse.

En ny lekplats skulle med fördel kunna anläggas nära det nya ute gymmet för att möjliggöra att både barn och vuxna kan vara fysiskt aktiva samtidigt. Även en finare grillplats skulle kunna finnas intill för att göra platsen ytterligare attraktiv som mötesplats för familjer.

Kommunstyrelsens förvaltning  
Kansliavdelningen  
Linda Apelqvist, Kommunsekreterare

[linda.apelqvist@habo.se](mailto:linda.apelqvist@habo.se)

## **Anmälan av medborgarförslag: Sudbury i England till Håbos vänort**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige beslutar att överlämna medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

### **Sammanfattning**

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren föreslår att Sudbury i England blir en vänort till Håbo. Om Sudbury blir en vänort till Håbo önskar förslagsställaren att ta fram en handlingsplan tillsammans med Paide i Estland, Fredensborg i Danmark och Sudbury i England.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Beredning sker inom ram.

### **Barnperspektivet**

Barnperspektivet beaktas i beredningen.

### **Näringslivsperspektivet**

Näringslivsperspektivet beaktas i beredningen.

### **Uppföljning**

Ärendet följs upp genom redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag till fullmäktige.

### **Beslutsunderlag**

- Medborgarförslag
- Handlingsplan Nordiska vänorter 2021-2025

---

### **Beslut skickas till**

Kansliavdelningen, kommunledningsförvaltningen

# Lämna ett medborgarförslag till Håbo kommun

Ärendenummer: #9929 | Inskickat av: Wille Maximilian Holmberg | 2024-03-06 22:54

## ✓1. Inlämnat av

### Inlämnat av

### Personnummer

**För- och efternamn** Wille  
Maximilian Holmberg

### Adress

### Postnummer och ort

746 33 Bålsta

### Telefon

### E-postadress

### Mobiltelefon

### Notifieringar

E-post  
SMS

## ✓2. Förslag

## Ditt förslag

Tänk på att formulera ditt förslag på ett tydligt sätt, så att andra personer kan läsa det och förstå vad du menar.

Sudbury i England till Håbos vänort

Jag och fyra andra ungdomar från Håbo deltog i oktober 2022 i ett nordiskt vänortsutbyte med tema film och musik i Fredensborg i Danmark. Under utbytet deltog Håbos vänorter Ingå i Finland, Nittedal i Norge, Paide i Estland, Fredensborg i Danmark men även Sudbury i England som är Fredensborgs vänort. Under vänortsutbytet hade jag en bred och bra dialog med närvarande ungdomar och ledare från Sudbury och dem lät positiva till att få en ny vänort, nämligen Håbo.

Den tredje augusti 2021 togs en handlingsplan fram för det "nordiska vänortssamarbetet" (se filformat nedan) fram där alla vänorter till Håbo fått delta utom Paide i Estland som då inte tillhör Norden. Om Sudbury blir en vänort till Håbo önskar jag att Håbo tillsammans med Paide, Sudbury och Fredensborg ska ta fram en egen handlingsplan för vänortssamarbete för att samtliga vänorter ska kunna vara involverade och delaktiga i vänortssamarbetet.

Jag yrkar för att Håbo kommun har samtal och diskuterar med Sudbury gällande dem som en ny vänort till Håbo och tar fram en handlingsplan för vänortssamarbete.

/Wille Holmberg

## Bifogat material

Här kan du bifoga filer, högst tre stycken, som komplement till ditt förslag. Det kan till exempel vara bilder eller ritningar.

 **Handlingsplan Nordiska vänorter 2021-2025 fotnot Paide.pdf** (525 KB)

Samtliga filer ovan finns bifogade i detta dokument, se bifogade filer.

# Handlingsplan 2021-2025

## Nordiskt vänortssamarbete

Ett mellanfolkligt nordiskt samarbete mellan vänortskommunerna Fredensborg i Danmark, Håbo i Sverige, Ingå i Finland och Nittedal i Norge.



FREDENSBORG  
KOMMUNE



NITTEDAL KOMMUNE  
*der storby møter marka*



2021-03-08

## Vänortsarbete satt på prov på grund av pandemi

År 2020 går till historien som tidpunkten då det nordiska samarbetet återigen blev högaktuellt. Pandemin blottade brister i det nordiska samarbetet och nationalism frodades i pandemins spår. Den nordiska samhörigheten och dialogen är nu viktigare än någonsin för att stärka vänortsarbetet.

Det är en absolut nödvändighet att vi i vårt vänortsarbete ser till att överbrygga svårigheterna för att stärka samarbetet för framtiden, hitta sätt att hantera pandemin och kommande utmaningar. Vi gör det genom ett starkt civilsamhälle, engagerade medborgare, föreningar och samtal mellan människor där ungas röster står i centrum.

2020-21 blir mellanår på grund av pandemin. 2020 års aktivitet i Håbo på tema Agenda 2030 blev istället digitala möten för att omformulera denna handlingsplan. En handlingsplan som sträcker sig mellan 2021 till 2025. Var och en får därför arbeta och stärka sina organisationer på hemmaplan så länge pandemin fortgår. År 2021 fortsätter vi vårt arbete digitalt, för att planera en Musikfestival 2022. Målen i Agenda 2030 får vi ta med oss i vårt arbete under de kommande fem åren.



Bild: Globala mål för hållbar utveckling. Agenda 2030, antagna av FN:s medlemsländer 2015.

## Ramarna för vårt vänortsarbete

Fredensborg i Danmark, Håbo i Sverige, Ingå i Finland och Nittedal i Norge är de orter och länder som ingår i det nordiska vänortsarbetet.

Med den nya planen för åren 2021-2025 önskar vänorterna fortsatt lägga vikt på att öka de ungas inflytande i samarbetet. Ett stadigt ökande samarbete gällande globala frågor och de samhällsutmaningar som engagerar de unga.

Vi önskar understödja utbyte mellan föreningslivet, skolor och musikskolor i våra fyra vänorter och de lokala Norden-föreningar som finns i vissa av våra kommuner.



## Föreningarna i Norden

Föreningarna Norden är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation och sammanbetspartner som verkar för att gynna och ta initiativ till gränsöverskridande samarbete mellan invånare, föreningar, företag, kommuner och stater i syfte att utveckla det nordiska samarbetet.



## Internationella nätverk i en global värld

Idag lever vi i en internationell global kontext, ett stadigt mera integrerat Europa. Av vikt är samarbete mellan länder och varaktiga nätverk som kan understödja demokratiutveckling och vänskap över våra gränser.

Genom vårt samarbete kan vi inspirera varandra och byta erfarenheter. Med ett gott samarbete möjliggör vi deltagande för fler, föreningar, kommunala verksamheter, politiker och privatpersoner.

Globaliseringen gör att det finns ett ökat behov av interkulturell kommunikation. Det vill säga att personer i ett mångkulturellt sammanhang agerar tillsammans för att lära av varandra i utvecklingsarbetet.

## En särskild insats för de unga

Vänortsarbetet syftar till att understödja ungas möjlighet till samarbete och bilda vänskapsband med varandra över nations gränser.

Genom ett tidigt engagemang och personliga kontakter ges kunskap och förståelse för andra kulturer. Det ger färdigheter i att kunna interagera med andra människor och därmed utveckla ett kritiskt förhållningssätt gentemot sina egna fördomar om andra. Därför ska det läggas särskild vikt vid de ungas inflytande och engagemang både på idéstadiet och planering samt vid ungdomsaktiviteternas genomförande.

Bilder: Tidigare handlingsplan 2017-2020.

## Vänortarbete som del i kommunens ordinarie arbete

Vänskapskommunerna önskar att vänortsträffarna i högre grad arrangeras i gemenskap med övriga ordinarie kommunala arrangemang. Arrangemang som riktar sig mot en bred allmän publik men också mindre arrangemang som riktar sig till exempelvis en ungdomsaktivitet eller prisutdelning till föreningslivet. På det sättet breddas kontaktbytet mellan vänorternas representanter, medborgare och föreningsliv. Håbo har även gemensamt med Fredensborg, Paide i Estland som gemensam vänort, varje vänort bestämmer själv vilka vänorter de har.

2021-03-08

## **Aktivitetsplan**

Aktivitetsplanen är ett riktmärke för vårt vänortsarbete. Varje vänort utarbetar en detaljerad plan för hur deras aktivitet utformas aktuellt år. Inbjudan skickas ut senast sex månader före genomförande. Detta för att inbjudna vänorter ska ha möjlighet planera för sitt deltagande.

### **2021**

- Mellanår på grund av Corona. Planering startar för kommande års musikfestival

### **2022**

- Musikfestival Ingå i Finland bjuder in.

### **2023**

- Ungdomsaktivitet tema idrott, Nittedal i Norge bjuder in.

### **2024**

- Vänortskonferens i Sverige, ungdomsaktivitet. Uppföljning och arbete med kommande handlingsplan 2026-2029.<sup>1</sup>

### **2025**

- Musikfestival Fredensborg i Danmark bjuder in. Aktivitetsplan för 2026-2029 antas.

Bild: Vänortsbesök i Sverige 2016.

---

<sup>1</sup> Håbos Baltiska vänort Paide i Estland, inbjuds delta vid våra arrangemang i Sverige.

§ 79

Dnr 2023/01287

## **Svar på medborgarförslag: processen med medborgarförslag**

### **Kommunstyrelsens förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget besvarat.

### **Sammanfattning**

Ett medborgarförslag har inkommit med önskemål om att förtydliga processen med medborgarförslag. Förvaltningens slutsats är att ett medborgarförslag idag har en tydlig arbetsprocess där information om de olika delarna i processen tillställs förslagsställaren och finns på kommunens webbplats. Kommunfullmäktige har också en dokumenterad ambitionsnivå gällande hur lång tid det ska ta för ett förslag att bli besvarat. Utifrån detta föreslår förvaltningen att medborgarförslaget ska anses besvarat.

### **Beslutsunderlag**

Medborgarförslag

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

# Lämna ett medborgarförslag till Håbo kommun

Ärendenummer: #7329 | Inskickat av: THOMAS BJÖRKLUND | 2023-10-18 21:30

## ✓1. Inlämnat av

### Inlämnat av

#### Personnummer

#### För- och efternamn

THOMAS BJÖRKLUND

#### Adress

#### Postnummer och ort

746 91 Bålsta

#### Telefon

-

#### E-postadress

#### Mobiltelefon

-

#### Notifieringar

E-post

## ✓2. Förslag

## Ditt förslag

Tänk på att formulera ditt förslag på ett tydligt sätt, så att andra personer kan läsa det och förstå vad du menar.

Uppföljning av medborgarförslag:

Idag är det omöjligt att få någon insyn av vad som händer med ett inlämnat medborgarförslag om man inte via eget detektivarbete inom kommunens förvaltningar och nämnder lyckas få reda på vem som faktiskt ansvarar för att jobba med förslaget. I bästa fall kan man då få en statusuppdatering i ärendet.

Det s.k beslutet som bifogas till resp. medborgarförslag är ju inget slutgiltigt beslut i sakfrågan och närmast irrelevant för den som lämnat in förslaget eller för de som med stort intresse försöker följa förslagets ev. genomförande. Beslutet är endast en hänvisning om vad som händer härnäst med förslaget (andra rutan i processbeskrivningen). Antingen blir det avslag direkt eller vidarebefordran till nästa instans inom kommunen. Det finns förslag som legat 5 år eller mer där man lagt på förvaltning eller nämnd att utreda förslaget.

I den process ni beskriver vore det önskvärt att medborgarförslaget publikt uppdateras med information under resans gång i rimlig omfattning. Det minsta man kan begära är en uppdatering kring vad det verkliga beslutet blev i frågan samt en indikation på när det faktiskt kommer att genomföras. Dvs utfallet av näst sista rutan i processbeskrivningen "politikerna i kommunfullmäktige fattar beslut om förslaget".

Rimligt är även att ni sätter en ambitionsnivå på hur lång tid man som medborgare kan förvänta sig att ett förslag tar från "Medborgarförslag lämnas till kommunen" till "politikerna i kommunfullmäktige fattar beslut om förslaget" (se processbeskrivning) Förslagsvis 6 mån. Självklart med undantag av förslag som medför stora strukturella eller kostsamma förändringar för kommunen.

Processbeskrivning: "Vad händer med ditt medborgarförslag"

<https://www.habo.se/images/18.4d2efb111586f442985c1b6c/1479805714411/Vad%20h%C3%A4nder%20med%20mitt%20medborgarf%C3%B6rslag.jpg>

Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Jessica Thorsell, Kommunsekreterare

jessica.thorsell@habo.se

## **Medborgarförslag: processen med medborgarförslag**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget besvarat.

### **Sammanfattning**

Ett medborgarförslag har inkommit med önskemål om att förtydliga processen med medborgarförslag. Förvaltningens slutsats är att ett medborgarförslag idag har en tydlig arbetsprocess där information om de olika delarna i processen tillställs förslagsställaren och finns på kommunens webbplats. Kommunfullmäktige har också en dokumenterad ambitionsnivå gällande hur lång tid det ska ta för ett förslag att bli besvarat. Utifrån detta föreslår förvaltningen att medborgarförslaget ska anses besvarat.

### **Ärendet**

Ett medborgarförslag har inkommit med önskemål om att förtydliga processen med medborgarförslag. Tre förslag lämnas.

*Att medborgarförslaget publikt uppdateras med information under resans gång, i rimlig omfattning.*

*Att uppdatering kring vad det verkliga beslutet blev i frågan samt en indikation på när det faktiskt kommer att genomföras samt*

*Att kommunfullmäktige sätter en ambitionsnivå på hur lång tid man som medborgare kan förvänta sig att ett förslag tar från det att medborgarförslaget lämnas till kommunen till dess att Kommunfullmäktige fattar beslut om förslaget.*

### *Hur ser processen ut i dag?*

Ett nytt medborgarförslag anmäls först hos Kommunfullmäktige som tar ställning till förslagens giltighet samt beslutar om att skicka förslaget för beredning. Kommunstyrelsen bedömer om ärendet behöver remitteras till nämnd, som då får möjlighet att yttra sig över frågan. När förslaget utretts färdigt lämnar förvaltningen ett förslag till beslut till politiken.

Förslagsställaren får under denna process möjlighet att presentera sitt förslag. En första inbjudan sker till sammanträdet där Kommunfullmäktige fattar beslut om giltighet och beredning, där förslagsställaren kan presentera sitt förslag. En andra inbjudan sker till det Kommunfullmäktigesammanträde där förslaget ska beslutas, där förslagsställaren kan kommentera förslag till beslut. Det slutliga beslutet i ärendet skickas till förslagsställaren. All kommunikation sker på e-post om förslagsställaren har lämnat en e-postadress och i annat fall per post.

Medborgarförslaget samt slutligt beslut finns på kommunens webbplats. Även förslag till beslut finns på kommunens webbplats, i kallelse med handlingar till kommunfullmäktiges sammanträde.

Önskvärt att medborgarförslaget publikt uppdateras med information under resans gång, i rimlig omfattning

Inkomna medborgarförslag finns publicerade på kommunens webbplats. Kommunfullmäktiges protokoll, med beslut om beredning av förslaget, finns även det digitalt på webbplatsen. När medborgarförslaget ska gå upp för beslut får förslagsställaren en inbjudan med möjlighet att delta för att kommentera förslag till beslut. Det slutliga beslutet skickas till förslagsställaren samt publiceras på kommunens webbplats.

[E]n uppdatering kring vad det verkliga beslutet blev i frågan samt en indikation på när det faktiskt kommer att genomföras

Förslagsställaren får det slutliga beslutet på e-post. Beslutet finns även på kommunens webbplats. Vid ett bifall får förslagsställaren i dag inget meddelande om när förslaget kan väntas genomföras. Bifallna beslut skickas till berörd förvaltning för verkställighet.

Att Kommunfullmäktige sätter en ambitionsnivå på hur lång tid man som medborgare kan förvänta sig att ett förslag tar från "Medborgarförslag lämnas till kommunen" till "politikerna i kommunfullmäktige fattar beslut om förslaget" [...] Förslagsvis 6 mån

Kommunfullmäktige har satt en ambitionsnivå för hur lång tid det ska ta för att ett medborgarförslag ska bli besvarat. I Kommunfullmäktiges arbetsordning regleras tiden för svar på medborgarförslag: ”Medborgarförslag ska beredas så att beslut kan fattas inom ett år från det att förslaget anmäldes till fullmäktige”. Utöver detta ska kommunstyrelsen och övriga nämnder minst en gång per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Detta gör att Kommunfullmäktige kan ha uppsikt över om beredning av medborgarförslag tar för lång tid.

*Slutsats*

Ett medborgarförslag har en tydlig arbetsprocess. Information om de olika delarna i processen tillställs förslagsställaren och finns på kommunens webbplats. Kommunfullmäktige har en fastställd ambitionsnivå gällande hur lång tid det ska ta för ett förslag att bli besvarat. Utifrån detta föreslår förvaltningen att medborgarförslaget ska anses besvarat.

**Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

**Barnperspektivet**

Barnperspektivet ska beaktas i samtliga ärenden men barn och unga berörs inte av kommunens process.

**Näringslivsperspektivet**

Även näringslivsperspektivet ska beaktas i samtliga ärenden men lokala företagare och näringsliv påverkas inte av processen för medborgarförslag.

**Uppföljning**

Beslutet kräver ingen uppföljning.

**Beslutsunderlag**

- Medborgarförslag

---

**Beslut skickas till**

Förslagsställaren  
Håbo kommuns webbplats



§ 80

Dnr 2023/01109

## **Svar på medborgarförslag: Ny skolplattform**

### **Kommunstyrelsens förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget besvarat.

### **Sammanfattning**

Ett medborgarförslag har inkommit med önskemål om att byta skolplattform. Barn- och utbildningsnämnden har yttrat sig. Det pågår en upphandling gällande ny skolplattform, och de användningsområden som medborgarförslaget lyfter fram är kravställda. Utifrån detta föreslår förvaltningen att medborgarförslaget ska anses besvarat.

### **Beslutsunderlag**

– Medborgarförslag

-Beslut, barn- och utbildningsnämnden 2023-12-06 § 158

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Jessica Thorsell, Kommunsekreterare

jessica.thorsell@habo.se

## **Svar på medborgarförslag: Ny skolplattform**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget besvarat.

### **Sammanfattning**

Ett medborgarförslag har inkommit med önskemål om att byta skolplattform. Barn- och utbildningsnämnden har yttrat sig. Det pågår en upphandling gällande ny skolplattform, och de användningsområden som medborgarförslaget lyfter fram är kravställda. Utifrån detta föreslår förvaltningen att medborgarförslaget ska anses besvarat.

### **Ärendet**

Ett medborgarförslag har inkommit med önskemål om att byta skolplattform, då man i nuvarande system enbart kan registrera frånvaro. Önskemål i medborgarförslaget är en skolplattform där vårdnadshavare kan frånvaroaanmäla, se schema, veckobrev med mera. Ärendet har remitterats till barn- och utbildningsnämnden för yttrande.

Barn- och utbildningsnämnden har ett pågående upphandlingsprojekt avseende systemförnyelse av skoladministrativa system. De användningsområden som medborgarförslaget lyfter fram är kravställda i aktuell upphandling.

Då det pågår ett arbete med att byta ut de systemtjänster som omfattas av medborgarförslaget föreslår förvaltningen att medborgarförslaget ska anses besvarat.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Kostnader för det nya systemet tas inom barn- och utbildningsnämndens befintliga ram.

### **Barnperspektivet**

En väl fungerande skolplattform gynnar både barn, vårdnadshavare och lärare då det möjliggör information till vårdnadshavare och minskar den administrativa bördan för skolpersonal. Det ger möjlighet till bättre samverkan mellan skola och vårdnadshavare.

### **Näringslivsperspektivet**

I enlighet med Håbo kommuns policy för upphandling ska Håbo kommun aktivt arbeta med att möjliggöra för små och medelstora företag att tävla om kommunala kontrakt. Håbo kommun ska möjliggöra för fler lokala företag att delta i offentlig upphandling.

**Uppföljning**

Beslutet kräver ingen uppföljning.

**Beslutsunderlag**

- Medborgarförslag
- Beslut, barn- och utbildningsnämnden 2023-12-06 § 158

---

**Beslut skickas till**

Förslagsställaren  
Håbo kommuns webbplats  
Barn- och utbildningsnämnden, för kännedom

# Lämna ett medborgarförslag till Håbo kommun

Ärendenummer: #6742 | Inskickat av: Fredrik Johan Gabriel Sunnanhed | 2023-09-08 09:31

## ✓1. Inlämnat av

### Inlämnat av

### Personnummer

### För- och efternamn

Fredrik Johan Gabriel Sunnanhed

### Adress

### Postnummer och ort

746 41 Bålsta

### Telefon

### E-postadress

### Mobiltelefon

### Notifieringar

E-post

## ✓2. Förslag

## Ditt förslag

Tänk på att formulera ditt förslag på ett tydligt sätt, så att andra personer kan läsa det och förstå vad du menar.

### Ny skolplattform

Håbo kommuns skolor har idag Dexter som skolplattform. Det här är en föräldrad platform som inte är särskilt bra. I appen Dexter kan man t.ex. endast frånvaroanmäla och inget mer.

Vill man t.ex. se barnens schema, utvecklingssamtal, nyhetsbrev osv måste man logga in via webbgränssnittet. Det går inte heller att få aviseringar till sin mobil när det har kommit någon ny information utan man måste logga in och kolla själv då och då. Resultatet är att lärare använder dexter ibland och annars skickar ut mail till föräldrar där det är lätt att missa någon förälder i maillistan.

I andra kommuner och skolor används t.ex Schoolsoft där kan man göra allt i appen och få aviseringar. T.ex frånvaroanmäla, se schema, se veckobrev med mera. Därför rekommenderar jag starkt att byta plattform.

Mvh

Fredrik Sunnanhed

BOU § 158

Dnr 2023/00203

## Yttrande gällande medborgarförslag Ny skolplattform

### Beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse medborgarförslaget besvarat.

### Sammanfattning

Ett medborgarförslag har remitterats till barn- och utbildningsnämnden för yttrande.

Förslagsställaren föreslår i sitt medborgarförslag att Håbo kommun ska byta skolplattform då nuvarande skolplattform upplevs som föråldrad samt är svår för lärare att använda för att ge relevant information till vårdnadshavare.

Barn- och utbildningsförvaltningen har ett pågående upphandlingsprojekt avseende systemförnyelse av skoladministrativa system som sedan tidigare har initierats. De funktionella användningsområden som idag tillgodoses av Dexter och som omfattas av medborgarförslaget är kravställda i aktuell upphandling.

Eftersom ett arbete med att byta ut de systemtjänster som omfattas av medborgarförslaget redan har påbörjats finns det inga ytterligare åtgärder för Håbo kommun att vidtaga.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår därför, utifrån förvaltningens beredning, att kommunfullmäktige anser medborgarförslaget besvarat.

### Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2023-11-07, BOU 2023/00203 nr 66750

Underlag från kommunstyrelsen (medborgarförslag, beslut och remiss)

### Beslutsgång

Ordförande ställer frågan om barn- och utbildningsnämnden kan besluta i enlighet med förvaltningens förslag till beslut och finner att så sker.

### Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Förvaltningens ledningsgrupp

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGSBESTYRKNING



§ 66

Dnr 2024/00114

## Investeringsprojekt 1385 (1104) Ny simhall - kostnadsökning

### Kommunstyrelsens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige utökar investeringsbudget för projektet 1385 (1104) ny simhall med 10 miljoner kronor från totalt beslutade 233,6 miljoner kronor till 243,6 miljoner kronor.

### Sammanfattning

Beslut om utökad budget för ny simhall återremitterades från Kommunfullmäktige (KS 2024-02-26, Dnr 2024/00114 §4): ”med hänvisning till att det finns ett beslut om att driva simhallen i egen regi men inget beslut om uthyrning av viss del av simhallen. Detta behöver tydliggöras”

I ärende 2024/00376 föreslår samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunfullmäktige beslutar att friskvårdlokalen får drivas i extern regi.

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att utöka budgeten med 10 miljoner kronor, vilket ger en total budget på 243,6 miljoner kronor.

### Beslutsunderlag

Protokollsutdrag 2024-02-26 § 4 Investeringsprojekt 1385 (1104) Ny simhall – kostnadsökning (återremiss)

### Beslutsgång

Bålstapartiet och Håbodemokraterna deltar inte i beslut.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Samhällsbyggnadsförvaltningen  
Jytte Rüdiger, förvaltningschef  
samhallsbyggnadsforvaltningen@habo.se

## **Investeringsprojekt 1385 (1104) Ny simhall - kostnadsökning**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige utökar investeringsbudget för projektet 1385 (1104) ny simhall med 10 miljoner kronor från totalt beslutade 233,6 miljoner kronor till 243,6 miljoner kronor.

### **Sammanfattning**

Beslut om utökad budget för ny simhall återremitterades från Kommunfullmäktige (KS 2024-02-26, Dnr 2024/00114 §4): ”med hänvisning till att det finns ett beslut om att driva simhallen i egen regi men inget beslut om uthyrning av viss del av simhallen. Detta behöver tydliggöras”

I ärende 2024/00376 föreslår samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunfullmäktige beslutar att friskvårdlokalen får drivas i extern regi.

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att utöka budgeten med 10 miljoner kronor, vilket ger en total budget på 243,6 miljoner kronor.

### **Ärendet**

Beslut om utökad budget för ny simhall återremitterades från Kommunfullmäktige (KS 2024-02-26, Dnr 2024/00114 §4): ”med hänvisning till att det finns ett beslut om att driva simhallen i egen regi men inget beslut om uthyrning av viss del av simhallen. Detta behöver tydliggöras”

I ärende 2024/00376 föreslår samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunfullmäktige beslutar att friskvårdlokalen får drivas i extern regi.

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat (KF 2020-06-29 § 40) om en total investeringskostnad på 191 miljoner kronor för investering av ny simhall.

Inför byggstart beslutade kommunfullmäktige (KF 2022-03-28 § 27) att fördela ytterligare 13,5 miljoner utöver redan beslutad 191 miljoner kronor till 204,5 miljoner kronor.

Under början på 2023 begär projektet ytterligare medel för att kunna färdigställa den nya simhallen. Orsaken är det allmänna kostnadsläget med hög inflation och kraftigt höjda priser på byggmaterial. Kommunfullmäktige beslutade att tillskjuta ytterligare 29,1 miljoner kronor. Den totala investeringskostnaden beräknades då till 233,6 miljoner kronor.



Vid en grundlig genomgång av slutkostnadsprognoser får totalentreprenören under oktober månad aviseringar från installationsentreprenörerna att deras respektive slutkostnadsprognoser behöver höjas. Kategorierna rör-, ventilations-, styr-, el- samt vattenreningsinstallationer visar på större avvikelser i sina respektive prognoser. Utförd hyresgäst Anpassning i friskvårdslokalen ingår nu även i projektkostnaden, då den kommer att finansieras genom hyresintäkter. Totalt innebär detta en prognoshöjning om 10 miljoner kronor för byggkostnaderna.

Den totala utgiften för ny simhall beräknas idag till 243,6 miljoner kronor. Jämfört med under 2023 beslutad utökad budget är detta en ökning med 10 miljoner kronor. Jämfört med det beslutade investeringsbeloppet 2020 är det en ökning med 52,6 miljoner kronor.

Den framtagna slutkostnaden är baserad på ett prognosarbete utfört i projektet. Alla större inköp är redan utförda. Merparten av allt material är nu monterat samt merparten av alla arbeten är nu utförda. Kvarstående arbeten är i princip kompletteringar, driftsättning och intrimningar samt ombyggnadsarbeten inne i befintlig rehab. Den bedömda slutkostnaden är en prognos och utfallet kan bli både bättre och sämre.

Arbete inom projektet sker med fokus på att hålla nere kostnader för att begränsa och minimera presenterad kostnadsökning. Exempel på detta arbete är.

- Fokus på en effektiv och kontinuerlig produktion på byggarbetsplatsen med mål att korta byggtiden. Påverkar till stor del även kostnaderna för hantverkare och tjänstemän på byggarbetsplatsen positivt.
- Optimera plan för avveckling av byggetablering(bodar). Succesiv borttransport i takt med minskat behov. Om möjligt kunna flytta etablering till den nya simhallen sista tiden innan färdigställande.
- Optimera bemanning i projektet slutskede.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Bifogad presentation från KS 2023-11-22 redogör för kostnadsökningen i projektet. Projektbudget behöver justeras och ta höjd till rådande kostnadsläge.

Den totala prognostiserade ökningen av investeringsutgiften beräknas uppgå till 10 miljoner kronor totalt. Av dessa beräknar entreprenören använda hela beloppet under år 2024.

Nedan tabell visar hur den totala driftkostnaden för simhallen förändras utifrån investeringsutgiftens förändring. Beräknad budget för simhallen 2024 är netto 15,5 miljoner kronor. Åtgärder behöver vidtas för att finansiera de ökade driftkostnaderna som inte ryms i nuvarande budget.



<b>Projekt 1104 Ny simhall, mkr</b>	Investeringsutgift 191 mkr	Investeringsutgift 204,5 mkr	Investeringsutgift 233,6 mkr	Investeringsutgift 243,6 mkr
Driftkostnader netto 2024	<b>14,1</b>	<b>14,5</b>	<b>15,4</b>	<b>15,5</b>

### Barnperspektivet

En ny simhall säkerställer framtida simundervisning och skapar en attraktiv mötesplats för allmänhet och föreningsliv.

### Näringslivsperspektivet

En simhall gagnar näringen sett till den inflyttning av familjer som förväntas i samband med större näringsetableringar. Satsningen ligger väl i linje med politikens mål om mötesplats och samhällsbyggnad för att bygga för en ökad befolkning.

### Uppföljning

Uppföljning av budget görs kontinuerligt av styrgrupp och oförutsedda kostnader rapporteras alltid till politiken.

### Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag 2024-02-26 § 4 Investeringsprojekt 1385 (1104) Ny simhall – kostnadsökning (återremiss)

---

### Beslut skickas till

Ekonomienheten  
Samhällsbyggnadsförvaltningen

§ 4

Dnr 2024/00114

## Investeringsprojekt 1385 (1104) Ny simhall - kostnadsökning

### Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige återremitterar ärendet.

### Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat (KF 2020-06-29 § 40) om en total investeringskostnad på 191 miljoner kronor för investering av ny simhall.

Inför byggstart beslutade kommunfullmäktige (KF 2022-03-28 § 27) att fördela ytterligare 13,5 miljoner utöver redan beslutad 191 miljoner kronor till 204,5 miljoner kronor.

Under början på 2023 begär projektet ytterligare medel för att kunna färdigställa den nya simhallen. Orsaken är det allmänna kostnadsläget med hög inflation och kraftigt höjda priser på byggmaterial. Kommunfullmäktige beslutade att tillskjuta ytterligare 29,1 miljoner kronor. Den totala investeringskostnaden beräknades då till 233,6 miljoner kronor.

Vid en grundlig genomgång av slutkostnadsprognoser får totalentreprenören under oktober månad aviseringar från installationsentreprenörerna att deras respektive slutkostnadsprognoser behöver höjas. Kategorierna rör-, ventilations-, styr-, el- samt vattenreningsinstallationer visar på större avvikelser i sina respektive prognoser. Utförd hyresgästanpassning i friskvårdslokalen ingår nu även i projektkostnaden, då den kommer att finansieras genom hyresintäkter. Totalt innebär detta en prognoshöjning om 10,0 miljoner kronor för byggkostnaderna. För att säkerställa att simhallprojektet kan slutföras läggs en reservpost till om 6,4 miljoner kronor. Avsikten är att denna reservpost inte ska nyttjas, utan bara får användas för oförutsedda kostnader och efter beslut i projektets styrgrupp.

Den totala utgiften för ny simhall beräknas idag till 250,0 miljoner kronor. Jämfört med under 2023 beslutad utökad budget är detta en ökning med 16,4 miljoner kronor. Jämfört med det beslutade investeringsbeloppet 2020 är det en ökning med 59,0 miljoner kronor.

Den framtagna slutkostnaden är baserad på ett prognosarbete utfört i projektet. Alla större inköp är redan utförda. Merparten av allt material är nu monterat samt merparten av alla arbeten är nu utförda. Kvarstående arbeten är i princip kompletteringar, driftsättning och intrimningar samt ombyggnadsarbeten inne i befintlig rehab. Den bedömda slutkostnaden är en prognos och utfallet kan bli både bättre och sämre.

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGSBESTYRKNING

I dagsläget (2024-01-22) är utfallet 206,4 miljoner kronor. Med utfall avses kostnader som är registrerade i kommunens ekonomisystem. Fakturering av kostnader sker efter arbetets utförande vilket innebär en eftersläpning, innan dessa registreras i kommunens ekonomisystem. Kostnader för utförda arbeten för december bedöms till ca 16,3 miljoner kronor. Sammantaget innebär detta att ca 222,7 miljoner kronor är nedlagda, vilket motsvarar ca 89,1 % av den bedömda slutkostnaden på 250,0 miljoner kronor

### Beslutsunderlag

– Bålsta simhall – Information vid KS 2023-11-22, Slutkostnadsprognos

### Förslag till beslut på sammanträdet

Pyry Niemi (S) yrkar återremiss: ”med hänvisning till att det finns ett beslut om att driva simhallen i egen regi men inget beslut om uthyrning av viss del av simhallen. Detta behöver tydliggöras”.

Sjunne Green (Båp), Catherine Öhrqvist (M) och Michael Rubbestad (SD) yrkar bifall till Pyry Niemis (S) återremissyrkande.

Somir Sinharay (L), Anna Söder (MP) och Robin Jansson Eriksson (V) yrkar bifall till Pyry Niemis (S) återremissyrkande samt yrkar tillägg att de förtroendevalda ska få en mer detaljerad bild av vad de ökade kostnaderna innebär.

### Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska återremitteras med motiveringen från Socialdemokraterna eller om ärendet ska avgöras i dag och finner att ärendet ska återremitteras med Socialdemokraternas motivering.

Ordförande frågar om återremissen ska kompletteras med motiveringen från Liberalerna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet och finner att kompletteringen skall avslås.

---

### Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnadsförvaltningen

§ 85

Dnr 2024/00376

## Driftform för friskvårdslokalen i nya simhallen

### Kommunstyrelsens förslag till beslut

- Kommunfullmäktige upphäver beslutet om att anläggningen ska bedrivas i kommunal regi, dnr 2020/00087 §40, i den del som gäller friskvårdslokalen.
- Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att hyra ut friskvårdlokalen i nya simhallen och upprätta ett serviceavtal med extern entreprenör.

### Sammanfattning

2020-06-29 fattade Kommunfullmäktige beslut om att kommunen skulle bygga en ny simhall med drift i kommunal regi. I beslutet sänkades dock förslaget att friskvårdslokalen ska hyras ut till extern friskvårdsoperatör.

Driftsekonomi för den nya simhallen baseras på intäkter från en extern friskvårdsoperatör. För att kunna säkra de kalkylerade intäkterna föreslår samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunfullmäktige beslutar att friskvårdslokalen får drivas i extern regi.

### Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges beslut om ny simhall dnr 2020/00087

### Förslag till beslut på sammanträdet

Sjunne Green (Båp) yrkar avslag på beslutspunkt 1.

Sjunne Green (Båp) yrkar tillägg, beslutspunkt 2: Kommunstyrelsen ger Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att skyndsamt utreda andra möjligheter för kommunal kärnverksamhet i denna del av anläggningen, och återkomma med förslag till nästa KS.

Christer Persson (S), Susanna Kraftelid (HD), Kristina Pettersson (SD) och Stefan Häggmark (M), för Alliansens räkning, yrkar samtliga bifall till förslag till beslut i beslutspunkt 1 och beslutspunkt 2.

### Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra avseende beslutspunkt 1 och finner att kommunstyrelsen bifaller förvaltningens förslag till beslut.

Reservation från Bålstapartiet.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra avseende beslutspunkt 2 och finner att kommunstyrelsen bifaller förvaltningens förslag till beslut.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Reservation från Bålstapartiet.

.

---

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGSBESTYRKNING

Samhällsbyggnadsförvaltningen  
Magnus Ådén, Tf. fastighetschef  
samhallsbyggnadsforvaltningen@habo.se

## **Driftform för friskvårdslokalen i nya simhallen**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige upphäver beslutet om att anläggningen ska bedrivas i kommunal regi, dnr 2020/00087 §40, i den del som gäller friskvårdslokalen.
2. Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att hyra ut friskvårdlokalen i nya simhallen och upprätta ett serviceavtal med extern entreprenör.

### **Sammanfattning**

2020-06-29 fattade Kommunfullmäktige beslut om att kommunen skulle bygga en ny simhall med drift i kommunal regi. I beslutet saknades dock förslag att friskvårdslokalen ska hyras ut till extern friskvårdsoperatör.

Driftsekonomi för den nya simhallen baseras på intäkter från en extern friskvårdsoperatör. För att ska kunna säkra de kalkylerade intäkterna föreslår samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunfullmäktige beslutar att friskvårdslokalen får drivas i extern regi.

### **Ärendet**

2020-06-29 (dnr 2020/00087) fattade Kommunfullmäktige beslut om att kommunen skulle bygga en ny simhall med drift i kommunal regi.

I beslutet saknades dock förslag att friskvårdslokalen ska hyras ut till extern friskvårdsoperatör för att säkerställa en intäkt till gagn för simhallens investering och drift.

Driftsekonomi för den nya simhallen baseras på intäkter från en extern friskvårdsoperatör i de nya friskvårdlokalerna vilket alltså inte tydliggjorts i tidigare antaget beslut.

Förvaltningen har varit i kontakt med en extern friskvårdsoperatör som anmält sitt intresse där kommunen kan förvänta en uppskattad intäkt om 1,8 miljoner kronor.

För att ska kunna säkra de kalkylerade intäkterna föreslår samhällsbyggnadsförvaltningen att kommunfullmäktige beslutar att friskvårdslokalen får drivas i extern regi.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Den ekonomiska driftkalkylen baseras på en intäkt via extern friskvårdsoperatör om 1,8 miljoner kronor per år.

I det fall kommunfullmäktige beslutar att lokalen för friskvården inte ska hyras ut till extern friskvårdsoperatör kommer detta att leda till fördyringar för kommunen med motsvarande belopp.

**Barnperspektivet**

Målsättningen med verksamheten är att den nya simhallen ska erbjuda en bred friskvårdsinriktning vilket främjar folkhälsoperspektivet och därigenom barnperspektivet.

**Näringslivsperspektivet**

Näringslivsperspektivet har beaktats på så sätt att förslaget innebär att kommunen inte bedriver konkurrerande verksamhet i egen regi.

**Uppföljning**

Ekonomi för nya simhallen följs löpande upp i kommunens ekonomisprocess

**Beslutsunderlag**

- Kommunfullmäktiges beslut om ny simhall dnr 2020/00087

---

**Beslut skickas till**

Samhällsbyggnadsförvaltningen  
Fastighetschef



§ 40

Dnr 2020/00087

## Ny simhall

### Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar om alternativ 3, att bygga en helt ny anläggning bredvid befintlig simhall där befintlig rehab- och relaxavdelning behålls och byggs samman med den nya simhallen.
2. Kommunfullmäktige beslutar att den nya anläggningen ska byggas och drivas i kommunal regi.
3. Kommunfullmäktige beslutar om en total investeringsbudget om 191 miljoner kronor enligt alt. 3 för simhallen och att medlen tillförs fastighetsav-delningens investeringsbudget uppdelat på åren 2020 10,0 mkr, år 2021 70,0 mkr, år 2022 70,0 mkr och för år 2023 41,0 mkr.
4. Kommunfullmäktige noterar att den befintliga simhallens bokförda värde motsvarande 4 464 tkr 2023 utrangeras på grund av rivningen av simhallen och att hänsyn tas till budgetprocessen 2023.
5. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen har rätt att under perioden 2020-2023 uppta nya lån, det vill säga öka kommunens skulder, med 191 miljoner kronor för att finansiera utgiften för simhallen.
6. Kommunfullmäktige beslutar att byggnationen inte ska påbörjas innan pågående parkeringsutredning är slutförd.

### Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2019-03-26 § 22 att till fastighetsavdelningen göra en beställning av en behovsanalys och en förstudie avseende en ny simhall samt en beställning av en förstudie avseende placering av en ny simhall. Kommunens lokalförsörjningschef har tillsammans med fastighetsavdelningen och kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en förberedelsefas (behovsanalys/nuläge + förstudie) som presenteras i bilaga till denna tjänsteskrivelse.

De tre alternativen på ny simhall som kommit fram i förberedelsefasen är att:

- 1) Behålla befintlig simhall och byta väsentliga komponenter, behålla befintlig stomme, grund och bassänger samt förstärka stommen. Ny beräknad livslängd 20 år. Area ca 1335 kvm.
- 2) Behålla befintlig simhall och byta alla ingående väsentliga komponenter, inklusive stomme, dvs rivning och nybyggnad på samma plats och med samma utformning som befintlig simhall. Livslängd lika med nybyggnad (50 år). Area ca 1335 kvm.
- 3) Bygga en helt ny anläggning bredvid befintlig

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

simhall där befintlig rehab- och relaxavdelning behålls och byggs samman med den nya simhallen. Livslängd 50 år. Area ca 4400 kvm.

För alternativ 3 finns tre identifierade driftformer:

- a) Bygga och driva den nya anläggningen i kommunal regi.
- b) Bygga i kommunal regi och lägga ut driften i privat regi.
- c) Offentlig Privat Samverkan (OPS) - att både bygga och driva anläggningen i privat regi.

Tidplan för samtliga alternativ är en genomförandetid på ca 2,5 - 3,5 år. Alternativ 1 och 2 innebär att den befintliga simhallen måste stängas under pågående byggnation vilket leder till att kommunen står utan simhall under byggtiden.

Den statusbesiktning som är utförd visar på att simhallens väsentliga komponenter nått sin tekniska livslängd. För att säkerställa drift av byggnaden i ytterligare 20 år behöver stora delar av respektive komponent bytas med väsentliga kostnader som följd. Risken som finns med att avvakta ett beslut är att det plötsligt kan uppstå en akut situation där åtgärder måste göras, med stora ekonomiska konsekvenser som följd, och att simhallen akut måste stängas.

Kultur- och fritidsnämnden behöver därför ta ställning till fortsatt projektering och beställning omgående.

Håbo kommun växer och nuvarande simhall har, enligt utredning och bedömning, inget utrymme för en utökad befolkning och utökat föreningsliv. Många av de inflyttade till kommunen är barnfamiljer. Även andelen äldre medborgare i kommunen ökar. Alternativ 1 och 2 kommer alltså inte kunna fylla framtida behov utifrån en helhetssyn avseende växande befolkning, verksamhetens och föreningslivets behov.

Alternativ 3 är framtagen sett utifrån kommunens behov och framtida användning, med hänsyn tagen till medborgarnas, intressegruppernas och verksamhetens synpunkter samt efter omvärldsanalys. Alternativ 3 med driftformen att kommunen bygger, äger och driver är den mest ekonomiskt fördelaktiga driftformen.

Kultur- och fritidsförvaltningen och fastighetsavdelningen föreslår, utifrån de olika alternativen, att bygga en helt ny anläggning bredvid den nuvarande simhallen. Den befintliga rehab- och relaxavdelningen behålls och byggs senare samman med den nya simhallen. Vidare föreslås att den nya simhallen ska byggas och drivas i egen regi, vilket är den mest ekonomiskt fördelaktiga driftformen.

### Beslutsunderlag

KS 2020-03-16 § 60

KSAU 2020-03-02 § 62

Kultur- och fritidsnämndens beslut § 12 2020

Tjänsteskrivelse Ny Simhall, KFN 2019/00068 nr 786, 2020-01-31

Rapport förberedelsefas 200213, Norconsult

Synpunkt från Tagehus 200221 Ny Simhall dagens möte

Synpunkt från Fair Utveckling AB 200221 om ny simhall

### Förslag till beslut på sammanträdet

Liselotte Grahn Elg (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och lämnar följande tilläggsyrkande: Att bygget inte påbörjas innan pågående parkeringsutredning är avslutad.

Owe Fröjd (Båp) yrkar på återremiss för att utreda en renovering och tillbyggnad av befintlig simhall, samt utomhuspool i Gröna Dalen samt i andra hand avslag på förslaget

Robin Jande (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Pyry Niemi (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Fredrik Anderstedt (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

### Beslutsgång

Ordförande Christoffer Bonde (M) frågar om ärendet ska återremitteras eller behandlas idag och finner att det ska behandlas idag.

Ordförande frågar därefter om kommunfullmäktige bifaller eller avslår kommunstyrelsens förslag till beslut och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag till beslut.

Ordförande frågar avslutningsvis om kommunfullmäktige bifaller eller avslår Liselotte Grahn Elgs (M) tilläggsyrkande och finner att kommunfullmäktige bifaller tilläggsyrkandet.

### Reservation

Owe Fröjd (Båp), Sjunne Green (Båp) och Peter Björkman (Båp) reserverar sig mot beslutet om avslag på återremissyrkandet.

### Beslutet skickas till:

Kommundirektör

Biträdande kommundirektör

Ekonomichef

Kultur- och fritidsförvaltningen

Tekniska förvaltningen

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

§ 70

Dnr 2023/01056

## Ägardirektiv Håbohus

### Kommunstyrelsens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige antar reviderade ägardirektiv för Håbohus AB att gälla från 2024-05-01.
2. Kommunfullmäktige beslutar att ägardirektiv fastställda 2021-06-14 §78 upphör att gälla från 2024-05-01.

### Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommundirektören att utreda frågan om social förtur i Håbohus bostadsbestånd. Utredningen ska bedrivas i samråd med socialnämnden och Håbohus AB. Utredningen ska också ge svar på den återremiss som kommunstyrelsen beslutade om 2024-02-07, § 43. Utredningen ska återrapporteras senast i oktober månad 2024.

### Sammanfattning

Ägardirektiven för Håbohus har setts över för att förtydliga styrningen samt öka den finansiella tryggheten för ägaren.

Bolaget är underordnat kommunfullmäktige och har att följa kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrning av verksamheten. Bolagets verksamhet regleras genom lag och förordning och förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning och ägardirektiv.

### Beslutsunderlag

- Ägardirektiv Håbohus 2021-06-14 §78
- Protokollsutdrag styrelsemöte Håbohus 2023-05-03
- Protokollsutdrag Ks 2023-10-24, § 295
- Ägardirektiv Håbohus, reviderat förslag 2024-02-05
- Skillnader ägardirektiv Håbohus februari 2024

### Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

\_\_\_\_\_

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

**Beslutet skickas till:**

Håbohus  
Kommundirektör  
Ekonomichef  
Kanslichef

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Robert Jägare  
Kanslichef

robert.jagare@habo.se

## Ägardirektiv Håbohus

### Förslag till beslut för kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige antar reviderade ägardirektiv för Håbohus AB att gälla från 2024-05-01.
2. Kommunfullmäktige beslutar att ägardirektiv fastställda 2021-06-14 §78 upphör att gälla från 2024-05-01.

### Förslag till beslut för kommunstyrelsen

3. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommundirektören att utreda frågan om social förtur i Håbohus bostadsbestånd. Utredningen ska bedrivas i samråd med socialnämnden och Håbohus AB. Utredningen ska också ge svar på den återremiss som kommunstyrelsen beslutade om 2024-02-07, § 43. Utredningen ska återrapporteras senast i oktober månad 2024.

### Sammanfattning

Ägardirektiven för Håbohus har setts över för att förtydliga styrningen samt öka den finansiella tryggheten för ägaren.

Bolaget är underordnat kommunfullmäktige och har att följa kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrning av verksamheten. Bolagets verksamhet regleras genom lag och förordning och förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning och ägardirektiv.

### Ärendet

Ett förslag till nya ägardirektiv för det allmännyttiga bostadsbolaget Håbohus AB har tagits fram. Bakgrunden till att arbetet har pågått är att bolaget har ansett att det funnits otydligheter i direktiven som har gjort det svårt att veta om bolaget verkar i linje med ägarens inriktning.

Ett nytt förslag till ägardirektiv har tagits fram, direktivet har varit föremål för två workshops – en där Håbohus bolagsstyrelse, kommunalråden och kommundirektören deltog och en där kommunstyrelsen i egenskap av representant för ägaren träffades för att diskutera inriktningen för bolaget.

Revideringen är baserad på gällande ägardirektiv samt de synpunkter som framkommit vid de två workshoppar som har organiserats. Förslaget är samordnat med Håbohus styrelse, styrelsen anser att det reviderade ägardirektivet ger ett tydligt uppdrag och mandat för styrelsen samtidigt som det ökar den finansiella tryggheten för ägaren jämfört med de gällande direktiven.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Revideringen av ägardirektiven får inga direkta ekonomiska konsekvenser men på sikt förutses en ökad finansiell trygghet för ägaren eftersom kraven på ekonomisk stabilitet föreslås höjas.

### **Barnperspektivet**

I samband med kommunstyrelsens workshop kring ägardirektiven aktualiserades frågan om hur insatser kring social förtur bedrivs i kommunen med hänsyn till barnkonventionens skrivningar om barns bästa. Att utreda frågan kräver samverkan mellan kommunstyrelsen, Håbohus och socialnämnden där kommunstyrelsen har en ledande roll i kraft av sitt uppdrag att svara för den löpande ägarstyrningen gentemot kommunens bolag.

Utredningen syftar även till att besvara en frågeställning kring nyanländas möjlighet att ta över bostadskontrakt under vissa villkor som kommunstyrelsen har återremitterat för en närmare analys vid möte den 7 februari 2024, § 43. Kommunstyrelsen uppdrog då åt kommundirektören att utreda ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser av att låta tidsbegränsade bostadskontrakt övergå till permanenta för barnfamiljer.

### **Näringslivsperspektivet**

Den lokala bostadsmarknaden påverkas av vilken inriktning som kommunen ser för det allmännyttiga bostadsbolaget. De föreslagna förändringarna i ägardirektiven bedöms dock inte vara av en karaktär som påverkar privata aktörer på bostadsmarknaden i någon nämnvärd utsträckning.

### **Uppföljning**

Ägardirektiven följs upp när kommunen har samrådsmöte med Håbohus. En större genomgång föreslås under första halvåret efter valet 2026 för att säkerställa att direktivet ligger i linje med majoritetens inriktning. Därför föreslås dokumentet vara giltigt till juni månad 2027.

### **Beslutsunderlag**

- Ägardirektiv Håbohus 2021-06-14 §78
- Protokollsutdrag styrelsemöte Håbohus 2023-05-03
- Protokollsutdrag Ks 2023-10-24, § 295
- Ägardirektiv Håbohus, reviderat förslag 2024-02-05
- Skillnader ägardirektiv Håbohus februari 2024

---

### **Beslut skickas till**

Håbohus AB

Kommundirektör

Ekonomichef

Kanslichef



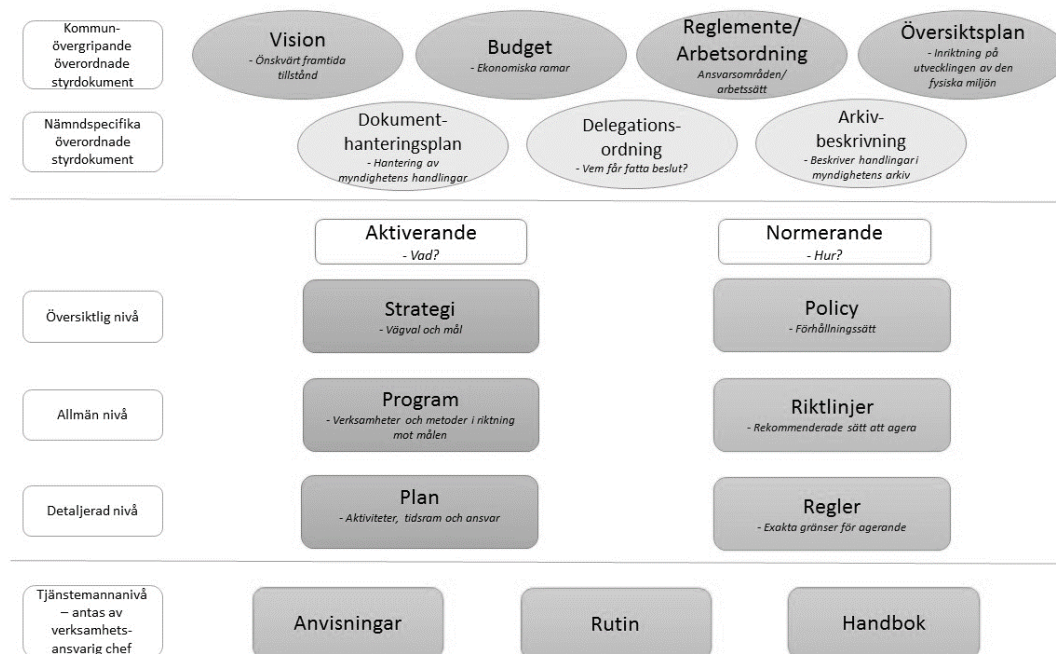
ÄGARDIREKTIV FÖR

# Håbohus AB



<b>Antaget av</b>	Kommunfullmäktige
<b>Antaget</b>	2021-06-14 § 78
<b>Giltighetstid</b>	Tills beslut om upphävande
<b>Dokumentansvarig</b>	Kommundirektör

## Håbo kommuns styrdokumentshierarki



**Diarienummer** KS 2021/00076

**Gäller för** Håbohus AB

**Tidpunkt för aktualitetsprövning** -

**Ersätter tidigare versioner** KF 2019-04-01 § 43

**Relaterade styrdokument** Bolagsordning för Håbohus

## Ägardirektiv för Håbohus Aktiebolag

### 1. Inledning/allmänt

Bolaget är ett av kommunen helägt aktiebolag och således underordnat kommunfullmäktige. Bolaget står under kommunstyrelsen och har att följa kommunfullmäktige och kommunstyrelsen styrning av verksamheten. Förutom genom lag och förordning regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning, ägardirektiv och företagspolicy. Ägardirektivet ska säkerställa kommunens ansvar för bostadsförsörjning med hjälp av Bolaget.

Detta ägardirektiv reglerar grundläggande frågor som berör bolaget och bolagets förhållande till kommunen. Det ska därmed antas både av kommunfullmäktige och av bolagsstämma.

### 2. Premisser för bolagets verksamhet

Bolagets verksamhet är att inom Håbo kommun, i enlighet med affärsmässiga principer, främja bostadsförsörjningen i kommunen genom att på långsiktig och ekonomiskt sund basis förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta olika typer av bostäder, fastigheter, tomträtter med bostäder och kollektiva anordningar, upplåtna med såväl hyresrätt såväl som andra upplåtelseformer.

Att verksamheten ska ske i enlighet med affärsmässiga principer omfattar enligt lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag bl.a. att bolaget:

1. måste ha normal avkastning i projekt och löpande verksamhet, dvs. marknadsmässiga avkastningskrav,
2. utan att mottaga stöd direkt eller indirekt av kommunen (motsvarande statsstöd).

Detta särskilt vid nyproduktion, men även i samband med större upprustningar/ombyggnationer. Kommunen får inte applicera ett lägre pris än marknadspris på markförsäljning till bolaget, och bolagets samtliga projekt måste ha godtagbara marginaler och riskhantering. Bolaget ska följa av kommunfullmäktige fastställda styrdokument. Bolagets styrelse ska tolka vad som är tillämpliga delar genom att årligen fastställa vilka styrdokument som ska gälla för bolaget.

### 3. Företagets ändamål, syfte och mål Verksamhetens inriktning

Bolagets syfte är att inom Håbo kommun bidra till att tillgodose behov av bra bostäder och god boendeservice, samt att verka för ett lämpligt utbud av lokaler, med hög kundnytta.

Ansvar för bostadsförsörjningen i Håbo vilar på Håbo kommun. För att stärka kommunens attraktionskraft som boendeort och göra den mer ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar ska bolaget:

- Bygga nya bostäder (hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter, radhus eller villor) i den utsträckning som är lämpligt
- Förvalta befintligt bestånd så att fastigheternas värden utvecklas positivt och goda boendemiljöer skapas
- Avyttra delar av sitt bestånd genom ombildning eller försäljning

Bolaget ska förvalta, utveckla samt främja ett attraktivt bostadsbestånd som tillgodoser delar av behovet av bostäder avseende standard, utformning, läge, service, hyresnivå m.m. med lämplig arkitektonisk och teknisk kvalitet. Bolaget ska också verka för att nya bostäder uppförs med varierade upplåtelseformer.

Bolaget ska särskilt beakta områden med ensidig upplåtelseform som behöver kompletteras med bostadsrätter genom nyproduktion eller ombildning av befintligt bestånd.

Bolaget ska i dialog med kommunen utarbeta och kontinuerligt uppdatera upprustnings- och förnyelsestrategier samt arbeta för att det vidtas trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder i bostadsområdena.

Med utgångspunkt i dessa ägardirektiv ska bolaget året efter ordinarie valår upprätta en affärsplan innehållande redovisning av bolagets mål fram till nästkommande ordinarie val. Affärsplanen ska innehålla målsättningar inom nyproduktion, miljö och ekonomi. Affärsplanen fastställs av bolagets styrelse.

### **Sociala utgångspunkter**

I trygghetsfrågor ska bolaget skapa förutsättningar för gemenskap, grannsamverkan och brottsförebyggande åtgärder, i syfte att skapa trygghet och trivsel i bolagets bostadsområden. Trygghetsproblem i bostadsområden måste lösas, och vid övervägande av olika åtgärder ska särskilt beaktas att de medför stora risker som även påverkar bolagets finansiella riskbild för aktuellt bestånd, och därmed utgör en stark faktor i affärsmässiga bedömningar som ska vägas in i kalkylen för åtgärder.

Bolaget ska vidareutveckla dialog med hyresgäster, sammanslutning av hyresgäster och presumtiva hyresgäster i syfte att skapa delaktighet avseende bolagets verksamhet och utveckling. Bolaget ska verka för att dess hyresgäster bereds tillfälle till reellt inflytande över boendet, såväl när det gäller den egna lägenheten som i frågor som berör flera hyresgäster tillsammans.

Bolaget ska, inom ramen för vad som är lagligen möjligt och affärsmässigt lämpligt, verka för att äldre som bor i Håbohus bestånd vid behov ska kunna byta till en bostad som är bättre ur tillgänglighetssynpunkt, och/eller mindre.

Bolaget skall motverka segregation.

Bolaget ska inom ramen för vad som är affärsmässigt motiverat ta sitt bostadssociala ansvar. Bolaget ska bevaka utvecklingen på bostadsmarknaden i kommunen och till ägaren föreslå lämpliga åtgärder i syfte att åstadkomma en socialt väl fungerande bostadsmarknad.

Bolaget skall tillhandahålla bostäder till socialtjänsten för bostadssociala ändamål. Antalet lägenheter för detta ändamål får maximalt utgöra tre (3) procent av bolagets totala antal lägenheter.

Bolaget skall tillhandahålla bostäder till socialtjänsten för bostadssociala ändamål. Antalet lägenheter för detta ändamål får maximalt utgöra tre (3) procent av bolagets totala antal lägenheter.

Bolaget ska arbeta med normalt vräkningsförebyggande arbete, i vilket barnfamiljer ska anses vara en grupp som i det längsta inte ska hamna i en situation där en sådan åtgärd blir aktuell.

### **Ekologiska utgångspunkter**

I bolagets uppdrag ingår även ett samhällsansvar i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Bolaget ska medverka till en långsiktigt hållbar utveckling genom att föra ett integrerat, proaktivt, miljöekonomiskt inriktat miljöarbete som syftar till att minimera negativ miljöpåverkan. Bolaget ska, med utgångspunkt i affärsmässiga och miljöekonomiska överväganden, verka för att användningen av förnyelsebar energi ökar i bolagets fastigheter och att infrastruktur för elbilar skapas.

### **Förvärv och avyttringar**

Bolaget ska vara en part på fastighetsmarknaden i kommunen. För att säkerställa framtida bostadsproduktioner kan bolaget söka efter mark som kan förvärfvas och exploateras.

För att möjliggöra investeringar i nyproduktion utan att gå över antalsmässiga mål för bolagets lägenhetsbestånd, med beaktande av de ekonomiska målen, bör bolaget löpande aktivt pröva möjligheterna till ombildning av delar av fastighetsbeståndet till bostadsrätter. Förvärv får bara ske om en risk/konsekvensanalys visar att de kan vara en del i eller stödjande för projekt som uppfyller marknadsmässiga krav på avkastning och inte utgör ett stöd från kommunen.

Bolaget ska alltid vid försäljning eller vid ombildande genomföra en marknadsvärdering av aktuell fastighet samt en bedömning av fastighetens långsiktiga värdeutveckling. Vid försäljningar med värden över MSEK 10 ska värderingen vara extern eller bygga på värdering i extern vedertagen värderingstjänst. Bolaget får ej överlåta fastigheter med huvudsakligen hyresrätter (bostäder) till en annan part (privat eller offentlig).

Bolaget får endast avyttra fastigheter genom:

- Ombildning till bostadsrätt
- Fastighetsbildning och försäljning som äganderätt

Målet för bolagets lägenhetsbestånd exklusive övriga vårdboenden (av hyresrätter) är att det långsiktigt hålls mellan ett spann 5–8 % i relation till antalet folkbokförda invånare i kommunen. Om bolaget genom nyproduktion kommer över angiven gräns, ska affärsmässiga ombildningar med befintligt marknadsläge genomföras. Utöver detta ska en antalsmässigt jämn fördelning mellan bostadsrätter och hyresrätter för flerfamiljshus i kommunen eftersträvas.

### **Ekonomiska mål**

Bolaget ska klara projekterad nyproduktion, konjunkturedgångar och andra ekonomiska påfrestningar med utgångspunkt i vad som är långsiktigt bäst för bolaget. Bolaget ska eftersträva låga kostnader för exempelvis administration och fastighetsskötsel.

Bolagets långsiktiga mål är en synlig soliditet om mellan 20–30 procent. Soliditeten ska inte understiga 10,0 procent. Vid en så omfattande investering i nyproduktion eller ombyggnad att soliditeten riskerar att understiga 10,0 procent ska särskilt beslut inhämtas från kommunfullmäktige.

Målet för bolagets direktavkastning, d.v.s. driftsnettot i procent av fastigheternas marknadsvärde, är att det bör vara lägst 4,0% i nyproduktion. Det långsiktiga målet för bolagets resultat efter finansiella poster är att det ska vara minst 12 % av omsättningen.

Bolagets finanspolicy ska fastställas av styrelsen minst en gång per år och förankras hos ägaren via samrådet. Bolaget ska erlägga avgift för kommunal borgen.

Avgiften fastställs årligen efter samråd mellan bolaget och kommunen.

Det övergripande avkastningskravet ska hanteras för enskilda projekt genom att ett uttalat avkastningskrav på projektnivå tas fram utifrån en risk/konsekvensanalys av projektet. I den ska risken i det aktuella området beaktas och påverka godtagbar avkastningsnivå på projektnivå.

#### **4. Samordning och dialog**

Bolaget ska aktivt samverka med kommunen för att söka samordningsfördelar i syfte att öka effektiviteten. Samverkan ska ske på lämplig nivå.

Bolaget ska i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, som t ex att bilda, köpa, avyttra eller avveckla bolag, köpa eller avyttra stora fastighetsbestånd, eller köpa aktier i andra bolag, före beslut inhämta godkännande från kommunfullmäktige. Med stora fastighetsbestånd avses fastigheter vars värde uppgår till mer än 10 % av marknadsvärdet på bolagets totala fastighetsbestånd.

I det fall bolaget i löpande riskanalys finner att ett projekt (nybyggnation eller ombyggnation/renovering) inte uppfyller kraven på affärsmässig avkastning, eller bara gör det på grund av stöd som lämnats av kommunen, så ska bolaget söka avbryta eller bromsa projektet, och hänskjuta frågan till bolagets styrelse. I det fall bolaget anser att kommunen genom beslut om att genomföra ett projekt (på någon nivå) har beslutat att bolaget ska genomföra en olönsam åtgärd eller en åtgärd som innebär att bolaget mottar otillåtet stöd, så ska ägaren uppmärksammas om detta genom en skrivelse.

Om osäkerhet råder inför ett beslut huruvida det är fråga om ett beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, eller inte, skall bolaget samråda med kommunstyrelsen om underställning ska ske eller inte.

Bolaget ska som en del av den kommunala organisationen för extraordinära händelser aktivt delta i och bidra med resurser och kompetens i kommunens krisledningsarbete, innefattande planeringen och genomförandet av krisledningsarbetet. Bolaget ska inom ramen för gällande lagstiftning arbeta aktivt tillsammans med kommunens övriga förvaltningar och aktörer inom det näringslivspolitiska området.

I lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag finns bestämmelser om begränsning av värdeöverföringar som behöver beaktas. Begränsningen innebär att ett allmännyttigt bostadsbolags värdeöverföringar, exempelvis vinstutdelning eller överföring av koncernbidrag, inte får överstiga ett visst belopp. Värdeöverföring till kommunen på grund av fastighetsförsäljningar ska följa lag avseende lagligen överförbar del, och ska föregås av beslut i kommunfullmäktige.

#### **5. Information till ägaren**

Bolaget ska till ägaren:

- Varje tertial avge ekonomisk rapport inklusive balansräkning. Inlämningstidpunkten ska överensstämma med kommunens tidplan.
- Inge styrelseprotokoll.
- Till kommunen, på begäran, inge en ekonomisk helårsplan för de närmaste tre åren.
- Planen ska omfatta resultat- och balansräkning för respektive år med redovisning av minst följande nyckeltal; soliditet, räntetäckningsgrad och direktavkastning. Planen ska även omfatta en övergripande bedömning av bolagets mest väsentliga risker, inklusive ränterisk.
- Översända den information som kommunstyrelsen efterfrågar.

I information om tänkta projekt avseende nybyggnation eller renovering ska alltid bifogas investeringens affärsmässiga syfte, när projektet och investeringarna kan antas bli självbärande, vilken kalkylränta som använts eller vilka avkastningskrav som gäller för projektet.

## **6. Ägarsamråd**

Kommunstyrelsen svarar för den löpande ägarstyrningen av kommunens bolag på uppdrag av kommunfullmäktige.

Mellan representanter för kommunstyrelsen och bolagets ledning (styrelse och VD) skall minst en gång varje år hållas verksamhets- och samrådsmöten. Detta ska företrädesvis ske på nya årets första kommunstyrelse, vanligtvis i februari. Om kommunstyrelsen eller bolagets ledning anser att det finns behov av ytterligare samrådsmöten skall sådana hållas.

## **7. Det fastställda kommunala ändamålet**

Enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen skall kommunstyrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Då Håbohus AB omfattas av kommunstyrelsens skyldigheter enligt paragrafen skall bolaget vara kommunstyrelsen behjälplig med genomgång och analys av verksamheten så att kommunstyrelsen erhåller ett fullständigt underlag för sitt beslut.

## **8. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt**

Bolagets verksamhet står under lagstadgad uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har rätt att själv eller genom därtill utsedda personer när som helst ta del av bolagets räkenskaper och övriga handlingar och att även i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet såvida inte hinder möter på grund av lagstadgad sekretess.

Bolaget skall hålla kommunstyrelsen väl informerad om dess verksamheter. Efter kallelse av kommunstyrelsen ska bolaget lämna information och rapporter om händelser och planer i dess verksamhet.





## Håbohus AB

Protokoll fört vid extra styrelsemöte i Håbohus AB den 3 maj 2023

Plats: Håbohus kontor

Tid: 15:00

### Närvarande Styrelseledamöter:

Stefan Bodin, Styrelseordförande  
Fredrik Anderstedt, Vice styrelseordförande  
Owe Fröjd, ordinarie ledamot  
Ulf Winberg, ordinarie ledamot  
Tommy Lövgren till och med §22, ordinarie ledamot  
Peter Björkman, suppleant  
Björn Green, suppleant till och med §25 (frågan om uppsiktsplikt)  
Sven Rosendahl, suppleant §18-§22  
Sven Rosendahl, tjänstgörande suppleant §23-§27

### Övriga

Mats Norrbrand, VD  
Helene Eklund, ekonomichef  
Anneli Algeson Rask, personalrepresentant

Utsedd att justera dagens protokoll: Ulf Winberg

Justeringsdatum: 2023-05-05

Paragrafer: §18-§27

Datum och Underskrift: .....

Sekreterare

Styrelseordförande

Justerare





## §23 Beslutsärenden

Styrelsen beslutar att

Godkänna utkastet till revidering av ägaredirektiv samt ger uppdrag till VD att samråda det på gruppledareträff och därefter lämna över till kommundirektören för politiska beslut. Utkastet till revidering av ägaredirektiv bifogas som bilaga 1, 2023-05-03

§ 285

Dnr 2023/01056

## Ägardirektiv Håbohus

### Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen återremitterar ärendet för att ärendet ska beredas enligt de processer som finns på kommunstyrelsens förvaltning.

### Sammanfattning

Ägardirektiven för Håbohus behöver revideras för att förtydliga styrningen samt öka den finansiella tryggheten för ägaren.

Bolaget är underordnat kommunfullmäktige och har att följa kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrning av verksamheten. Bolagets verksamhet regleras genom lag och förordning och förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning, ägardirektiv och företagspolicy.

### Beslutsunderlag

- Protokoll styrelsemöte Håbohus 2023-05-03
- Ägardirektiv Håbohus 2023-09-19
- Ägardirektiv Håbohus 2021-06-14 §78

### Förslag till beslut på sammanträdet

Helene Zeland Bodin (C) yrkar återremiss för att ärendet ska beredas enligt de processer som finns på kommunstyrelsens förvaltning.

### Beslutsgång

Ordföranden frågar om ärendet ska återremitteras eller avgöras i dag och finner att ärendet ska återremitteras.

---

### Beslutet skickas till:

Kansliavdelningen, kommunledningsförvaltningen

**Röd text=gällande ägardirektiv**

**Svart text= förslag till nya ägardirektiv**

**Grön text= kort kommentar om förändringar**

## **Ägardirektiv för Håbohus Aktiebolag 2021-06-14**

### **1. Inledning/allmänt**

Bolaget är ett av kommunen helägt aktiebolag och således underordnat kommunfullmäktige. Bolaget står under kommunstyrelsen och har att följa kommunfullmäktige och kommunstyrelsen styrning av verksamheten. Förutom genom lag och förordning regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning, ägardirektiv och företagspolicy. Ägardirektivet ska säkerställa kommunens ansvar för bostadsförsörjning med hjälp av Bolaget.

Detta ägardirektiv reglerar grundläggande frågor som berör bolaget och bolagets förhållande till kommunen. Det ska därmed antas både av kommunfullmäktige och av bolagsstämma.

#### **1. Inledning/allmänt**

Bolaget är ett av kommunen helägt aktiebolag och således underordnat kommunfullmäktige. Bolaget står under kommunstyrelsen och har att följa kommunfullmäktige och kommunstyrelsen styrning av verksamheten. Förutom genom lag och förordning regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning, ägardirektiv och företagspolicy. Ägardirektivet ska säkerställa kommunens ansvar för bostadsförsörjning med hjälp av Bolaget.

Detta ägardirektiv reglerar grundläggande frågor som berör bolaget och bolagets förhållande till kommunen. Det ska därmed antas både av kommunfullmäktige och av bolagsstämma.

**Kommentar:** Ingen förändring

### **2. Premisser för bolagets verksamhet**

Bolagets verksamhet är att inom Håbo kommun, i enlighet med affärsmässiga principer, främja bostadsförsörjningen i kommunen genom att på långsiktig och ekonomiskt sund basis förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta olika typer av bostäder, fastigheter, tomträtter med bostäder och kollektiva anordningar, upplåtna med såväl hyresrätt såväl som andra upplåtelseformer.

Att verksamheten ska ske i enlighet med affärsmässiga principer omfattar enligt lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag bl.a. att bolaget:

1. måste ha normal avkastning i projekt och löpande verksamhet, dvs. marknadsmässiga avkastningskrav,
2. utan att mottaga stöd direkt eller indirekt av kommunen (motsvarande statsstöd).

Detta särskilt vid nyproduktion, men även i samband med större upprustningar/ombyggnationer. Kommunen får inte applicera ett lägre pris än marknadspris på markförsäljning till bolaget, och bolagets samtliga projekt måste ha godtagbara marginaler och riskhantering. Bolaget ska följa av kommunfullmäktige fastställda styrdokument. Bolagets styrelse ska tolka vad som är tillämpliga delar genom att årligen fastställa vilka styrdokument som ska gälla för bolaget.

## 2. Premisser för bolagets verksamhet

Bolagets verksamhet är att inom Håbo kommun främja bostadsförsörjningen i kommunen genom att på långsiktig och ekonomiskt sund basis förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta olika typer av bostäder, affärslokaler, fastigheter, tomträtter med bostäder och kollektiva anordningar.

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga principer enligt lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Affärsmässiga principer innebär att bolaget av sin ägare inte ska ges några särskilda fördelar eller nackdelar som gynnar eller missgynnar dem ekonomiskt i förhållande till privata konkurrenter, dels att bolaget alltid ska utgå från vad som är långsiktigt bäst för bolaget.

Affärsmässiga principer innebär till exempel att:

- Bolaget beaktat sitt uppdrag har en för marknaden normal avkastning i projekt och löpande verksamhet.
- Bolaget betalar en avgift för de lån som kommunen är borgenär för
- Bolaget håller marknadsmässiga hyror
- Att bolaget är en långsiktig fastighetsägare som tar ansvar för sina bostadsområden
- Bolaget arbetar systematiskt med att utveckla verksamheten
- Bolaget inte startar projekt som bedöms ha otillräcklig lönsamhet

Håbohus AB är i tillämpliga delar bundna av de policys som kommunfullmäktige fastställer för den kommunala verksamheten.

**Kommentar:** Förtydligande av uppdraget, att bidra till bostadsförsörjningen och konkretisera vad affärsmässiga principer är. Ger ett tydligare uppdrag till bolaget.

## 3. Företagets ändamål, syfte och mål

Verksamhetens inriktning Bolagets syfte är att inom Håbo kommun bidra till att tillgodose behov av bra bostäder och god boendeservice, samt att verka för ett lämpligt utbud av lokaler, med hög kundnytta.

Ansvaret för bostadsförsörjningen i Håbo vilar på Håbo kommun. För att stärka kommunens attraktionskraft som boendeort och göra den mer ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar ska bolaget:

- Bygga nya bostäder (hyresrätter, bostadsrätter, ägarrätter inklusive ägarlägenheter, radhus eller villor) i den utsträckning som är lämpligt
- Förvalta befintligt bestånd så att fastigheternas värden utvecklas positivt och goda boendemiljöer skapas
- Avyttra delar av sitt bestånd genom ombildning eller försäljning

Bolaget ska förvalta, utveckla samt främja ett attraktivt bostadsbestånd som tillgodoser delar av behovet av bostäder avseende standard, utformning, läge, service, hyresnivå m.m. med lämplig arkitektonisk och teknisk kvalitet. Bolaget ska också verka för att nya bostäder uppförs med varierade upplåtelseformer.

Bolaget ska särskilt beakta områden med ensidig upplåtelseform som behöver kompletteras med bostadsrätter genom nyproduktion eller ombildning av befintligt bestånd.

Bolaget ska i dialog med kommunen utarbeta och kontinuerligt uppdatera upprustnings- och förnyelsestrategier samt arbeta för att det vidtas trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder i bostadsområdena.

Med utgångspunkt i dessa ägardirektiv ska bolaget året efter ordinarie valår upprätta en affärsplan innehållande redovisning av bolagets mål fram till nästkommande ordinarie val. Affärsplanen ska innehålla målsättningar inom nyproduktion, miljö och ekonomi. Affärsplanen fastställs av bolagets styrelse.

### **3. Företagets ändamål, syfte och mål Verksamhetens inriktning**

Bolaget är ett redskap för att skapa och upprätthålla en väl fungerande bostadsmarknad i enlighet med Håbo kommuns bostadsförsörjningsprogram.

Bolagets syfte är att inom Håbo kommun tillgodose ett behov av bra bostäder och god boendeservice. Bolaget ska:

- Bygga nya bostäder i den utsträckning som är lämpligt
- Skapa och upprätthålla ett utbud av lokaler som stärker attraktiviteten i bostadsområdet
- Skapa och upprätthålla en variation i bostadsbeståndet avseende t.ex. hyresnivå, service, standard, läge och utformning
- Förvalta befintligt bestånd så att fastigheternas värden utvecklas positivt och trygga och trivsamma boendemiljöer upprätthålls
- Arbeta mot målen i Agenda 2030 för att bli mer ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbara
- Till Håbo kommun bidra med bostäder för personer med särskilda behov
- Tillse att så många som möjligt får möjligheten att hyra en lägenhet

Om det gynnar sammansättningen av bostäder på orten får bolaget i ett projekt bygga med varierande upplåtelseformer, till exempel bostadsrätt, äganderätt eller kooperativ hyresrätt. I ett projekt med varierande upplåtelseformer ska alltid hyresrätt vara en av upplåtelseformerna.

Med utgångspunkt i dessa ägardirektiv ska bolaget året efter ordinarie valår upprätta en affärsplan innehållande redovisning av bolagets mål fram till nästkommande ordinarie val. Affärsplanen ska innehålla målsättningar inom nyproduktion, hållbarhet och ekonomi. Affärsplanen fastställs av bolagets styrelse.

**Kommentar:** Förtydligande av inriktningen för bolaget med angivna exempel. Ger ett tydligare uppdrag till bolaget.

### **Sociala utgångspunkter**

I trygghetsfrågor ska bolaget skapa förutsättningar för gemenskap, grannsamverkan och brottsförebyggande åtgärder, i syfte att skapa trygghet och trivsel i bolagets bostadsområden. Trygghetsproblem i bostadsområden måste lösas, och vid övervägande av olika åtgärder ska särskilt beaktas att de medför stora risker som även påverkar bolagets finansiella riskbild för aktuellt bestånd, och därmed utgör en stark faktor i affärsmässiga bedömningar som ska vägas in i kalkylen för åtgärder.

Bolaget ska vidareutveckla dialog med hyresgäster, sammanslutning av hyresgäster och presumtiva hyresgäster i syfte att skapa delaktighet avseende bolagets verksamhet och utveckling. Bolaget ska verka för att dess hyresgäster bereds tillfälle till reellt inflytande över boendet, såväl när det gäller den egna lägenheten som i frågor som berör flera hyresgäster tillsammans.

Bolaget ska, inom ramen för vad som är lagligen möjligt och affärsmässigt lämpligt, verka för att äldre som bor i Håbohus bestånd vid behov ska kunna byta till en bostad som är bättre ur tillgänglighetssynpunkt, och/eller mindre.

Bolaget skall motverka segregation.

Bolaget ska inom ramen för vad som är affärsmässigt motiverat ta sitt bostadssociala ansvar. Bolaget ska bevaka utvecklingen på bostadsmarknaden i kommunen och till ägaren föreslå lämpliga åtgärder i syfte att åstadkomma en socialt väl fungerande bostadsmarknad.

Bolaget skall tillhandahålla bostäder till socialtjänsten för bostadssociala ändamål. Antalet lägenheter för detta ändamål får maximalt utgöra tre (3) procent av bolagets totala antal lägenheter.

Bolaget skall tillhandahålla bostäder till socialtjänsten för bostadssociala ändamål. Antalet lägenheter för detta ändamål får maximalt utgöra tre (3) procent av bolagets totala antal lägenheter.

Bolaget ska arbeta med normalt vräkningsförebyggande arbete, i vilket barnfamiljer ska anses vara en grupp som i det längsta inte ska hamna i en situation där en sådan åtgärd blir aktuell.

### **Ekologiska utgångspunkter**

I bolagets uppdrag ingår även ett samhällsansvar i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Bolaget ska medverka till en långsiktigt hållbar utveckling genom att föra ett integrerat, proaktivt, miljöekonomiskt inriktat miljöarbete som syftar till att minimera negativ miljöpåverkan. Bolaget ska, med utgångspunkt i affärsmässiga och miljöekonomiska överväganden, verka för att användningen av förnyelsebar energi ökar i bolagets fastigheter och att infrastruktur för elbilar skapas.

#### **4. Social och ekologisk hållbarhet**

Samhällsnytta, social och ekologisk hållbarhet ska genomsyra all verksamhet i bolaget och integreras i bolagets affärsplan, till exempel med utgångspunkt i Agenda 2030 och de nationella miljömålen.

##### Gällande social hållbarhet ska bolaget:

- Arbeta för att öka trygghet och trivsel i sina bostadsområden genom att
  - samverka med andra aktörer och tillsammans med dessa skapa bättre förutsättningar för trygghet och trivsel
  - genomföra trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder
  - hantera störningsärenden som uppkommer i bostadsbeståndet
- Erbjud hyresgästerna möjligheten till boinflytande i syfte att skapa delaktighet avseende bolagets verksamhet och utveckling.
- Aktivt motverka otillåten andrahandsuthyrning
- Beakta barnperspektivet vid beslut som kan påverka barn
- Motverka segregation
- Tillhandahålla bostäder till socialtjänsten för bostadssociala ändamål. Antalet lägenheter för detta ändamål får maximalt utgöra tre (3) procent av bolagets totala antal lägenheter.
- I samarbete med socialtjänsten arbeta med vräkningsförebyggande åtgärder i syfte att så få avhysningar som möjligt behöver verkställas.

Bolaget ska samarbeta med Håbo kommun i sociala frågor, samarbetet ska förtydligas i ett samarbetsavtal.

Gällande ekologisk hållbarhet ska bolaget:

- Föra ett strukturerat och kontinuerligt arbete för att minska sin miljöbelastning och öka den ekologiska hållbarheten.

**Kommentar:** Förtydligande av mål inom social och ekologisk hållbarhet.

## **Förvärv och avyttringar**

Bolaget ska vara en part på fastighetsmarknaden i kommunen. För att säkerställa framtida bostadsproduktioner kan bolaget söka efter mark som kan förvärfvas och exploateras.

För att möjliggöra investeringar i nyproduktion utan att gå över antalsmässiga mål för bolagets lägenhetsbestånd, med beaktande av de ekonomiska målen, bör bolaget löpande aktivt pröva möjligheterna till ombildning av delar av fastighetsbeståndet till bostadsrätter. Förvärv får bara ske om en risk/konsekvensanalys visar att de kan vara en del i eller stödjande för projekt som uppfyller marknadsmässiga krav på avkastning och inte utgör ett stöd från kommunen.

Bolaget ska alltid vid försäljning eller vid ombildande genomföra en marknadsvärdering av aktuell fastighet samt en bedömning av fastighetens långsiktiga värdeutveckling. Vid försäljningar med värden över MSEK 10 ska värderingen vara extern eller bygga på värdering i extern vedertagen värderingstjänst. Bolaget får ej överlåta fastigheter med huvudsakligen hyresrätter (bostäder) till en annan part (privat eller offentlig).

Bolaget får endast avyttra fastigheter genom:

- Ombildning till bostadsrätt
- Fastighetsbildning och försäljning som äganderätt

Målet för bolagets lägenhetsbestånd exklusive övriga vårdboenden (av hyresrätter) är att det långsiktigt hålls mellan ett spann 5–8 % i relation till antalet folkbokförda invånare i kommunen. Om bolaget genom nyproduktion kommer över angiven gräns, ska affärsmässiga ombildningar med befintligt marknadsläge genomföras. Utöver detta ska en antalsmässigt jämn fördelning mellan bostadsrätter och hyresrätter för flerfamiljshus i kommunen eftersträvas.

### **5. Förvärv och avyttringar**

Förvärv och avyttringar ska genomföras på affärsmässig grund och är ett verktyg för att uppfylla det allmännyttiga syftet som anges under punkt 2, premisser för bolagets verksamhet.

#### *Förvärv av oexploaterad mark*

Förvärv av oexploaterad mark görs för att möjliggöra nyproduktion, därför ska:

- Bolaget fokusera på att i dialog med Håbo kommun lokalisera, planlägga och förvärva oexploaterad mark för att säkerställa framtida bostadsproduktioner.
- Bolaget verka för att alltid ha planlagd mark klar att exploatera, så att produktionen kan starta när rätt förutsättningar finns.

#### *Förvärv av exploaterad mark*

Förvärv av redan exploaterade fastigheter kan genomföras om det främjar uppfyllandet av det allmännyttiga syftet.

#### *Avyttringar*

Avyttringar av fastigheter kan göras för att möjliggöra nya investeringar, uppnå ekonomiska mål eller för att främja uppfyllandet av det allmänna syftet, därför ska:

- En avyttring alltid utföras på affärsmässig grund, till marknadsmässiga priser och utan inslag av subvention. Avyttringen ska vara bra för bolaget och inte utföras på ideologisk grund.
- Det vid en avyttring finnas ett klargjort syfte med avyttringen samt en beskrivning av hur:
  - det frigjorda kapitalet från avyttringen kan användas för att öka bolagets lönsamhet och stärka bolagets ekonomi
  - avyttringen främjar uppfyllandet av det allmännyttiga syftet
  - beskrivning av hur kravet på affärsmässighet kan uppnås
- Fastigheter med unika värden som bidrar till att upprätthålla en variation i bostadsbeståndet avseende t.ex. hyresnivå, service, standard, läge och utformning, bör ej vara aktuella för avyttring.

Om hyresgäster anmäler intresse för att förvärva en fastighet genom ombildning till bostadsrätt, och önskar att Håbohus tar fram ett köpeerbjudande, bör;

- Önskan om att ta fram ett köpeerbjudande för ombildning till bostadsrätt beviljas, och att detta erbjuds hyresgästerna när;
  1. 67% av hyresgästerna inom fastigheten anmäler intresse att förvärva fastigheten genom ombildning
  2. Samtliga kriterier som anges under *avyttringar* enligt ovan är uppfyllda.
- Önskan om att ta fram ett köpeerbjudande för ombildning till bostadsrätt avslås i övriga fall.

Avyttring ska primärt ske genom ombildning till bostadsrätt eller avstyckning och försäljning som äganderätt. Om bolaget ska avyttra en fastighet på annat sätt, t.ex. till en annan kommersiell aktör, så ska godkännande först inhämtas från kommunfullmäktige.

Bolaget ska alltid vid avyttring genomföra en marknadsvärdering av aktuell fastighet. Värderingen ska vara extern eller bygga på värdering i extern vedertagen värderingstjänst.

**Kommentar:** Förtydligar processen kring förvärv och avyttringar samt att det ska göras på affärsmässig grund förutsatt att det främjar uppfyllandet av det allmännyttiga syftet.

#### **Ekonomiska mål**

Bolaget ska klara projekterad nyproduktion, konjunkturnedgångar och andra ekonomiska påfrestningar med utgångspunkt i vad som är långsiktigt bäst för bolaget. Bolaget ska eftersträva låga kostnader för exempelvis administration och fastighetsskötsel.

Bolagets långsiktiga mål är en synlig soliditet om mellan 20–30 procent. Soliditeten ska inte understiga 10,0 procent. Vid en så omfattande investering i nyproduktion eller ombyggnad att soliditeten riskerar att understiga 10,0 procent ska särskilt beslut inhämtas från kommunfullmäktige.



Målet för bolagets direktavkastning, d.v.s. driftsnettot i procent av fastigheternas marknadsvärde, är att det bör vara lägst 4,0% i nyproduktion. Det långsiktiga målet för bolagets resultat efter finansiella poster är att det ska vara minst 12 % av omsättningen

Bolagets finanspolicy ska fastställas av styrelsen minst en gång per år och förankras hos ägaren via samrådet. Bolaget ska erlägga avgift för kommunal borgen.

Avgiften fastställs årligen efter samråd mellan bolaget och kommunen.

Det övergripande avkastningskravet ska hanteras för enskilda projekt genom att ett uttalat avkastningskrav på projektnivå tas fram utifrån en risk/konsekvensanalys av projektet. I den ska risken i det aktuella området beaktas och påverka godtagbar avkastningsnivå på projektnivå.

## **6. Ekonomiska mål**

Bolaget ska klara sitt uppdrag och tåla konjunkturedgångar och andra ekonomiska påfrestningar. Bolaget ska eftersträva låga driftkostnader där det kan ske utan negativ påverkan för kvaliteten i verksamheten.

### *Finansiell styrka*

Bolagets mål är en synlig soliditet om mellan 20–40 procent. Soliditeten får inte understiga 15,0 procent. Vid en så omfattande investering i nyproduktion eller ombyggnad att soliditeten riskerar att understiga 15,0 procent ska särskilt beslut inhämtas från kommunfullmäktige. Vid investeringar över 20 MSEK ska det genomföras en analys av hur bolagets soliditet påverkas.

### *Avkastning*

I nyproduktion och större ombyggnader ska individuella direktavkastningskrav (driftsnettot i relation till fastighetens marknadsvärde) baserat projektets egna förutsättningar användas. I nyproduktion bör dock inte direktavkastningen understiga 4,0%.

Utgångspunkten är att ett nyproduktionsprojekt eller en större ombyggnad inte får startas om det vid beslutstillfället bedöms att marknadsmässig direktavkastning inte kan uppnås och risken för nedskrivning är betydande.

Vid större ombyggnader ska bolaget välja det alternativ som ger högst avkastning förutsatt att det inte hindrar uppfyllandet av övriga krav i dessa direktiv. Om bolaget bedömer att ett planerat projekt (nyproduktion eller större ombyggnad/renovering) inte kommer uppnå kravet på affärsmässig avkastning så ska bolaget bromsa projektet och utreda om det finns alternativa lösningar som gör att kravet på affärsmässig avkastning kan uppnås.

### *Lönsamhet*

Målet för bolagets resultat efter finansiella poster är att det över tid ska vara minst 12 % av omsättningen.

### *Finansiering*

Bolaget ska sträva efter låga finansiella kostnader utan onödigt risktagande, därför;

- Ska bolaget arbeta enligt en finanspolicy som fastställs av styrelsen minst en gång per år.
- Ska bolaget primärt uppta och omsätta lån mot kommunal borgen. För detta borgensåtagande ska bolaget erlägga en avgift som fastställs årligen efter analys och samråd mellan bolaget och kommunen.

**Kommentar:** Över lag förtydliganden. Förändring att soliditetsspannet ökar till 20-40% istället för 20-30%, vilket medger att vi får samla mer eget kapital för framtida underhåll eller investeringar. För att öka tryggheten för kommunen;

- ökas undre gränsen för soliditeten när vi måste fråga fullmäktige
- anges att vi vid investeringar över 20Msek ska göra en analys av hur soliditeten påverkas

#### **4. Samordning och dialog**

Bolaget ska aktivt samverka med kommunen för att söka samordningsfördelar i syfte att öka effektiviteten. Samverkan ska ske på lämplig nivå.

Bolaget ska i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, som t ex att bilda, köpa, avyttra eller avveckla bolag, köpa eller avyttra stora fastighetsbestånd, eller köpa aktier i andra bolag, före beslut inhämta godkännande från kommunfullmäktige. Med stora fastighetsbestånd avses fastigheter vars värde uppgår till mer än 10 % av marknadsvärdet på bolagets totala fastighetsbestånd.

I det fall bolaget i löpande riskanalys finner att ett projekt (nybyggnation eller ombyggnation/renovering) inte uppfyller kraven på affärsmässig avkastning, eller bara gör det på grund av stöd som lämnats av kommunen, så ska bolaget söka avbryta eller bromsa projektet, och hänskjuta frågan till bolagets styrelse. I det fall bolaget anser att kommunen genom beslut om att genomföra ett projekt (på någon nivå) har beslutat att bolaget ska genomföra en olönsam åtgärd eller en åtgärd som innebär att bolaget mottar otillåtet stöd, så ska ägaren uppmärksammas om detta genom en skrivelse.

Om osäkerhet råder inför ett beslut huruvida det är fråga om ett beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, eller inte, skall bolaget samråda med kommunstyrelsen om underställning ska ske eller inte.

Bolaget ska som en del av den kommunala organisationen för extraordinära händelser aktivt delta i och bidra med resurser och kompetens i kommunens krisledningsarbete, innefattande planeringen och genomförandet av krisledningsarbetet. Bolaget ska inom ramen för gällande lagstiftning arbeta aktivt tillsammans med kommunens övriga förvaltningar och aktörer inom det näringslivspolitiska området.

I lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag finns bestämmelser om begränsning av värdeöverföringar som behöver beaktas. Begränsningen innebär att ett allmännyttigt bostadsbolags värdeöverföringar, exempelvis vinstutdelning eller överföring av koncernbidrag, inte får överstiga ett visst belopp. Värdeöverföring till kommunen på grund av fastighetsförsäljningar ska följa lag avseende lagligen överförbar del, och ska föregås av beslut i kommunfullmäktige.

#### **7. Samarbete och dialog**

Bolaget ska upprätthålla en bra dialog och samarbeta med kommunen inom de områden där det gynnar båda parter. Samarbete och dialog utförs på lämplig nivå inom respektive organisation.

Bolaget ska som en del av den kommunala organisationen för extraordinära händelser aktivt delta i och bidra med resurser och kompetens i kommunens krisledningsarbete, innefattande planeringen och genomförandet av krisledningsarbetet.

Bolaget ska inom ramen sitt uppdrag arbeta tillsammans med kommunen för att nå de näringslivspolitiska målen.

**Kommentar:** Stycke 4 i gällande direktiv är omdisponerat till fler mindre stycken, där vardera stycket är förtydligat.

## 8. Godkännande från fullmäktige

Bolaget ska i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, som t ex att bilda, köpa, avyttra eller avveckla bolag, köpa eller avyttra stora fastighetsbestånd, eller köpa aktier i andra bolag, före beslut inhämta godkännande från kommunfullmäktige. Med stora fastighetsbestånd avses fastigheter vars värde uppgår till mer än 10 % av marknadsvärdet på bolagets totala fastighetsbestånd.

Om osäkerhet råder inför ett beslut huruvida det är fråga om ett beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, eller inte, skall bolaget samråda med kommunstyrelsen om underställning ska ske eller inte.

**Kommentar:** Utbrutet till eget stycke, ingen förändring i sak

## 9. Relation till ägaren

Utgångspunkten är att bolaget inte ska ha vare sig för- eller nackdelar av att ha en kommun som ägare, därför gäller att;

- Endera part inte får mottaga eller ge stöd till motparten i syfte att subventionera verksamheten.
- Bolaget vid förvärv av fastigheter från Håbo kommun betalar ett marknadsmässigt pris
- I frågor där kommunen hyr lokaler av bolaget ska relationen vara affärsmässig och baseras på marknadsmässiga avtal, alltså gäller att;
  - Bolaget inte får vidta åtgärder gentemot kommunen som man ej vidtar gentemot andra hyresgäster
  - Kommunen betalar en marknadsmässig hyra
- Kommunen inte får uppdra till bolaget att vidta åtgärder som ej är affärsmässigt motiverade eller där affärsmässig avkastning inte kan erhållas.

I det fall Håbo kommun genom beslut ålagt bolaget att vidta en åtgärd som enligt ovan ej visar sig vara affärsmässigt motiverad eller där affärsmässig avkastning ej kan uppnås, så ska bolaget uppmärksamma ägaren på detta genom en skrivelse.

**Kommentar:** Utbrutet till eget stycke och förtydligat att relationen ska vara affärsmässig.

## 5. Information till ägaren

Bolaget ska till ägaren:

- Varje tertial avge ekonomisk rapport inklusive balansräkning. Inlämningstidpunkten ska överensstämma med kommunens tidplan.
- Inge styrelseprotokoll.

- Till kommunen, på begäran, inge en ekonomisk helårsplan för de närmaste tre åren.
- Planen ska omfatta resultat- och balansräkning för respektive år med redovisning av minst följande nyckeltal; soliditet, räntetäckningsgrad och direktavkastning. Planen ska även omfatta en övergripande bedömning av bolagets mest väsentliga risker, inklusive ränterisk
- Översända den information som kommunstyrelsen efterfrågar.

I information om tänkta projekt avseende nybyggnation eller renovering ska alltid bifogas investeringens affärsmässiga syfte, när projektet och investeringarna kan antas bli självbärande, vilken kalkylränta som använts eller vilka avkastningskrav som gäller för projektet

#### **10. Information till ägaren**

Bolaget ska till ägaren:

- Efter bokslut, samt vid varje tertial, avge ekonomisk rapport inklusive balansräkning. Inlämningstidpunkten ska överensstämma med kommunens tidplan.
- Inge styrelseprotokoll.
- Översända den information som ägaren efterfrågar.

**Kommentar:** Förkortat och förtydligat

## **6. Ägarsamråd**

Kommunstyrelsen svarar för den löpande ägarstyrningen av kommunens bolag på uppdrag av kommunfullmäktige.

Mellan representanter för kommunstyrelsen och bolagets ledning (styrelse och VD) skall minst en gång varje år hållas verksamhets- och samrådsmöten. Detta ska företrädesvis ske på nya årets första kommunstyrelse, vanligtvis i februari. Om kommunstyrelsen eller bolagets ledning anser att det finns behov av ytterligare samrådsmöten skall sådana hållas.

#### **11. Ägarsamråd**

Kommunstyrelsen svarar för den löpande ägarstyrningen av kommunens bolag på uppdrag av kommunfullmäktige.

Mellan representanter för kommunstyrelsen och bolagets ledning (VD, ordförande och vice ordförande) skall minst två gånger varje år hållas verksamhets- och samrådsmöten. Om kommunstyrelsen eller bolagets ledning anser att det finns behov av ytterligare samrådsmöten skall sådana hållas.

Det formella ägarsamrådet kompletteras med samrådsmöten mellan bolagets ledning och representanter för kommunens tjänstemanna- och politiska ledning. Syftet är att samordna och nå bred politisk förankring sådana frågor som i slutänden kräver politiska beslut, t.ex. stadsbyggnadsfrågor. Endera part påkallar samråd vid behov

**Kommentar:** Nytt stycke tillagt om kompletterande samrådsmöten

## 7. Det fastställda kommunala ändamålet

Enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen skall kommunstyrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Då Håbohus AB omfattas av kommunstyrelsens skyldigheter enligt paragrafen skall bolaget vara kommunstyrelsen behjälplig med genomgång och analys av verksamheten så att kommunstyrelsen erhåller ett fullständigt underlag för sitt beslut.

### 12. Det fastställda kommunala ändamålet

Enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen skall kommunstyrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Då Håbohus AB omfattas av kommunstyrelsens skyldigheter enligt paragrafen skall bolaget vara kommunstyrelsen behjälplig med genomgång och analys av verksamheten så att kommunstyrelsen erhåller ett fullständigt underlag för sitt beslut.

**Kommentar:** ingen förändring

## 8. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Bolagets verksamhet står under lagstadgad uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har rätt att själv eller genom därtill utsedda personer när som helst ta del av bolagets räkenskaper och övriga handlingar och att även i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet såvida inte hinder möter på grund av lagstadgad sekretess.

Bolaget skall hålla kommunstyrelsen väl informerad om dess verksamheter. Efter kallelse av kommunstyrelsen ska bolaget lämna information och rapporter om händelser och planer i dess verksamhet

### 13. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Bolagets verksamhet står under lagstadgad uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har rätt att själv eller genom därtill utsedda personer när som helst ta del av bolagets räkenskaper och övriga handlingar och att även i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet såvida inte hinder möter på grund av lagstadgad sekretess.

Bolaget skall hålla kommunstyrelsen väl informerad om dess verksamheter. Efter kallelse av kommunstyrelsen ska bolaget lämna information och rapporter om händelser och planer i dess verksamhet

**Kommentar:** Ingen förändring

ÄGARDIREKTIV FÖR

# Håbohus AB



**Antaget av** Kommunfullmäktige

**Antaget** 2024-04-08 § XX

**Giltighetstid** 2027-06-30

**Dokumentansvarig** Kommundirektör

## Håbo kommuns styrdokumentshierarki



**Diarienummer** KS 2023/01056

**Gäller för** Håbohus AB

**Tidpunkt för aktualitetsprövning** 2021-06-14

**Ersätter tidigare versioner** 2021-06-14, § 78

**Relaterade styrdokument** Bolagsordning för Håbohus AB

## **Innehåll**

Håbo kommuns styrdokumentshierarki	2
1. Inledning/allmänt	4
2. Bolagets verksamhet	4
3. Bolagets ändamål, syfte och mål Verksamhetens inriktning	4
4. Social och ekologisk hållbarhet	5
5. Förvärv och avyttringar	6
6. Ekonomiska mål	7
7. Samarbete och dialog	8
8. Godkännande från fullmäktige	8
9. Relation till ägaren	8
10. Information till ägaren	8
11. Ägarsamråd	9
12. Det fastställda kommunala ändamålet	9
13. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt	9



## **1. Inledning/allmänt**

Bolaget är ett av kommunen helägt aktiebolag och således underordnat kommunfullmäktige. Bolaget står under kommunstyrelsen och har att följa kommunfullmäktige och kommunstyrelsen styrning av verksamheten. Förutom genom lag och förordning regleras bolagets verksamhet och förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning, ägardirektiv och företagspolicy. Ägardirektivet ska säkerställa kommunens ansvar för bostadsförsörjning med hjälp av Bolaget.

Detta ägardirektiv reglerar grundläggande frågor som berör bolaget och bolagets förhållande till kommunen. Det ska därmed antas både av kommunfullmäktige och av bolagsstämman.

## **2. Bolagets verksamhet**

Bolagets verksamhet är att inom Håbo kommun främja bostadsförsörjningen i kommunen genom att på långsiktig och ekonomiskt sund basis förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta olika typer av bostäder, affärslokaler, fastigheter, tomträtter med bostäder och kollektiva anordningar.

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga principer enligt lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Affärsmässiga principer innebär att bolaget av sin ägare inte ska ges några särskilda fördelar eller nackdelar som gynnar eller missgynnar dem ekonomiskt i förhållande till privata konkurrenter, dels att bolaget alltid ska utgå från vad som är långsiktigt bäst för bolaget.

Affärsmässiga principer innebär till exempel att:

- Bolaget beaktat sitt uppdrag har en för marknaden normal avkastning i projekt och löpande verksamhet.
- Bolaget betalar en avgift för de lån som kommunen är borgenär för
- Bolaget håller marknadsmässiga hyror
- Att bolaget är en långsiktig fastighetsägare som tar ansvar för sina bostadsområden
- Bolaget arbetar systematiskt med att utveckla verksamheten
- Bolaget inte startar projekt som bedöms ha otillräcklig lönsamhet

Håbohus AB är i tillämpliga delar bundna av de policys som kommunfullmäktige fastställer för den kommunala verksamheten.

## **3. Bolagets ändamål, syfte och mål Verksamhetens inriktning**

Bolaget är ett redskap för att skapa och upprätthålla en väl fungerande bostadsmarknad i enlighet med Håbo kommuns bostadsförsörjningsprogram.

Bolagets syfte är att inom Håbo kommun tillgodose ett behov av bra bostäder och god boendeservice. Bolaget ska:

- Bygga nya bostäder i den utsträckning som är lämpligt
- Skapa och upprätthålla ett utbud av lokaler som stärker attraktiviteten i bostadsområdet
- Skapa och upprätthålla en variation i bostadsbeståndet avseende t.ex. hyresnivå, service, standard, läge och utformning
- Förvalta befintligt bestånd så att fastigheternas värden utvecklas positivt och trygga och trivsamma boendemiljöer upprätthålls
- Arbeta mot målen i Agenda 2030 för att bli mer ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbara
- Till Håbo kommun bidra med bostäder för personer med särskilda behov
- Tillse att så många som möjligt får möjligheten att hyra en lägenhet

Om det gynnar sammansättningen av bostäder på orten får bolaget i ett projekt bygga med varierande upplåtelseformer, till exempel bostadsrätt, äganderätt eller kooperativ hyresrätt. I ett projekt med varierande upplåtelseformer ska alltid hyresrätt vara en av upplåtelseformerna.

Med utgångspunkt i dessa ägardirektiv ska bolaget året efter ordinarie valår upprätta en affärsplan innehållande redovisning av bolagets mål fram till nästkommande ordinarie val. Affärsplanen ska innehålla målsättningar inom nyproduktion, hållbarhet och ekonomi. Affärsplanen fastställs av bolagets styrelse.

#### **4. Social och ekologisk hållbarhet**

Samhällsnytta, social och ekologisk hållbarhet ska genomsyra all verksamhet i bolaget och integreras i bolagets affärsplan, till exempel med utgångspunkt i Agenda 2030 och de nationella miljömålen.

Gällande social hållbarhet ska bolaget:

- Arbeta för att öka trygghet och trivsel i sina bostadsområden genom att
  - samverka med andra aktörer och tillsammans med dessa skapa bättre förutsättningar för trygghet och trivsel
  - genomföra trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder
  - hantera störningsärenden som uppkommer i bostadsbeståndet
- Erbjudna hyresgästerna möjligheten till boinflytande i syfte att skapa delaktighet avseende bolagets verksamhet och utveckling.
- Aktivt motverka otillåten andrahandsuthyrning
- Beakta barnperspektivet vid beslut som kan påverka barn
- Motverka segregation

- Tillhandahålla bostäder till socialtjänsten för bostadssociala ändamål. Antalet lägenheter för detta ändamål får maximalt utgöra tre (3) procent av bolagets totala antal lägenheter.
- I samarbete med socialtjänsten arbeta med vräkningsförebyggande åtgärder i syfte att så få avhysningar som möjligt behöver verkställas.

Bolaget ska samarbeta med Håbo kommun i sociala frågor, samarbetet ska förtydligas i ett samarbetsavtal.

Gällande ekologisk hållbarhet ska bolaget:

- Föra ett strukturerat och kontinuerligt arbete för att minska sin miljöbelastning och öka den ekologiska hållbarheten.

## 5. Förvärv och avyttringar

Förvärv och avyttringar ska genomföras på affärsmässig grund och är ett verktyg för att uppfylla det allmännyttiga syftet som anges under punkt 2, premisser för bolagets verksamhet.

### *Förvärv av oexploaterad mark*

Förvärv av oexploaterad mark görs för att möjliggöra nyproduktion, därför ska:

- Bolaget fokusera på att i dialog med Håbo kommun lokalisera, planlägga och förvärva oexploaterad mark för att säkerställa framtida bostadsproduktioner.
- Bolaget verka för att alltid ha planlagd mark klar att exploatera, så att produktionen kan starta när rätt förutsättningar finns.

### *Förvärv av exploaterad mark*

Förvärv av redan exploaterade fastigheter kan genomföras om det främjar uppfyllandet av det allmännyttiga syftet.

### *Avyttringar*

Avyttringar av fastigheter kan göras för att möjliggöra nya investeringar, uppnå ekonomiska mål eller för att främja uppfyllandet av det allmänna syftet, därför ska:

- En avyttring alltid utförs på affärsmässig grund, till marknadsmässiga priser och utan inslag av subvention. Avyttringen ska vara bra för bolaget och inte utföras på ideologisk grund.
- Det vid en avyttring finnas ett klargjort syfte med avyttringen samt en beskrivning av hur:
  - det frigjorda kapitalet från avyttringen kan användas för att öka bolagets lönsamhet och stärka bolagets ekonomi
  - avyttringen främjar uppfyllandet av det allmännyttiga syftet
  - beskrivning av hur kravet på affärsmässighet kan uppnås
- Fastigheter med unika värden som bidrar till att upprätthålla en variation i bostadsbeståndet avseende t.ex. hyresnivå, service, standard, läge och utformning, bör ej vara aktuella för avyttring.

Om hyresgäster anmäler intresse för att förvärva en fastighet genom ombildning till bostadsrätt, och önskar att Håbohus tar fram ett köpeerbjudande, bör;

- Önskan om att ta fram ett köpeerbjudande för ombildning till bostadsrätt beviljas, och att detta erbjuds hyresgästerna när;

1. 67% av hyresgästerna inom fastigheten anmäler intresse att förvärva fastigheten genom ombildning
2. Samtliga kriterier som anges under *avyttringar* enligt ovan är uppfyllda.
  - Önskan om att ta fram ett köpeerbjudande för ombildning till bostadsrätt avslås i övriga fall.

Avyttring ska primärt ske genom ombildning till bostadsrätt eller avstyckning och försäljning som äganderätt. Om bolaget ska avyttra en fastighet på annat sätt, t.ex. till en annan kommersiell aktör, så ska godkännande först inhämtas från kommunfullmäktige. Bolaget ska alltid vid avyttring genomföra en marknadsvärdering av aktuell fastighet. Värderingen ska vara extern eller bygga på värdering i extern vedertagen värderingstjänst.

## **6. Ekonomiska mål**

Bolaget ska klara sitt uppdrag och tåla konjunkturedgångar och andra ekonomiska påfrestningar. Bolaget ska eftersträva låga driftkostnader där det kan ske utan negativ påverkan för kvaliteten i verksamheten.

### *Finansiell styrka*

Bolagets mål är en synlig soliditet om mellan 20–40 procent. Soliditeten får inte understiga 15,0 procent. Vid en så omfattande investering i nyproduktion eller ombyggnad att soliditeten riskerar att understiga 15,0 procent ska särskilt beslut inhämtas från kommunfullmäktige. Vid investeringar över 20 MSEK ska det genomföras en analys av hur bolagets soliditet påverkas.

### *Avkastning*

I nyproduktion och större ombyggnader ska individuella direktavkastningskrav (driftnettot i relation till fastighetens marknadsvärde) baserat projektets egna förutsättningar användas. I nyproduktion bör dock inte direktavkastningen understiga 4,0%.

Utgångspunkten är att ett nyproduktionsprojekt eller en större ombyggnad inte får startas om det vid beslutstillfället bedöms att marknadsmässig direktavkastning inte kan uppnås och risken för nedskrivning är betydande.

Vid större ombyggnader ska bolaget välja det alternativ som ger högst avkastning förutsatt att det inte hindrar uppfyllandet av övriga krav i dessa direktiv. Om bolaget bedömer att ett planerat projekt (nyproduktion eller större ombyggnad/renovering) inte kommer uppnå kravet på affärsmässig avkastning så ska bolaget bromsa projektet och utreda om det finns alternativa lösningar som gör att kravet på affärsmässig avkastning kan uppnås.

### *Lönsamhet*

Målet för bolagets resultat efter finansiella poster är att det över tid ska vara minst 12 % av omsättningen.

### *Finansiering*

Bolaget ska sträva efter låga finansiella kostnader utan onödigt risktagande, därför;

- Ska bolaget arbeta enligt en finanspolicy som fastställs av styrelsen minst en gång per år.
- Ska bolaget primärt uppta och omsätta lån mot kommunal borgen. För detta borgensåtagande ska bolaget erlagga en avgift som fastställs årligen efter analys och samråd mellan bolaget och kommunen.

## **7. Samarbete och dialog**

Bolaget ska upprätthålla en bra dialog och samarbeta med kommunen inom de områden där det gynnar båda parter. Samarbete och dialog utförs på lämplig nivå inom respektive organisation.

Bolaget ska som en del av den kommunala organisationen för extraordinära händelser aktivt delta i och bidra med resurser och kompetens i kommunens krisledningsarbete, innefattande planeringen och genomförandet av krisledningsarbetet.

Bolaget ska inom ramen sitt uppdrag arbeta tillsammans med kommunen för att nå de näringslivspolitiska målen.

## **8. Godkännande från fullmäktige**

Bolaget ska i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, som t ex att bilda, köpa, avyttra eller avveckla bolag, köpa eller avyttra stora fastighetsbestånd, eller köpa aktier i andra bolag, före beslut inhämta godkännande från kommunfullmäktige. Med stora fastighetsbestånd avses fastigheter vars värde uppgår till mer än 10 % av marknadsvärdet på bolagets totala fastighetsbestånd.

Om osäkerhet råder inför ett beslut huruvida det är fråga om ett beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, eller inte, skall bolaget samråda med kommunstyrelsen om underställning ska ske eller inte.

## **9. Relation till ägaren**

Utgångspunkten är att bolaget inte ska ha vare sig för- eller nackdelar av att ha en kommun som ägare, därför gäller att;

- Endera part inte får mottaga eller ge stöd till motparten i syfte att subventionera verksamheten.
- Bolaget vid förvärv av fastigheter från Håbo kommun betalar ett marknadsmässigt pris
- I frågor där kommunen hyr lokaler av bolaget ska relationen vara affärsmässig och baseras på marknadsmässiga avtal, alltså gäller att;
  - Bolaget inte får vidta åtgärder gentemot kommunen som man ej vidtar gentemot andra hyresgäster
  - Kommunen betalar en marknadsmässig hyra
- Kommunen inte får uppdra till bolaget att vidta åtgärder som ej är affärsmässigt motiverade eller där affärsmässig avkastning inte kan erhållas.

I det fall Håbo kommun genom beslut ålagt bolaget att vidta en åtgärd som enligt ovan ej visar sig vara affärsmässigt motiverad eller där affärsmässig avkastning ej kan uppnås, så ska bolaget uppmärksamma ägaren på detta genom en skrivelse.

## **10. Information till ägaren**

Bolaget ska till ägaren:

- Efter bokslut, samt vid varje tertial, avge ekonomisk rapport inklusive balansräkning. Inlämningstidpunkten ska överensstämja med kommunens tidplan.
  - Inge styrelseprotokoll.
  - Översända den information som ägaren efterfrågar.

## **11. Ägarsamråd**

Kommunstyrelsen svarar för den löpande ägarstyrningen av kommunens bolag på uppdrag av kommunfullmäktige.

Mellan representanter för kommunstyrelsen och bolagets ledning (VD, ordförande och vice ordförande) skall minst två gånger varje år hållas verksamhets- och samrådsmöten. Om kommunstyrelsen eller bolagets ledning anser att det finns behov av ytterligare samrådsmöten skall sådana hållas.

Det formella ägarsamrådet kompletteras med samrådsmöten mellan bolagets ledning och representanter för kommunens tjänstemanna- och politiska ledning. Syftet är att samordna och nå bred politisk förankring sådana frågor som i slutänden kräver politiska beslut, t.ex. stadsbyggnadsfrågor. Endera part påkallar samråd vid behov

## **12. Det fastställda kommunala ändamålet**

Enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen skall kommunstyrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Då Håbohus AB omfattas av kommunstyrelsens skyldigheter enligt paragrafen skall bolaget vara kommunstyrelsen behjälplig med genomgång och analys av verksamheten så att kommunstyrelsen erhåller ett fullständigt underlag för sitt beslut.

## **13. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt**

Bolagets verksamhet står under lagstadgad uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har rätt att själv eller genom därtill utsedda personer när som helst ta del av bolagets räkenskaper och övriga handlingar och att även i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet såvida inte hinder möter på grund av lagstadgad sekretess.

Bolaget skall hålla kommunstyrelsen väl informerad om dess verksamheter. Efter kallelse av kommunstyrelsen ska bolaget lämna information och rapporter om händelser och planer i dess verksamhet

§ 76

Dnr 2023/00759

## **Patient- och brukarmedverkan 2023**

### **Kommunstyrelsens förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige antar den ersättningsmodell som redovisas i ViS-dokument Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län.
2. Kommunfullmäktige uppdrar till vård- och omsorgsnämnden att i samverkan med andra berörda förvaltningar ta fram regler för utbetalning av ersättning i samband med patient- och brukarmedverkan.

### **Sammanfattning**

Samverkansorganisationen hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO), där region och länets samtliga 8 kommuner är representerade, har antagit ”Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län”. I styrdokumentet fastslås riktlinjer för ersättning vid brukarmedverkan i enlighet med ersättningsbilagan. Ersättningsmodellen utgår från de principer som är framtagna inom ramen för riktlinjen. Håbo kommun behöver reglera ersättningen för att möjliggöra för respektive förvaltning att tillämpa riktlinjen. Vård- och omsorgsnämnden hemställer därmed att Kommunfullmäktige ska anta den ersättningsmodell som redovisas. Ersättningsnivåerna föreslås vara samma i hela Uppsala län.

### **Beslutsunderlag**

Beslut vård- och omsorgsnämnden 2023-06-08 § 49, med handlingar och underlag

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING



Kommunstyrelsens förvaltning  
Kansliavdelningen  
Jessica Thorsell, Kommunsekreterare

jessica.thorsell@habo.se

## **Patient- och brukarmedverkan 2023**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige antar den ersättningsmodell som redovisas i ViS-dokument Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län.
2. Kommunfullmäktige uppdrar till vård- och omsorgsnämnden att i samverkan med andra berörda förvaltningar ta fram regler för utbetalning av ersättning i samband med patient- och brukarmedverkan.

### **Sammanfattning**

Samverkansorganisationen hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO), där region och länets samtliga 8 kommuner är representerade, har antagit ”Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län”. I styrdokumentet fastslås riktlinjer för ersättning vid brukarmedverkan i enlighet med ersättningsbilagan.

Ersättningsmodellen utgår från de principer som är framtagna inom ramen för riktlinjen. Håbo kommun behöver reglera ersättningen för att möjliggöra för respektive förvaltning att tillämpa riktlinjen. Vård- och omsorgsnämnden hemställer därmed att Kommunfullmäktige ska anta den ersättningsmodell som redovisas. Ersättningsnivåerna föreslås vara samma i hela Uppsala län.

### **Ärendet**

Samverkansorganisationen hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO), där region och länets samtliga 8 kommuner är representerade, har antagit ”Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län”. Syftet med dokumentet är att beskriva en gemensam modell för brukarmedverkan i Uppsala län mellan kommunerna och regionen. Vård- och omsorgsnämnden har hemställt att Kommunfullmäktige ska anta den ersättningsmodell som redovisas.

Modellen ska bidra till att samtliga verksamheter som jobbar med vård, omsorg, socialt stöd och skola, ska arbeta på ett jämlikt sätt med dem som är i behov av stödet. Modellen bidrar även till ett ökat brukarinflytande. Genom brukarinflytande kan verksamheterna utvecklas för att stärka kvalitet och patientsäkerhet.

I styrdokumentet fastslås riktlinjer för ersättning vid brukarmedverkan i enlighet med ersättningsbilagan. Ersättningsmodellen utgår från de principer som är framtagna inom ramen för riktlinjen. Håbo kommun behöver reglera ersättningen för att möjliggöra för respektive förvaltning att tillämpa riktlinjen. Ersättningsnivåerna föreslås vara samma i hela Uppsala län.



**Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Patient-, brukar- och anhörigmedverkan medför ökade kostnader för kommunen. Medverkan är en uppdragsbaserad aktivitet där antal medverkande, omfattning, dvs. antal tillfällen och ersättning, samt reseersättning är direkt kostnadsdrivande parametrar.

Ersättning utgår enligt fastställd uppdragsbeskrivning för arbetet som patient-, brukar- eller anhörigrepresentanten medverkar i.

För medverkan i möten/aktiviteter utgår ersättning med (enligt Bilaga 1 Ersättningsmodell vid patient-, brukare- och anhörigmedverkan):

- 3,6 procent av prisbasbelopp för heldag (mer än fyra timmar inklusive eventuell färdtid)
- 1,8 procent av prisbasbelopp för halvdag (mellan två och fyra timmar inklusive eventuell färdtid)
- alternativ för kortare insatser: 0,9 procent av prisbasbelopp för kortare insatser, (upp till två timmar inklusive eventuell färdtid) eller 0,5 procent av prisbasbelopp/timme
- Reseersättning utgår. Bilersättningen utbetalas enligt Skatteverkets regler.

Exempel, för år 2024 (prisbasbelopp: 57 300 kronor) motsvarar detta:

- 2 063 kronor för heldag
- 1 031 kronor för halvdag
- 516 kronor för kortare insatser alternativt 287 kronor/timme

**Indikativ kalkyl**

Heldag (mer än 4 timmar)	2 063 kr
Halvdag (2-4 timmar)	1 031 kr
Kortare insatser (upp till 2 timmar)	516 kr
Kostnad/timme	287 kr

	Antal tillfällen	Antal medverkande	Ersättning	Totalt
Heldagar, fysiska möten	4	2	2 063 kr	16 504 kr
Halvdagar, fysiska möten	4	2	1 031 kr	8 248 kr
Kortare avstämningar, digitalt	6	2	516 kr	6 192 kr
Extra heldag, inläsning/bearbetning av texter per patient/närstående	1	2	2 063 kr	4 126 kr
		Summa, brutto		35 070 kr
		Arbetgivaravgift	31,42%	11 019 kr
		<b>Totalt inkl AG</b>		<b>46 089 kr</b>
Resekostnad, till och från mötet	8	1	1 000 kr	8 000 kr
		<b>Totalt inkl reseersättning</b>		<b>54 088,99 kr</b>

Ovanstående kalkyl är indikativ. Risken att uppdragsspecifika parametrar förändras jämfört med kalkylen föreligger. Ökad omfattning och antal medverkande medför ökad kostnad.

#### **Barnperspektivet**

Barn och unga kan beröras av ärendet. En brukare kan vara ett barn eller en ungdom. Ordet brukare anger att personen tar en insats i bruk oavsett om den är frivilligt mottagen eller ges med tvång. Patient- och brukarmedverkan definieras som individens möjlighet att påverka den egna vården.

#### **Näringslivsperspektivet**

Privata vårdcentraler arbetar på uppdrag av region Uppsala. Ärendet gäller dock om Håbo kommun vill ha samma ersättningsnivåer för brukarmedverkan som övriga länet har, och kommunen tar inte beslut avseende ekonomi för privata vårdcentraler. Näringslivet påverkas därför inte av förslag till beslut.

#### **Uppföljning**

Uppföljning i ärendet behövs gällande vård- och omsorgsnämndens handlingsplan för ekonomi i balans då ärendet innebär en högre kostnad för nämnden som i dag inte ryms inom budget.

#### **Beslutsunderlag**

- Beslut vård- och omsorgsnämnden 2023-06-08 § 49, med handlingar och underlag

---

#### **Beslut skickas till**

Vård- och omsorgsnämnden  
Ekonomiavdelningen



VON § 49

Dnr 2023/00040

## Patient- och brukarmedverkan 2023

### Beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att hemställa hos kommunfullmäktige om att anta den ersättningsmodell som redovisas i ViS-dokument Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att uppdra till vård- och omsorgsförvaltningen att i samverkan med andra berörda förvaltningar ta fram en rutin för utbetalning av ersättning i samband med patient- och brukarmedverkan.

### Sammanfattning

Samverkansorganisationen hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO), där region och länets samtliga 8 kommuner är representerade, har antagit ett styrande dokument ”Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län”.

Syftet med dokumentet är att beskriva en gemensam modell för brukarmedverkan i Uppsala län mellan kommunerna och regionen. Modellen ska bidra till att samtliga verksamheter som jobbar med vård, omsorg, socialt stöd och skola, ska arbeta på ett jämlikt sätt med dem som är i behov av stödet. Ett systematiskt och samordnat arbete med brukarmedverkan behövs för att vi bättre ska kunna förstå och tillgodose våra målgruppers behov.

I styrdokumentet fastslås riktlinjer för ersättning vid brukarmedverkan i enlighet med ersättningsbilagan. Ersättningsmodellen utgår från de principer som är framtagna inom ramen för riktlinjen.

Håbo kommun behöver reglera ersättningen för att möjliggöra för respektive förvaltning att tillämpa riktlinjen.

### Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse nr 7080, daterad 2023-04-25
- Riktlinje patient- och brukarmedverkan nr 7077, daterad 2023-04-25

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att hemställa hos kommunfullmäktige om att anta den ersättningsmodell som redovisas i ViS-dokument Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län.



Vård- och omsorgsnämnden

2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att uppdra till vård- och omsorgsförvaltningen att i samverkan med andra berörda förvaltningar ta fram en rutin för utbetalning av ersättning i samband med patient- och brukarmedverkan.

### Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan fatta beslut i enlighet med förvaltningens förslag och finner att så är fallet.

---

### Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen  
Kommundirektör

---

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Socialförvaltningen  
«AnvEnhet»  
«AnvNamn», «AnvFritext1»  
«AnvTelnr»  
socialnamnden@habo.se

«Kundnamn»  
«KundCOadr»  
«Kundgadr»  
«Kundpostnr» «Kundpoadr»

## Expediering av beslut

"[ Text i formatmall Normal skrivs här ...]"

Beslutsinstans: X nämnden  
Paragraf: §  
Beslutsdatum: Sammanträdesdatum  
Ärende: Paragraf mening

Besvärshänvisning, hur man överklagar bifogar

Med vänlig hälsning

«AnvNamn»  
«AnvFritext1»

Kanal: Epost  
Från: vardochomsorgsnamnden@habo.se  
Skickat: 2023-06-13 10:16:13  
Till: kommunstyrelsen@habo.se; teresa.zetterblad@habo.se  
Ämne: 2023/00040 Protokollsutdrag 2023-06-08 § 49 Patient- och brukarmedverkan 2023  
Bifogade filer: Beslut-202300040-VON-§ 49.docx, Expediering.doc

Hej,

Vänligen se bifogat beslut i VON från sammanträde den 2023-06-08.

Mvh Rebecca Olsson,  
Nämndsekreterare



VON § 49

Dnr 2023/00040

## Patient- och brukarmedverkan 2023

### Beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att hemställa hos kommunfullmäktige om att anta den ersättningsmodell som redovisas i ViS-dokument Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att uppdra till vård- och omsorgsförvaltningen att i samverkan med andra berörda förvaltningar ta fram en rutin för utbetalning av ersättning i samband med patient- och brukarmedverkan.

### Sammanfattning

Samverkansorganisationen hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO), där region och länets samtliga 8 kommuner är representerade, har antagit ett styrande dokument ”Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län”.

Syftet med dokumentet är att beskriva en gemensam modell för brukarmedverkan i Uppsala län mellan kommunerna och regionen. Modellen ska bidra till att samtliga verksamheter som jobbar med vård, omsorg, socialt stöd och skola, ska arbeta på ett jämlikt sätt med dem som är i behov av stödet. Ett systematiskt och samordnat arbete med brukarmedverkan behövs för att vi bättre ska kunna förstå och tillgodose våra målgruppers behov.

I styrdokumentet fastslås riktlinjer för ersättning vid brukarmedverkan i enlighet med ersättningsbilagan. Ersättningsmodellen utgår från de principer som är framtagna inom ramen för riktlinjen.

Håbo kommun behöver reglera ersättningen för att möjliggöra för respektive förvaltning att tillämpa riktlinjen.

### Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse nr 7080, daterad 2023-04-25
- Riktlinje patient- och brukarmedverkan nr 7077, daterad 2023-04-25

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att hemställa hos kommunfullmäktige om att anta den ersättningsmodell som redovisas i ViS-dokument Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län.



Vård- och omsorgsnämnden

2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att uppdra till vård- och omsorgsförvaltningen att i samverkan med andra berörda förvaltningar ta fram en rutin för utbetalning av ersättning i samband med patient- och brukarmedverkan.

### Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan fatta beslut i enlighet med förvaltningens förslag och finner att så är fallet.

---

### Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen  
Kommundirektör

---

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING



**Kommun(er):** samtliga kommuner i Uppsala län

**Region Uppsala:** samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar

Fastställt av: TL HSVÖ

Datum: 2020-10-23

## Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län

### Innehåll

Bakgrund .....	2
Syfte .....	2
Omfattning och ansvar.....	2
Termer och begrepp .....	3
Former av delaktighet.....	4
Genomförande.....	4
Medverkan på individnivå .....	5
Medverkan på verksamhetsnivå.....	5
Medverkan på organisatorisk nivå.....	5
Tillgängliga kontaktvägar.....	5
Synpunkts- och klagomålshantering.....	5
Uppdrag och ersättning .....	6
Introduktion/utbildning för patienter/brukare, anhöriga och personal som deltar i utvecklingsaktiviteter .....	6
Uppföljnings- och utvärderingsmodell för medverkan.....	6
Referenser.....	7
Bilaga 1 Ersättningsmodell vid .....	8
patient-, brukare- och anhörigmedverkan.....	8
Bilaga 2. Överenskommelse om uppdrag och ersättning – blankett.....	10
Bilaga 3. Metoder och kunskap som verktygslåda .....	11

# Bakgrund

Patient-, brukar- och anhörig medverkan leder med största sannolikhet till förbättrad kvalitet och effektivitet samt nödvändig individualisering av hälsa, stöd, vård och omsorg. Medverkan innebär även att ansvarstagande och engagemang från patienten/brukaren och anhöriga möjliggörs och leder till ett ömsesidigt lärande. Det stärker även patienters, brukares och anhörigs ställning i förhållande till de som beslutar inom hälsa, stöd, vård och omsorg<sup>1</sup>.

I målbilden för effektiv och nära vård 2030<sup>2</sup> beskrivs den samskapande vården där patient-, brukare och anhöriga ses som jämlika partners. Detta synsätt behöver genomsyra ledningens förhållningssätt på alla nivåer inom hälsa, stöd, vård och omsorg. På samma sätt stödjer strategin för närvårdssamverkan i Uppsala län 2018 - 2020 utvecklingen kring säker, jämställd, jämlik och tillgänglig vård och omsorg utifrån behov i länets kommuner och Region Uppsala<sup>3</sup>.

Redan 2014 togs ett politiskt beslut som inom dåvarande Landstinget utmynnade i en överenskommelse kring att utveckla Aker-modellen<sup>4</sup>. Modellen ska bidra till att patientens kunskap av att leva med sin sjukdom, de anhörigas kunskap och vårdmedarbetarens professionella kunskap tas tillvara i vård, behandling och rehabilitering. Nationellt finns flera län som arbetar efter metoden för patienter och anhöriga<sup>5</sup>.

För att kunna samarbeta med patient, brukare och anhöriga oavsett huvudman behövs det i länet ett gemensamt verksamhetsstöd i form av denna riktlinje för att organisera, strukturera och utveckla arbetsformer för medverkan på alla nivåer<sup>6</sup>

## Syfte

Riktlinjen ska bidra till att skapa **samsyn** kring vad patient- och brukarmedverkan innebär. Den ska utgöra ett **stöd** för verksamheterna för att tillsammans med patient, brukare och anhöriga systematiskt arbeta med kvalitetsförbättringar inom hälsa, stöd, vård och omsorg.

## Omfattning och ansvar

Riktlinjen omfattar alla verksamheter inom region Uppsala och länets kommuner som bedriver hälsa, stöd, vård och omsorg, oavsett ålder. Ansvariga för styrning och ledning bör säkerställa att det på såväl individ som verksamhets- och organisationsnivå finns rutiner för att få fram och ta till vara information från

---

<sup>1</sup> [Från mottagare till medskapare](#) – Rapport från myndigheten för vårdanalys

<sup>2</sup> [Effektiv och nära vård 2030](#)

<sup>3</sup> [Strategi för närvårdssamverkan i Uppsala län](#)

<sup>4</sup> DNR HSS 2011-0170 (dåvarande landstinget i UL)

<sup>5</sup> Socialstyrelsen publikation, [Patient- och närståendeutbildning med hög delaktighet](#)

<sup>6</sup> [Från mottagare till medskapare](#) – Rapport från myndigheten för vårdanalys

patienter/brukare om deras behov och erfarenheter i kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Alla professioner inom hälso- och sjukvård och socialtjänst har ansvar för att systematiskt efterfråga erfarenheter från patient/brukare och anhöriga i syfte att förbättra verksamheten. En förutsättning för delaktighet är att information och metoder är tillgängliga och anpassade efter behov.

## Termer och begrepp

**Brukare** - (inom socialtjänst) person som får, eller som är föremål för en utredning om att få, individuellt behovsprövade insatser från socialtjänsten. Insatserna kan röra allt från stöd och service till mer omfattande bistånd, och en brukare kan vara allt från ett nyfött barn till en mycket gammal människa. Ordet brukare anger att personen tar en insats i bruk oavsett om den är frivilligt mottagen eller ges med tvång.  
(Socialstyrelsens termbank)

**Patient** - person som erhåller eller är registrerad för att erhålla hälso- och sjukvård  
(Socialstyrelsens termbank)

**Anhörig** - Då begreppen anhörig och närstående används inkonsekvent i officiella dokument, har vi i denna riktlinje valt att använda oss av definitionerna som finns i Socialstyrelsens vägledning till kommunerna för tillämpning av 5 kap 10 § Socialtjänstlagen<sup>7</sup>. I vägledningen används i huvudsak ordet anhörig som samlingsbegrepp för anhöriga eller andra personer som vårdar och stödjer en närstående.

**Patient- och brukarmedverkan** – Socialstyrelsen<sup>8</sup> och Nationellt system för Kunskapsstyrning<sup>9</sup> definierar begreppet som individens möjlighet att påverka dels den egna vården, dels verksamhetsförbättringar. I denna riktlinje avses främst patienter, brukare och anhörigas möjligheter att ta del av och påverka verksamheternas förbättringsarbete.

---

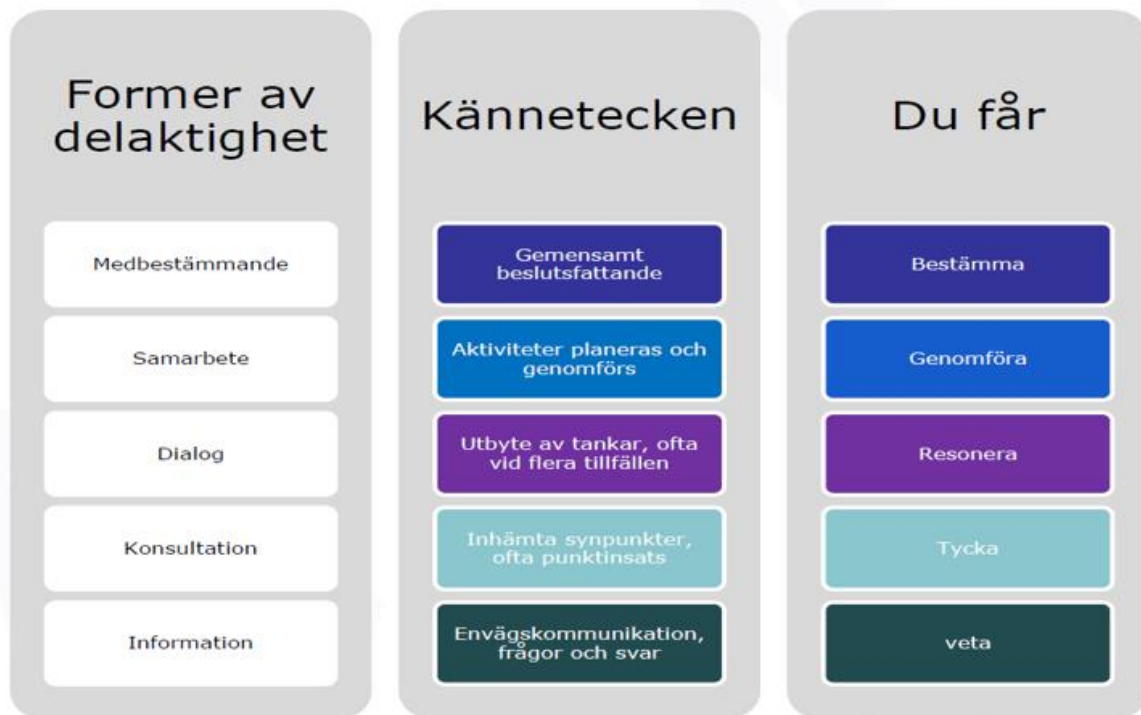
<sup>7</sup> [Stöd till anhöriga - Vägledning till kommunerna för tillämpning av 5 kap. 10 § socialtjänstlagen](#)

<sup>8</sup> [Att ge ordet och lämna plats - Vägledning om brukarinflytande inom socialtjänst, psykiatri och missbruks- och beroendevård](#)

<sup>9</sup> [Rutin för patientmedverkan i Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård](#)

# Former av delaktighet

I Sherry Arnsteins delaktighetstrappa<sup>10</sup> beskrivs olika grader av delaktighet. När man planerar och genomför olika aktiviteter i patient- och brukarmedverkan behöver verksamheten vara medveten om vilket trappsteg man är på, så att avsikten med aktiviteten uppnås. Det behöver vara tydligt formulerat var man befinner sig och om målet är att nå en annan nivå eller inte.



11

## Genomförande

Patient/brukare och anhöriga kan och bör medverka i utvecklingsarbete och göras delaktiga på olika sätt och nivåer. En form av medverkan kan ske i olika former av arbetsgrupper där patienter/brukare och anhöriga getts uppdrag utifrån sina kunskaper och erfarenheter. Avgörande för en väl fungerande medverkan i arbetsgrupper eller andra samarbeten är att det finns en struktur. Förväntningar på samarbetet behöver tydliggöras och samtliga inblandade behöver vara överens om på vilket sätt medverkan ska ske. För att möjliggöra delaktighet ska information ges i tid och vara i lättillgängligt format. Processerna ska vara öppna och ge en tydlig bild av syfte, uppdrag, och arbetets utveckling.

Varje verksamhet bör ha beskrivna arbetssätt som säkerställer att patient/brukare och anhöriga görs delaktiga, dels på individnivå dels på verksamhetsnivå. Varje huvudman ansvarar för att dessa kunskaper och erfarenheter systematiskt inkluderas

<sup>10</sup> Arnstein, Sherry R. 1969 A ladder of citizen participation. Journal of the American Institute of Planners 35(4):216-24

<sup>11</sup> Modellen framtagen av Högskolan i Dalarna

i styrning- och ledningssystem. Genom att använda olika metoder ökar man individers och grupperns möjligheter till delaktighet. I bilaga 3 ges exempel på metoder och verktyg som kan tillämpas.

## Medverkan på individnivå

Patienter/brukares erfarenheter ska efterfrågas systematiskt för att användas till att förbättra verksamheten. Patient/brukare ska vara välinformerade utifrån sina förutsättningar och ha inflytande över vård, behandling, stöd och andra insatser. Information ska ges om vilka möjligheter till delaktighet och medverkan som erbjuds samt hur och vem man kontaktar för att lämna synpunkter.

## Medverkan på verksamhetsnivå

Att medverka i utveckling av hälso- och sjukvård samt socialtjänst innebär delaktighet i aktiviteter på verksamhets- och systemnivå. Patienter/brukare och anhörigas erfarenheter ska tas tillvara och påverka utvecklingen av hälso-sjukvårdens och socialtjänstens processer och rutiner. Verksamheterna fokuserar på förbättringar som ökar värdet för patienten/brukaren.

## Medverkan på organisatorisk nivå

Medverkan och delaktighet på organisatorisk nivå innebär en övergripande dialog. Huvudmännens system för ledning och styrning bör systematiskt efterfråga patienter och brukares kunskaper och erfarenheter. Inom såväl länsövergripande samverkan som huvudmännens verksamhetsområden bör kompetens från patient- och brukarmedverkan tillvaratas i det politiska arbetet.

## Tillgängliga kontaktvägar

För att få till stånd patient-/brukarinflytande på verksamhets- och systemnivå är det nödvändigt att ledningen och andra berörda har kunskap om olika grupper av patienter/brukare och att exempelvis kontaktuppgifter till organisationer som företräder deras intressen är tillgängliga. Patienter/brukare och anhöriga har motsvarande ansvar för att möjliggöra kontaktvägar och kommunikation.

## Synpunkts- och klagomålshantering

Synpunkter och klagomål från patienter/brukare och anhöriga ska systematiskt tas tillvara för kvalitetsutveckling. Det är viktigt att vara medveten om att patienter/brukare befinner sig i en beroendeställning och att det kan hindra dem från att lämna synpunkter.

Rutiner för att ta emot, dokumentera, återföra, vidta åtgärder och följa upp synpunkter och klagomål ska finnas i varje verksamhet<sup>12</sup>. Ett systematiskt arbetssätt

---

<sup>12</sup> [SOSFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete](#)

ska tillämpas så att värdefulla förbättringsförslag implementeras och sprids för ett ökat lärande. Varje verksamhet ska säkerställa att patient/brukare och anhöriga görs delaktiga i analys och förbättringsarbete.

## Uppdrag och ersättning

För att skapa goda förutsättningar för delaktighet behövs en beskrivning av roller, mål, syfte och en överenskommelse om vad som förväntas. För att skapa jämlikhet för olika grupper och möjliggöra för patienter/brukare och anhöriga att delta på lika villkor ur ett ekonomiskt perspektiv ska eventuell ersättning för deltagande framgå av överenskommelsen (bilaga 2).

Medverkan kan ske såväl från patient-/brukar- och anhörigorganisationer som av enskild person. När representanter utses ska det klargöras att deltagare väljs utifrån sin kunskap.

Ersättning för delaktighet på uppdrag enligt bilaga 1 utgår från huvudmännens respektive arvoderings-/ersättningsregler och omprövas regelbundet. Möjlighet finns att avstå ersättning.

Utöver överenskommelsen (bilaga 2) kan andra typer av avtal tas fram. Det kan exempelvis vara jävsdeklaration och sekretessavtal.

## Introduktion/utbildning för patienter/brukare, anhöriga och personal som deltar i utvecklingsaktiviteter

Verksamheterna behöver överväga om representanterna behöver någon form av information/kunskap för uppdraget. Ibland kan medarbetarna ha behov av information/kunskap av patient/brukargrupper inför uppdraget, exempelvis hur det är att leva med en funktionsnedsättning och ibland behöver patient/brukare liknande introduktion/utbildning om verksamheten. Det ska av bilaga 2 framgå i vilken omfattning introduktion/utbildning som erbjuds den patient/brukare som representerar alternativt den grupp som representeras.

## Uppföljnings- och utvärderingsmodell för medverkan

Av varje överenskommelse (bilaga 2) ska det framgå hur uppföljning ska ske och vem som är kontaktperson för uppdraget. Varje huvudman sammanställer årligen inom ramen för närvårdssamverkan hur många överenskommelser som finns/upprättats och utfall av uppföljningen för att mäta hur kvalitetsarbetet utvecklas avseende delaktighet.

# Referenser

[Att ge ordet och lämna plats - Vägledning om brukarinflytande inom socialtjänst, psykiatri och missbruks- och beroendevård](#)

[Rutin för patientmedverkan i Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård](#)

# Bilaga 1 Ersättningsmodell vid patient-, brukare- och anhörigmedverkan<sup>13</sup>

Ersättning vid patient-, brukare- och anhörigmedverkan bygger på skattepliktigt arvode och reseersättning.

Ersättning bör ges per timme för att skapa möjlighet för kortare avstämningar. Administrationen av ersättningen bör lösas genom att utbetalning sker månadsvis alternativt kvartalsvis efter att uppdragstagaren (patient-/brukare-/anhörigrepresentant) har redovisat tid och kostnader för mötet. Detta gör att administrationen inte ökar oavsett längd på och antal möten.

## Grunder för ersättning

Ersättning betalas ut till person med erfarenhet som patient/brukare och anhörig när programområde, samverkansgrupp eller arbetsgrupp kallar till uppdrag och efterfrågar patient/brukare och anhörigas kunskap och erfarenhet i kvalitetsarbeten de bedriver.

Ersättningen bygger på hur uppdraget är beskrivet i överenskommelsen mellan patient/brukare och den grupp som kallat till uppdrag i ett arbete. Överenskommelsen ska innehålla en beskrivning av uppdraget för patient/brukare, tidsåtgång, arvode, informationsansvar samt att en jävsdeklaration upprättas för patient/brukare (se mall för överenskommelse, bilaga 2).

Ersättning betalas ut som skattepliktigt arvode till privatperson, dock ej till företag.

## Ersättning

Ersättning utgår enligt fastställd uppdragsbeskrivning för arbetet som patient-, brukar- eller anhörigrepresentanten medverkar i. För medverkan i möten/aktiviteter utgår ersättning med:

- 3,6 procent av prisbasbelopp för heldag (mer än fyra timmar inklusive eventuell färdtid)
- 1,8 procent av prisbasbelopp för halvdag (mellan två till fyra timmar inklusive eventuell färdtid)
- alternativ för kortare insatser: 0,9 procent av prisbasbelopp för kortare insatser, (upp till två timmar inklusive eventuell färdtid) eller 0,5 procent av prisbasbelopp/timme

Exempel, för 2019 motsvarar detta:

- 1 700 kronor för heldag
- 850 kronor för halvdag
- 425 kronor för kortare insatser alternativt 215 kronor/timme

Med möten menas såväl fysiska möten som distansmöten via telefon eller video.

---

<sup>13</sup> [Rutin för patientmedverkan i nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård](#)



För ersättning av möte/aktivitet inkluderas i normalfallet även för- och efterarbete enligt uppdragsbeskrivningen. Vid behov kan överenskommelse om extra ersättning för- och/eller efterarbete göras.

Inkomstbortfall ersätts inte utöver ersättning enligt ovan.

Ersättning utgår inte vid allmänna öppna möten av informationskaraktär eller till anställd i en patientorganisation där uppdraget ingår i tjänsten.

Vid samtidig ersättning från Försäkringskassan kontaktar patienten/den närstående Försäkringskassans handläggare för aktuella regler.

### **Reseersättning**

Reseersättning utgår. Resor ska bokas med god framhållning och i möjligaste mån ska billiga och miljövänliga alternativ nyttjas. Bilersättning utbetalas enligt Skatteverkets regler.

### **Räkneexempel**

Räkneexemplet nedan är endast en schablon för att ge en uppfattning om vilka nivåer av ersättning som det kan komma att bli. Det är inte baserat på det faktiska arbetet i en arbetsgrupp eftersom det kan komma att se väldigt olika ut. Det är ett exempel på arbete under ett år i en arbetsgrupp där två patienter eller närstående medverkar.

Arbetsgruppen beräknas genomföra följande arbete som ska ersättas:

Fyra heldagar med fysiska möten ( $1\ 700 \times 2 \times 4 = 13\ 600$ )

Fyra halvdagar med fysiska möten ( $850 \times 2 \times 4 = 6\ 800$ )

Sex kortare avstämningar via video/telefon ( $425 \times 2 \times 6 = 5\ 100$ )

Arbetsgruppen har också avsatt extra tid i uppdragsbeskrivningen för inläsning och bearbetning av texter med en heldag per patient/närstående ( $1\ 700 \times 2 = 3\ 400$ ).

Total ersättning för medverkan av två patienter/närstående exklusive reseersättning, inklusive arbetsgivaravgift\*: 37 980 kronor/år.

En patient/närstående har behov av att få ersättning för resa till och från möten (resor tur och retur  $8 \times 1000 = 8000$ ).

Total ersättning två patienter/närstående inklusive reseersättning och arbetsgivaravgift\*: 45 980 kronor/år.

\*Arbetsgivaravgift för 2019 är 31,42 procent 2019, källa - Länk

# Bilaga 2. Överenskommelse om uppdrag och ersättning – blankett

*Följande rubriker ska finnas med i samband med överenskommelse om uppdrag.*

**Uppdragets omfattning och innehåll (*Kort beskrivning av syfte och mål*)**

**Patient/brukare/anhörig/föreningens uppdrag (*Vad, Syfte, Tid*)**

**Informationsansvar (innebär uppdraget att förmedla ut information, innebär uppdraget att inhämta information)**

**Kontaktperson för uppdraget**

**Introduktion/Utbildning**

**Ersättning (*Hur ska utbetalning ske?*)**

**Återkoppling och uppföljning (ska ske vid avslut av uppdrag eller vid behov)**

1. Vad fungerade bra respektive mindre bra?
2. Fick du rätt information om uppdragets syfte?
3. Har arbetet varit meningsfullt?
4. Vad skulle kunna bli bättre?

-----

Ort och datum

-----

Ort och datum

-----

Ansvarig för uppdraget

-----

Patient-, brukare-,  
anhörigföreträdare

-----

Namnförtydligande

-----

Namnförtydligande

\* Överenskommelsen ska arkiveras av uppdragsgivaren.

## Bilaga 3. Metoder och kunskap som verktygslåda

[QRC Kvalitetsregistercentrum](#) vid Karolinska institutet är ett exempel, som tillhandahåller en verktygslåda för alla nivåer som ska bidra med metoder/arbetsätt att involvera patienter i förbättringsarbete. Verktögen har olika svårighetsgrad, från de enkla du kan använda direkt utan större förberedelse eller kostnad till de som kräver lite mer resurser och tid. Du får tips om när det är lämpligt att använda verktyget, hur man gör, hur många personer som involveras, svårighetsgrad och flera goda exempel.

### [Nationellt kompetenscentrum anhöriga](#)

Här finns en rad metoder och verktyg som gynnar delaktighet vid samtal med anhöriga inklusive barn och unga.

### [Kunskapsguiden](#)

Kunskapsguiden är en nationell webbplats som har samlat kvalitetssäkrad information från flertalet myndigheter och andra aktörer. Där finns bland annat information om *Brukarinflytande i praktiken*, *Evidensbaserad praktik* samt *IBIC* och *BBIC*.

### [Brukarrevisionsbyrån Uppsala län- BRiU](#)

### [Liv Hopen, Hälso pedagogik](#)

### [GPCC – Centrum för personcentrerad vård](#)

<https://innovationsguiden.se/>

<http://www.ringla.nu/>



VON § 49

Dnr 2023/00040

## Patient- och brukarmedverkan 2023

### Beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att hemställa hos kommunfullmäktige om att anta den ersättningsmodell som redovisas i ViS-dokument Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att uppdra till vård- och omsorgsförvaltningen att i samverkan med andra berörda förvaltningar ta fram en rutin för utbetalning av ersättning i samband med patient- och brukarmedverkan.

### Sammanfattning

Samverkansorganisationen hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO), där region och länets samtliga 8 kommuner är representerade, har antagit ett styrande dokument ”Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län”.

Syftet med dokumentet är att beskriva en gemensam modell för brukarmedverkan i Uppsala län mellan kommunerna och regionen. Modellen ska bidra till att samtliga verksamheter som jobbar med vård, omsorg, socialt stöd och skola, ska arbeta på ett jämlikt sätt med dem som är i behov av stödet. Ett systematiskt och samordnat arbete med brukarmedverkan behövs för att vi bättre ska kunna förstå och tillgodose våra målgruppers behov.

I styrdokumentet fastslås riktlinjer för ersättning vid brukarmedverkan i enlighet med ersättningsbilagan. Ersättningsmodellen utgår från de principer som är framtagna inom ramen för riktlinjen.

Håbo kommun behöver reglera ersättningen för att möjliggöra för respektive förvaltning att tillämpa riktlinjen.

### Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse nr 7080, daterad 2023-04-25
- Riktlinje patient- och brukarmedverkan nr 7077, daterad 2023-04-25

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att hemställa hos kommunfullmäktige om att anta den ersättningsmodell som redovisas i ViS-dokument Patient- och brukarmedverkan i Uppsala län.



Vård- och omsorgsnämnden

2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att uppdra till vård- och omsorgsförvaltningen att i samverkan med andra berörda förvaltningar ta fram en rutin för utbetalning av ersättning i samband med patient- och brukarmedverkan.

### Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan fatta beslut i enlighet med förvaltningens förslag och finner att så är fallet.

---

### Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen  
Kommundirektör

---

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

§ 77

Dnr 2023/00112

## Uppföljning: strategi för hälsosamt åldrande

### Kommunstyrelsens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige godkänner återrapporteringen av nämndernas arbete med strategi för hälsosamt åldrande.
2. Kommunfullmäktige uppmanar nämnderna att fortsätta arbeta aktivt med strategins inriktningar.

### Sammanfattning

Nämnderna återrapporterar i detta ärende det arbete med strategi för hälsosamt åldrande som man ålagts att genomföra inom olika skolors behovsområden. Strategin beslutades av kommunfullmäktige den 8 november 2021 (§ 144). Ett axplock ur nämndernas återrapportering redovisas i tjänsteskrivelsen. Kommunledningsförvaltningen anser att det kunde vara bra med ett förtydligande när det gäller kommunstyrelsens ansvar för äldrefrågorna.

### Beslutsunderlag

- \* Strategi för Ett hälsosamt åldrande i Håbo, KF 2021-11-08, § 144
- \* Bilaga 1 ”Uppdrag för genomförande av Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo 2022-2025
- \* Beslut BoU 2023-01-25, § 11
- \* Beslut KoF 2023-03-28, § 20
- \* Beslut BoM 2023-04-04, § 41
- \* Yttrande VoO 2023-05-16
- \* Uppföljning (yttrande) SoF 2023-05-16
- \* Yttrande från samhällsbyggnadsförvaltningen (internremiss)

Yttrande kommunledningsförvaltningen 2023-06-20

### Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Olle Forsmark, utredare

olle.forsmark@habo.se

## Uppföljning: strategi för hälsosamt åldrande

### Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige godkänner återrapporteringen av nämndernas arbete med strategi för hälsosamt åldrande.
2. Kommunfullmäktige uppmanar nämnderna att fortsätta arbeta aktivt med strategins inriktningar.

### Sammanfattning

Nämnderna återrapporterar i detta ärende det arbete med strategi för hälsosamt åldrande som man ålagts att genomföra inom olika s k behovsområden. Strategin beslutades av kommunfullmäktige den 8 november 2021 (§ 144). Ett axplock ur nämndernas återrapportering redovisas i tjänsteskrivelsen. Kommunledningsförvaltningen anser att det kunde vara bra med ett förtydligande när det gäller kommunstyrelsens ansvar för äldrefrågorna.

### Ärendet

Den 8 november 2021 tog kommunfullmäktige beslut om strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo. Syftet med denna strategi är att beskriva målsättning och riktning för planeringen av de kommunala verksamheter som ansvarar för de områden som berör personer över 65 år. Förutom att anta strategin tog man även en beslutspunkt där kommunfullmäktige gav i uppdrag till samtliga nämnder att genomföra uppdragen i strategin enligt bilaga 1. I bilagan finns ett antal behovsområden uppräknade och för varje behovsområde ett specificerat uppdrag. För varje behovsområde har en eller flera ansvariga nämnder utpekats. Samtliga ansvariga nämnder har inkommit med yttranden i vilka man redogör för hur man i verksamheten ska utföra/utför de uppdrag som nämnden är ansvarig för.

Behovsområden:

- *Bostäder* (Kommunstyrelsen)
- *Äldreboende* (Kommunstyrelsen, Vård- och omsorgsnämnden)
- *Ett aktivt socialt liv* (Kultur- och fritidsnämnden)
- *Delaktighet* (Kommunstyrelsen, Vård- och omsorgsnämnden)
- *Kommunikation* (Alla nämnder)
- *Samhällsstöd* (Vård- och omsorgsnämnden, Socialnämnden)

*Axplock ur nämndernas återrapportering*

För **vård- och omsorgsnämndens** del summerade uppdragen till sju inom fyra behovsområden.

Uppdrag: Att säkra att verksamheten drivs utifrån den enskildes behov och med inriktning på bibehållande av äldres funktionella förmåga.



- Verksamheterna arbetar i team kring de enskilda brukarna vilket är en mycket viktig förutsättning för bibehållande av funktionell förmåga såväl som för att komplettera den enskildes resurser.

Uppdrag: Att säkra att väntetiden från beviljad plats i särskilt boende inte överstiger tre månader.

- Arbete med detta område sker löpande och de ärenden som väntat längst prioriteras alltid. Problem har uppstått med väntetiderna då planering av nytt boende avstannat.

Uppdrag: Att utveckla digitala tjänster som ger stöd i verksamheter som möter äldre.

- Arbetet med digitala tjänster fortgår löpande. Förvaltningen erbjuder utbildning i digitala tjänster i samverkan med regionen.

**Socialnämnden** har arbetat med fyra uppdrag inom två behovsområden.

Uppdrag: Att utforma information till äldre om rätten till ekonomiskt bistånd.

- Ett arbete är påbörjat för att ta fram informationsmaterial.

Uppdrag: Att ta fram en kompetensutvecklingsplan i verksamheterna om äldre med alkoholproblem, psykisk ohälsa samt äldre som utsätts för våld.

- Förvaltningen har tagit fram en ny riktlinje gällande våld i nära relation. Denna ska under året ses över och implementeras. Nära samarbete sker med enheten för missbruk/socialpsykiatri i de ärenden där det behövs. Biståndsenheten och enheten för missbruk har haft gemensamma samverkansmöten.

**Kultur- och fritidsnämnden** har arbetat med uppdrag inom behovsområdena "Ett aktivt socialt liv" och "Kommunikation". Ur deras yttrande kan bl a följande utläsas:

- Pensionärsföreningarna har i dag ett nyrenoverat hus för sina aktiviteter. Ytterligare utbyggnad är under planeringsstadiet.
- Pensionärs- och handikappföreningarna kan ansöka om bidrag som betalas ut en gång per år efter antal medlemmar. Bidragets syfte är att stimulera föreningsverksamhet för våra äldre och personer med funktionsvariationer.
- Digital handledning erbjuds på en grundläggande nivå. Tidigare har biblioteket erbjudit föreläsningar om hur man gör säkra betalningar på nätet i samarbete med Region Uppsala och Länsstyrelsen.

**Bygg- och miljönämnden** har tillsammans med övriga nämnder ett ansvar för behovsområdet kommunikation. I yttrandet återfinns bl a följande:

- Genom systematiskt förändrings- och kvalitetsarbete av både bygg- och miljöavdelningens hemsida, blanketter och beslut samt e-tjänster, arbetar avdelningen kontinuerligt mot att informationen till kommuninvånarna och företagare ska vara tillgänglig och tydlig, genom att till exempel språkbruk och teckenstorlek.



**Kommunstyrelsen** har förutom kommunikation tilldelats behovsområdena bostäder, äldreboende och delaktighet. I yttrandet från samhällsbyggnadsförvaltningen kan bl a följande utläsas om bostäder och äldreboende:

- Håbo kommun erbjuder attraktiva bostäder för alla skeden i livet, genom att eftersträva ett varierat bostadsutbud som tillgodoser olika grupperns behov (ur bostadsförsörjningsprogrammet antaget 2022)
- Arbetet med *Idéprogram – särskilt boende för äldre* pågår och arbetet grundar sig på befintlig forskning kring utformning och miljö vid nybyggnation av dessa boenden.

Kommunfullmäktige föreslås godkänna återrapporteringen samt besluta om att uppmana nämnderna att fortsätta arbeta aktivt med strategins ansvarsområden.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Ej aktuellt i detta ärende.

### **Barnperspektivet**

Beslutet har ingen påverkan på barn.

### **Näringslivsperspektivet**

Beslutet har ingen påverkan på näringslivet.

### **Uppföljning**

Ingen uppföljning behövs

### **Beslutsunderlag**

- Strategi för Ett hälsosamt åldrande i Håbo, KF 2021-11-08, § 144
- Bilaga 1 ”Uppdrag för genomförande av Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo 2022-2025
- Beslut BoU 2023-01-25, § 11
- Beslut KoF 2023-03-28, § 20
- Beslut BoM 2023-04-04, § 41
- Yttrande VoO 2023-05-16
- Uppföljning (yttrande) SoF 2023-05-16
- Yttrande från samhällsbyggnadsförvaltningen (internremiss)
- Yttrande kommunledningsförvaltningen 2023-06-20

---

### **Beslut skickas till**

Samtliga nämnder



HÅBO  
KOMMUN

**TJÄNSTESKRIVELSE**

4(4)

Datum  
2024-01-08

Vår **beteckning**  
KS 2023/00112 nr 122105

KPR  
Samhällsbyggnadsförvaltningen  
Kommundirektören

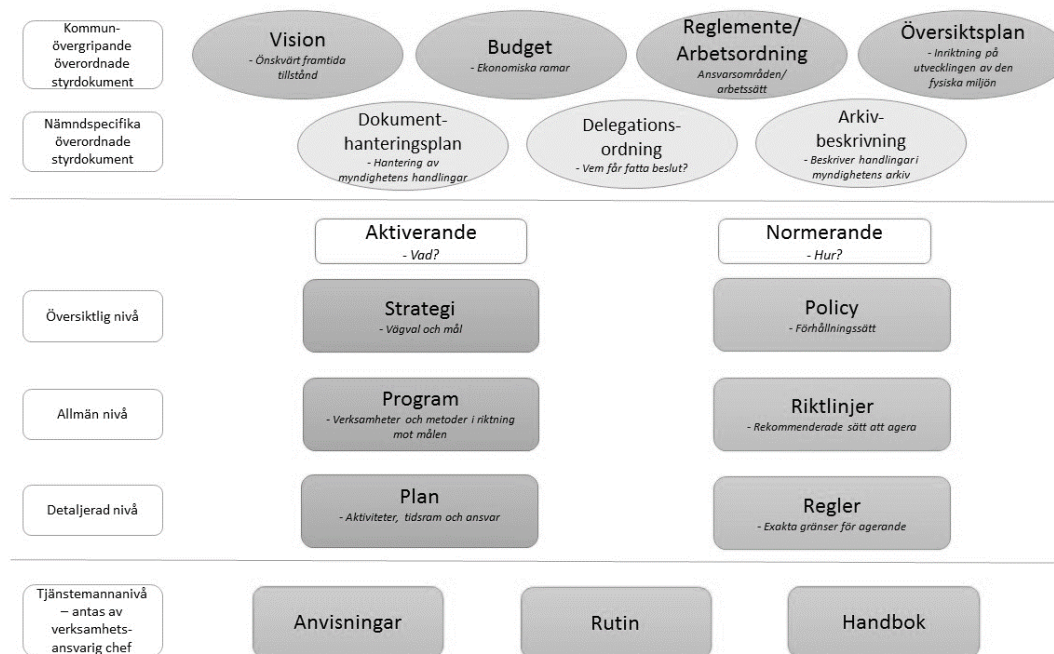
STRATEGI FÖR

# Ett hälsosamt åldrande i Håbo



<b>Antaget av</b>	Kommunfullmäktige
<b>Antaget</b>	2021-11-08 § 144
<b>Giltighetstid</b>	2022-2025
<b>Dokumentansvarig</b>	Kommundirektör

## Håbo kommuns styrdokumentshierarki



**Diarienummer**

KS 2019/00302 nr 100163

**Gäller för**

Samtliga kommunala nämnder och bolag.

**Tidpunkt för  
aktualitetsprövning**

-

**Ersätter tidigare versioner** -

**Relaterade styrdokument**

Budget 2021, plan 2022-2023, Håbo kommunfullmäktige 201130  
Hållbarhetsstrategi för Håbo kommun, remissutgåva  
Grönstrukturprogram Håbo kommun, remissutgåva

## Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo

### Innehåll

Håbo kommuns styrdokumentshierarki	2
Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo	3
Inledning	4
Syfte	4
Avgränsning	4
Utgångspunkt för strategin	4
Mål och budget Håbo kommun	4
Hållbarhetsstrategi för Håbo kommun (remissversion)	4
Grönstrukturprogram Håbo kommun (remissversion)	5
Ett hälsosamt åldrande	5
Ett hållbart boende	6
Bostäder	6
Äldreboende	6
Ett aktivt socialt liv	7
Att delta i samhället på egna villkor	8
Delaktighet	8
Kommunikation	9
Samhällsstöd	10

## Inledning

Den 31 december 2019 var 17,6 procent av befolkningen i Håbo kommun över 65 år. Kommunens befolkning förväntas öka med 13,9 procent under perioden 2019-2030 och den största förändringen rör gruppen 80 år eller äldre som förväntas öka med 117 procent. Med en sådan ökning skulle denna grupp motsvara 6,4 procent av kommunens förväntade befolkning år 2030. Med hänvisning till det ökande antalet äldre i befolkningen är det viktigt att formulera en strategi som ger dessa invånare förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt åldrande och gör att även äldre tas i anspråk, får en bra livskvalité och kan skjuta upp den enskildes behov av vård och omsorg så långt det går. Inriktningen på strategin är förebyggande och ska också beskriva att ansvaret för kommunens arbete för äldre ligger på flera nämnder inom kommunen.

## Syfte

Syftet med strategin är att beskriva målsättning och riktning för planeringen av de kommunala verksamheter som ansvarar för de områden som berör personer över 65 år. Strategin kompletteras med uppdrag som pekar ut ansvar för fortsatt planering av aktiviteter som säkrar att målsättningen kan uppnås.

## Avgränsning

Dokumentet innehåller inte medel eller metoder för att nå målsättningen i strategin.

## Utgångspunkt för strategin

Strategin utgår från viktiga behovsområden för äldre och från tillämplig kunskap inom fältet. I dokumentet finns hänvisningar till andra relevanta styrdokument i Håbo kommun för att säkra att kommunens arbete för målgruppen äldre samordnas.

### Mål och budget Håbo kommun

I Håbo kommuns vision Vårt Håbo 2030 ingår bland annat målen: ”Vi ska vara Hållbara Håbo och sträva mot jämlikhet och delaktighet” och ”Bålsta ska vara en levande småstad med en intressant mix av människor, aktiviteter och service”. Båda dessa mål har stor betydelse för hur en strategi som berör äldre ska utformas. I denna strategi har särskilt tagits hänsyn till målen ”Utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov” och ”Utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet”.<sup>1</sup>

### Hållbarhetsstrategi för Håbo kommun (remissversion)

Håbo kommuns hållbarhetsstrategi har en stor påverkan på en strategi som berör äldre och då särskilt avsnittet om social hållbarhet som innehåller skrivningar om delaktighet, jämlikhet, trygga mötesplatser för alla och god hälsa. Delaktighet innebär, enligt hållbarhetsstrategin, att det år 2030 ska finnas ett Håbo där ”alla har samma möjligheter att delta och växa” att få ”göra sin röst hörd utifrån sina egna förutsättningar”. Jämlikhet kommer att betyda att det år 2030 ”i Håbo finns

---

<sup>1</sup> Budget 2021, plan 2022-2023, Håbo kommunfullmäktige 201130

en plats för alla och att ingen lämnas utanför”, med målet ”lika rättigheter och möjligheter för alla individer att delta oavsett ålder, sexualitet, etnicitet, kön”. Trygga mötesplatser för alla år 2030 kommer att ge invånarna möjligheter till ”mötesplatser människor i alla åldrar och olika faser av livet”. Med god hälsa år 2030 avses i hållbarhetsstrategin möjligheter för människor ”att öka kontrollen över sin hälsas utveckling genom de goda förutsättningar som finns i kommunen.”<sup>2</sup>

### **Grönstrukturprogram Håbo kommun (remissversion)**

Programmet ska konkretisera ”kommunens förslag till ny översiktsplan och hållbarhetsstrategi vad gäller gröna värden och ska utgöra ett stöd i kommunens fysiska planering, byggande och förvaltning”. Programmet pekar ut nio fokusområden som är särskilt viktiga för en hållbar samhällsplanering. Fokusområdena om bostadsnära och skolnära naturområden och attraktiva, tillgängliga och trygga parker har särskild betydelse för ett hälsosamt åldrande. Här ska säkerställas att det finns ”tillgänglighetsanpassade punkter och stråk i den bostadsnära naturen för äldre och personer med funktionsvariation” och att det utvecklas ”fler tillgängliga och trygga gröna mötesplatser i parkmiljö för olika åldrar och behov”.<sup>3</sup>

### **Ett hälsosamt åldrande**

De fyra hörnpelare som av forskare anses ha särskild betydelse för ett gott åldrande, fysisk aktivitet, bra matvanor, social gemenskap och meningsfullhet har varit vägledande för framtagandet av denna strategi.<sup>4</sup>

Världshälsoorganisationen(WHO) beskriver ett hälsosamt åldrande som ”processen att utveckla och behålla den funktionella förmåga som möjliggör välbefinnande som äldre” (egen översättning av "Healthy ageing is the process of developing and maintaining the functional ability that enables wellbeing in older age.")<sup>5</sup> Denna strategi utgår ifrån att kommunens arbete för äldre ska inriktas på att främja och underlätta individens möjligheter att leva ett gott liv genom att så långt som det är möjligt behålla den funktionella förmågan. Strategin har ett förebyggande perspektiv, vilket också innebär att när den äldre behöver kommunens insatser ska de ges utifrån individens behov och personens egna resurser.

WHO har sedan 2010 drivit nätverket Age-friendly cities and communities, och där tillsammans med berörda kommuner fastställt åtta områden som har stor betydelse för att åstadkomma en äldrevänlig stad/kommun. Dessa är utomhusmiljö och bebyggelse, kollektivtrafik och vägar, bostäder/boende, respekt och social inkludering, socialt deltagande och ickediskriminering, delaktighet i samhälle och arbetsliv, kommunikation och information samt samhällsstöd och hälsovård (se bilaga 1). Håbo kommuns utvecklingsbehov vad gäller arbetet för äldre utmynnar i fokus på fyra områden: ett hållbart boende, ett aktivt socialt liv, att delta i samhället på egna villkor samt samhällsstöd.

<sup>2</sup> Hållbarhetsstrategi för Håbo kommun, remissversion

<sup>3</sup> Grönstrukturprogram Håbo kommun, remissversion

<sup>4</sup> En bättre plats att åldras på, Nordens välfärdscenter 2018

<sup>5</sup> Decade of healthy ageing 2021-2030, WHO



Med äldre avses i denna strategi den som fyllt 65 år eller är äldre. Det ska påpekas att det handlar om en heterogen grupp med mycket skilda behov och förutsättningar, allt från en stor andel som fortfarande arbetar och lever samma liv som före 65 år till en annan grupp som är beroende av olika insatser från kommunen.

### **Ett hållbart boende**

Den egna bostaden betyder mycket för hur väl människor i allmänhet trivs med sin tillvaro. För den äldre, som ofta av naturliga skäl, tillbringar mycket tid i bostaden kan den vara avgörande för hur väl hen kan utveckla och behålla sina funktioner och därmed ha ett gott liv. Även miljön utanför bostaden har betydelse för välmående. Det är viktigt att det är möjligt även för den som har en funktionsnedsättning att vistas utomhus och utemiljön behöver därför vara anpassad för t.ex. personer med rollator eller rullstol.

Relaterat  
globalt mål



### **Bostäder**

Många äldre har levt i sin första bostad under långt tid, medan andra ser behov av en annan boendesituation p.g.a. förändrad familjesituation eller sjukdom. Forskning om äldres boende-preferenser och bostadsval visar att ” de mest avgörande faktorerna för att äldre flyttar är förändringar i hushållet, dvs. att man blir ensam i hushållet som änka/änkling eller genom skilsmässa, samt ökad ålder.” Många äldre vill gå från en boendemiljö med småhus/villa och trädgård till en mer lättskött och praktisk lägenhet med mindre ansvar för underhåll, d.v.s. faktorer som stämmer överens med att bo i en hyresrätt<sup>6</sup>. Många äldre bor idag i stora hus som inte längre är anpassade för den nya livssituationen, och en eventuell försäljning och flytt till en annan bostad skulle ge dem mycket högre boende-kostnader. ”För att lämna en bostad man kanske bott i flera tiotals år, måste det erbjudas ett alternativ som inte bara är fysiskt tillgängligt utan också tilltalande i övrigt och dessutom ekonomiskt rimligt”<sup>7</sup>.

För att möjliggöra för äldre att åldras i sin bostad behöver kommunen säkra att

- det finns en god tillgång till bostäder till en rimlig kostnad
- det finns en god tillgång till varierande boendeformer anpassade för personer med behov av hjälpmedel

### **Äldreboende**

Äldre som bor på särskilt boende har ofta en hög ålder, har fysiska och kognitiva funktionsnedsättningar och majoriteten är kvinnor. Väntetiden från beviljat bistånd till särskilt boende till inflyttning får inte överstiga tre månader. Andelen äldre som bor i särskilt boende är beroende av vilka andra specialanpassade boendemöjligheter som finns i kommunen. Om det i kommunen finns senior-

<sup>6</sup> Äldres bostadsval och preferenser – en sammanställning av aktuell forskning, Marianne Abrahamsson, Nationella Institutet för forskning om äldre och åldrande (NISAL), Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier, Linköpings universitet

<sup>7</sup> Bostadsförsörjning för olika grupper, Boverket



boende och trygghetsboende kan många äldre välja att bo kvar i dessa även när de får svårigheter att klara sin dagliga livsföring.

För den fortsatta planeringen av äldreboenden finns många utmaningar att möta. Det handlar om utformningen av lokalerna men också om innehållet i insatserna till de äldre. Målet är en god miljö som innebär bl.a. visuellt tydliga lokaler, planering av ljud- och ljuskällor och åtgärder som förhindrar smittspridning. Behoven av välfärdstekniska lösningar behöver tillgodoses men också behovet av en stimulerande utemiljö. För äldre med demenssjukdom kan också tillkomma åtgärder som rör t.ex. antalet personer per avdelning.<sup>8</sup> Innehållet i insatserna och bemötandet på äldreboendet har också stor betydelse för de äldres trivsel. Bland annat är trivseln starkt associerad med den kognitiva förmågan. Forskning visar att deltagande i vardagliga aktiviteter främjar trivseln likväl som det psykosociala klimatet. Omvårdnaden bör inriktas på att förebygga och lindra aggressiva och depressiva symptom<sup>9</sup>.

För att äldre som bor i särskilt boende ska få ett gott liv ska kommunen säkra att

- idéprogram och lokalförsörjningsprogram för planering av äldreboende baseras på befintlig forskning
- verksamheten i äldreboenden drivs utifrån den enskilde äldres individuella behov och med inriktningen att den äldre ska behålla sin funktionella förmåga
- väntetiden från beviljad plats i särskilt boende inte överstiger tre månader



### **Ett aktivt socialt liv**

En stor andel av personer över 65 år är mycket aktiva i samhället. Minst en tredjedel arbetar<sup>10</sup> och flera av dessa tar också samtidigt hand om en närstående. Många är också volontärer eller aktiva i föreningslivet på annat sätt.

Ett aktivt socialt liv utifrån de personliga förutsättningarna är viktigt för att utveckla eller behålla den funktionella förmågan efter 65 år. Många äldre håller kvar sin livsstil från tidiga år långt efter att de lämnat förvärvsarbetet, medan andra av olika skäl blir mindre aktiva fysiskt och socialt. Det är väl känt att många äldre känner sig ensamma, särskilt i samband med att den sammanboende avlider, och många skattar också sin hälsa som dålig. ”Forskning visar att ofrivillig ensamhet är lika skadlig för hälsan som att röka. Risken för stroke, demens och psykisk ohälsa ökar. Att försöka motverka ensamhet och social isolering är därför en viktig folkhälsofråga”.<sup>11</sup> Aktiviteter i olika former ger mycket positiva effekter på hälsa och välbefinnande högt upp i åren. Det gäller både fysiska

<sup>8</sup> Framtidens äldreboende 2018, Sveriges kommuner och landsting (numera Sveriges kommuner och regioner)

<sup>9</sup> Exploring resident thriving in Swedish nursing homes, Umeå universitet, Sabine Björk

<sup>10</sup> Var tredje 67-åring arbetar, SCB 2017

<sup>11</sup> [NVC > Projekt](#) > Aktivt och hälsosamt åldrande i Norden, Nordens välfärdscenter

aktiviteter och delaktighet i kulturella och sociala sammanhang. Policies och program för aktivt åldrande bör främja ett livsloppsperspektiv och äldres livskvalitet beror till stor del på hur deras förutsättningar såg ut tidigare i livet. Det synsättet innebär att det aktiva åldrandet inte bara är en fråga för personer i högre åldrar och de delar av hälsovård, sjukvård och äldreomsorg som de möter. ”Det aktiva åldrandet blir en fråga för hela samhället och för människor i alla åldersgrupper. Insatser för att uppnå målet aktivt åldrande bör också stödja solidariteten mellan generationer”.<sup>12</sup>

För att äldre ska kunna delta i lokala sociala och/eller kulturella aktiviteter behöver det finnas sådant tillgängligt som är intressant för många och det är inte alltid som särskilda ”senior”aktiviteter är det som efterfrågas. För att äldre ska söka sig till mötesplatser för alla åldrar krävs att dessa lokaler är anpassade för personer med rörelsehinder eller syn- eller hörselnedsättning och att resan till mötesplatsen underlättas. Det är också viktigt att den eventuella avgiften för deltagande är så låg att även äldre med låg inkomst har möjlighet att delta.

För att främja ett aktivt socialt liv för äldre bör kommunen säkra att

- föreningar och civilsamhälle stimuleras att erbjuda aktiviteter för äldre
- kommunens egna och föreningars mötesplatser är sådana att vuxna i alla åldrar kan delta i de aktiviteter som erbjuds



### Att delta i samhället på egna villkor

#### Delaktighet

Ålderism definieras som ”fördomar eller stereotypa föreställningar som utgår ifrån en människas ålder och som kan leda till diskriminering”.<sup>13</sup> Bemötande som grundar sig på ålderism syns i samhället i stort men också i de verksamheter som kommunen ansvarar för. Därför har kommunen ensam och tillsammans med andra samhällsaktörer ett ansvar för att bekämpa denna syn på äldre.

Att känna sig delaktig i samhället och i sin egen vardag betyder mycket för äldres hälsa. Det innebär att äldre kan känna en tillhörighet till den gemenskap som finns i det lokala samhället men också en möjlighet att påverka i olika sammanhang och att ta gemensamt ansvar med andra, t.ex. genom att vara medlem i en förening. ”Äldres delaktighet och engagemang i civilsamhället kan vara en viktig del av vardagen då man blivit pensionär och slutat förvärvsarbeta. Engagemanget kan bidra till individens självförverkligande och samtidigt vara till nytta för samhället då människors resurser tas tillvara”. Delaktighet kan då också leda till ett inflytande som gör att äldre uppfattar att de räknas med i kommunen.<sup>14</sup>

<sup>12</sup> Äldrepolitik för framtiden. 100 steg till trygghet och utveckling med en åldrande befolkning, SOU 2003:91

<sup>13</sup> Perspektiv på ålderism, Håkan Jönsson, red. Lunds universitet 2021

<sup>14</sup> Att möjliggöra äldre människors delaktighet i vardagen, Hälsohögskolan, Högskolan i Jönköping, Ulla Åhnby 2012

Föreningsengagemang men också andelen äldre som röstar i allmänna val är några sätt att mäta äldres delaktighet på.

Delaktighet inom äldreomsorgen i termer av självbestämmande, att själv få fatta beslut och påverka insatsens utförande är också något som påverkar äldres hälsa. Det handlar om samråd och samspel mellan den äldre och de anställda i verksamheten, som skapar förutsättningar för att den äldre ska känna att hen kan påverka sin vardag.<sup>15</sup> Den 1 januari 2011 infördes en bestämmelse i socialtjänstlagen som innebär att ”socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund)”. I förarbetena betonas bland annat rätten till självbestämmande, individanpassning och delaktighet.<sup>16</sup> I vård- och omsorgsnämndens lokala värdighetsgaranti inom äldreomsorgen (d.nr. 2015/8) ingår bland annat garantier att ha möjlighet att upprätthålla sitt självbestämmande och individanpassning samt delaktighet i beslut och insatser.

För att främja äldres delaktighet och självbestämmande bör kommunen säkra att

- tillsammans med andra samhällsaktörer motverka ålderism
- äldre kan delta i demokratiska processer individuellt eller via organisationer
- den äldres självbestämmande påverkar insatsernas utförande i äldreomsorgen

### **Kommunikation**

Det är viktigt att det är praktiskt möjligt för äldre att delta i samhället på sina egna villkor och därför behöver kommunikationen mellan dessa och kommunen anpassas till de äldres behov på grund av t.ex. syn- och hörselnedsättning och kognitiva svårigheter. Samhällsinformation bör finnas tillgänglig såväl på kommunens webbsida som i skriftlig form och även denna anpassad för äldre. Håbo är finskt förvaltningsområde och hade den 31 december år 2019 3 733 invånare som hade Finland som ursprungsland, d.v.s. 17 % av befolkningen. I åtagandet ingår att den enskilde har rätt att kunna tala finska i sina kontakter med kommunen. Här ingår också ett krav på att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och att främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur. (Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk).

Dagens samhälle baseras idag mestadels på digital kommunikation samtidigt som en stor del av befolkningen står utanför den. Begreppet ”digitalt utanförskap” gäller väldigt många äldre och innebär att möjligheterna att kommunicera med myndigheter försvåras och att många tar hjälp av barn och barnbarn. 20 % av personer 70-90 år aldrig använder aldrig Internet och mer än 50 % av personer över 70 år betalar inte parkering med smartphone eller köper färdbiljetter på det sättet<sup>17</sup>. Intresset för att lära sig nya medier är stort och forskning visar att

---

<sup>15</sup> Ibid.

<sup>16</sup> Proposition 2009/10:116

<sup>17</sup> Var fjärde 70-plussare utanför e-samhället, Dino Viscovi, lektor vid Lunds universitet, artikel i Svenska dagbladet 22 februari 2021

användning av dator, surfplatta och smarttelefon minskar ensamheten bland äldre.<sup>18</sup>

För att stärka äldres möjligheter till kommunikation med samhället bör kommunen säkra att

- äldre kan få anpassad information och stöd i att kommunicera utifrån sin funktionsnedsättning och sitt språk
- tjänster utvecklas för att tillvarata digitaliseringens möjligheter inom verksamheter som möter äldre



### Samhällsstöd

Den enskildes behov ska styra arbetet med äldre, såväl det som

beviljas enligt socialtjänstlagen som den hälso- och sjukvård som ges. Insatserna ska utgå ifrån den äldres egna resurser och komplettera dessa så att den äldre så långt det är möjligt kan leva sitt liv som tidigare. Med ett funktionsbevarande arbetssätt kan den äldre behålla sin tidigare förmåga efter sjukdom och därmed inte behöva mer omfattande insatser eller flytta till särskilt boende. Det är viktigt med kontinuitet i verksamheten så att den äldre möter så få personer som möjligt och det ska vara tydligt vem den enskilde eller anhöriga ska vända sig till vid behov. När insatser utförs i den äldres hem är det grundläggande att personens integritet värnas och att denne har ett reellt inflytande på hur stödet ska ges och att detta också gäller när verksamheten använder välfärdsteknik. Stöd och insatser till den äldre från kommunen och regionen ska samordnas inom ramen för Närvårdssamverkan.

Många äldre har låga inkomster vilket ger sämre förutsättningar att leva ett fullgott liv och alla äldre har inte kunskap om vilka möjligheter till ekonomiskt stöd som kommunen kan bistå med. Det kan också finnas en obenägenhet hos äldre att söka hjälp med sin ekonomi. Kommunen har ett ansvar för att informera äldre och deras anhöriga om möjligheten att ansöka om ekonomiskt bistånd.

Årskonsumtionen av alkohol bland 65–84-åringar har stigit med 21 procent sedan 2004 och kvinnor i denna åldersgrupp står för den största ökningen, 44 procent.<sup>19</sup> Äldre personer är generellt sett mer känsliga för alkoholens negativa effekter, dels på grund av åldersförändringen som påverkar förmågan att bryta ned alkoholen men också på grund av stort antal läkemedel. Överkonsumtion kan leda till ökad risk för kognitiv nedsättning, fallskador, bristande egenvård och ge sociala svårigheter.<sup>20</sup> Alkoholintaget hos den äldre förstärker eller motverkar effekten av

<sup>18</sup> Digital teknik för social delaktighet bland äldre, Folkhälsomyndigheten m.fl. 2018

<sup>19</sup> Vård och omsorg om äldre, lägesrapport 2020, Socialstyrelsen 2020

<sup>20</sup> Alkohol och äldre – eftersatt fråga hos våra vanligaste patienter, Läkartidningen 2018, Ahlner, Skoog, Waern

läkemedlet genom att påverka upptag, nedbrytning och utsöndring av läkemedlet.  
21

Psykisk ohälsa hos äldre är viktig att uppmärksamma. En stor andel av personer som är 65 år och äldre och som får somatisk vård har även en psykiatrisk diagnos eller har förskrivits psykofarmaka en genomsnittlig dag på ett svenskt sjukhus. Antalet personer 65 år och äldre som får vård inom specialiserad psykiatrisk öppenvård har ökat sedan 2010 och det är framför allt äldre kvinnor som söker vård. Andelen suicid bland äldre har ökat sedan 2017, framför allt vad gäller män 80 år och äldre. Samverkan mellan psykiatrin och kommunen är viktig för att ge den äldre en sammanhållen och samordnad vård och rätt insatser från kommunens verksamheter.<sup>22</sup>

Äldre kvinnor utsätts för våld från sammanboende men även från vuxna barn, Våldet kan ha pågått under hela äktenskapet eller den period personerna levtt tillsammans eller börjat efter att personerna blivit äldre. Även äldre män utsätts för våld i nära relation men inte i lika stor omfattning som kvinnor. De kvinnor som är särskilt utsatta för våld är äldre kvinnor med demenssjukdom, med psykisk ohälsa och kvinnor med missbruk, Risken för våld är också större om den som utövar våldet har en demenssjukdom. Våldet får stora konsekvenser för den psykiska och fysiska hälsan och kan pågå i många år eftersom också många kvinnor har svårt att lämna förövaren av olika skäl. ”Äldre kvinnor kan möta försvårande omständigheter relaterade till generationsbetingade faktorer, ohälsa och funktionsnedsättning samt stigmatisering och stereotypa föreställningar hos omgivningen<sup>23</sup>”. Med kunskap hos de anställda ökar förutsättningarna för att upptäcka våldet hos en äldre kvinna och stöd och insatser kan sättas in.

För att stödja det hälsosamma åldrandet bör kommunen säkra att

- information om rätten till ekonomiskt bistånd utformas så att den når äldre
- äldreomsorgens insatser ges med syfte att komplettera den äldres egna resurser och med fokus på självbestämmande och kontinuitet
- det finns kompetens i verksamheterna för att uppmärksamma och stödja äldre med alkoholproblem och äldre med psykisk ohälsa
- det finns kompetens i verksamheterna för att uppmärksamma och stödja äldre som utsätts för våld

---

<sup>21</sup> Alkohol och läkemedel hos äldre, Power point-presentation 2019, Anna Ekman

<sup>22</sup> Ibid.

<sup>23</sup> Våld mot äldre kvinnor, Nationellt centrum för kvinnofrid, 2016

**Uppdrag för genomförande av Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo 2022 - 2025**

<b>Behovsområde</b>	<b>Ansvarig nämnd/styrelse</b>	<b>Uppdrag</b>	<b>Redovisas</b>
<b>Bostäder</b>	Kommunstyrelsen	Att i planeringen av bostadsförsörjningen ta hänsyn till behovet av varierande bondeformer anpassade för personer med behov av hjälpmedel	2023-01-01
<b>Äldreboende</b>	Kommunstyrelsen	Att basera idéprogram och lokalförsörjningsprogram på tillgänglig forskning	2023-01-01
<b>Äldreboende</b>	Vård- och omsorgsnämnden	Att säkra att verksamheten drivs utifrån den enskildes behov och med inriktning på bibehållande äldres funktionella förmåga	2023-01-01
<b>Äldreboende</b>	Vård- och omsorgsnämnden	Att säkra att väntetiden från beviljad plats i särskilt boende inte överstiger tre månader	2023-01-01
<b>Ett aktivt socialt liv</b>	Fritid- och kultur- nämnden	Att stimulera föreningar och civilsamhälle att erbjuda aktiviteter för äldre	2023-01-01
<b>Ett aktivt socialt liv</b>	Fritid- och kultur- nämnden	Att säkra att vuxna i alla åldrar kan delta i kommunens och föreningars mötesplatser	2023-01-01

<b>Behovsområde</b>	<b>Ansvarig nämnd/styrelse</b>	<b>Uppdrag</b>	<b>Redovisas</b>
<b>Delaktighet</b>	Kommunstyrelsen	Att säkra att äldre kan delta i demokratiska processer individuellt eller via organisationer	2023-01-01
<b>Delaktighet</b>	Vård- och omsorgsnämnden	Att säkra att den äldres självbestämmande påverkar insatsernas utförande i äldreomsorgen	2023-01-01
<b>Kommunikation</b>	Alla nämnder	Att säkra att information till äldre är anpassad utifrån deras funktionsnedsättning och språk	2023-01-01
<b>Kommunikation</b>	Fritid- och kultur- nämnden, social- nämnden och vård- och omsorgsnämnden	Att utveckla digitala tjänster som ger stöd i verksamheter som möter äldre	2023-01-01
<b>Samhällsstöd</b>	Socialnämnden	Att utforma information till äldre om rätten till ekonomiskt bistånd	2023-01-01
<b>Samhällsstöd</b>	Vård- och omsorgsnämnden	Att säkra att äldreomsorgens insatser ges med syfte att komplettera den äldres egna resurser	2023-01-01
<b>Samhällsstöd</b>	Socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden	Att ta fram en kompetensutvecklingsplan i verksamheterna om äldre med alkoholproblem, psykisk ohälsa samt äldre som utsätts för våld	2023-01-01



BOU § 11

Dnr 2022/00062

## **Strategi för hälsosamt åldrande- implementering och återrapportering**

### **Beslut**

1. Barn- och utbildningsnämnden godkänner förvaltningens återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag gällande Strategi för Hälsosamt åldrande.

### **Sammanfattning**

Kommunfullmäktige antog 2021-11- 08 § 144 en strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo.

I samband med att strategin antogs fick samtliga nämnder olika uppdrag inför implementering. Barn – och utbildningsnämnden fick, tillsammans med samtliga nämnder, uppdraget ”att säkra att information till äldre är anpassad utifrån från deras funktionsnedsättning och språk”.

Förvaltningen har inventerat vilka verksamheter som berörs av strategin. De berörda verksamheterna har tillsammans med förvaltningens kommunikator gått igenom verksamheternas kommunikationsplan för att kvalitetssäkra kommunikationen med målgruppen. Barn- och utbildningsförvaltningens inventering visar att inget behov av åtgärder har identifierats.

### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse, 2022-11-18, BOU 2022/00062 nr 65201

Protokollsutdrag KF 2021-11-08 § 144

Strategi för hälsosamt åldrande

Bilaga 1 strategi för hälsosamt åldrande

Bilaga 2 strategi för hälsosamt åldrande

### **Beslutet skickas till:**

Kommunikatör

Förvaltningens ledningsgrupp

Kommunstyrelsen

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGSBESTYRKNING



**Från:** kultur.fritid@habo.se  
**Skickat:** den 5 april 2023 12:25  
**Till:** Kommunstyrelsen  
**Ämne:** 2023/00033 Protokollsutdrag 2023-03-28 § 20 Strategi för hälsosamt  
åldrande i Håbo 2022-2025  
**Bifogade filer:** Beslut-202300033-KFN-§ 20.docx  
**Uppföljningsflagga:** Följ upp  
**Flagga:** Har meddelandeflagga

Med vänlig hälsning

C. Jonas Åhlander  
Vik. nämndsekreterare

**Håbo kommun**  
Kultur- och fritidsförvaltningen  
746 80 Bålsta  
[www.habo.se](http://www.habo.se)

§ 41

Dnr 2023/00018

## **Bygg- och miljönämndens yttrande och nulägesuppdatering av uppdrag: Strategi för hälsosamt åldrande i Håbo 2022–2025**

### **Bygg- och miljönämndens beslut**

Bygg- och miljönämnden beslutar att:

1. Godkänna redovisning av nulägesrapporteringen av uppdrag: Strategi för hälsosamt åldrande.

### **Sammanfattning**

Den 21 april år 2021 (§ 38) yttrade sig bygg- och miljönämnden om förslaget till Strategi för hälsosamt åldrande.

Enligt kommunfullmäktiges beslut den 8 november 2021 (§ 144) ska samtliga nämnder genomföra uppdrag i Strategi för ett hälsosamt åldrande. Enligt uppdrag för genomförande av strategi för hälsosamt åldrande ska uppdragen återredovisas. Respektive nämnd ska därför inkomma med en uppdatering och nulägesrapport kring uppdragen som berör nämnden. Bygg- och miljönämnden kan utläsa att det uppdrag som ska redovisas är behovsområdet kommunikation.

Kommunstyrelsen beslutade den 23 januari 2023 att remittera ärendet för yttrande och nulägesrapporteringen av uppdrag: Strategi för hälsosamt åldrande. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen till handa senast den 21 april 2023.

### **Nulägesredovisning**

Bygg- och miljönämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning inom bygg- och miljöområdet, bostadsanpassningsbidrag, kart- och mättekniska uppgifter samt kommunkoncernens övergripande system för att samla in, lagra, analysera och presentera geografiska data.

Inom byggnadsväsendet ansvarar bygg- och miljönämnden för bygglov, förhandsbesked och anmälan enligt, Plan- och byggförordningen (2011:338) samt Plan- och bygglagen (2010:900). Inom ansvarsområdet ryms även ansvar för utredning och utbetalning av bostadsanpassningsbidrag enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag (2018:222).

Inom miljöområdet ansvarar nämnden för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, smittskyddslagen, livsmedels-, alkohol- och tobakslagstiftningen. Miljöbalken hanterar bland annat miljöfarlig verksamhet, strandskydd, hälsoskydd, kemiska produkter, förorenad mark, områdesskydd, avfall och tillverkarens ansvar.

---

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGSBESTYRKNING

Tillsyn och kontroll är en stor del av nämndens uppgifter. Inom nämndens ansvar ligger även medverkan i kommunens fysiska planering, allmän intressebevakning inom verksamhetsområdena samt information och rådgivning till invånare, byggherrar, företag och verksamheter.

I Strategin för hälsosamt åldrande går att läsa om ett *hållbart boende* och betydelsen av hur väl människor mår till stor del grundar sig i hur deras boendesituation ser ut. Inom bygglovenhetens verksamhets lagstiftning Plan- och byggförordningen (2011:338), Plan- och bygglagen (2010:900) finns krav på tillgänglighet vid nybyggnation samt ombyggnation för att alla ska kunna få ett långsiktigt, självständigt boende. Syftet är att medborgarna ska kunna bo kvar även när de blir äldre. För individuella behov av tillgänglighet kan det behöva anpassas via bostadsanpassningsbidrag (lagen om bostadsanpassningsbidrag 2018:222). Bygg- och miljöavdelningens bygglovenhet har idag en bra bemanning för att hantera dessa ärenden.

#### **Behovsområde kommunikation**

Ett av bygg- och miljönämndens mål för år 2023 är: tillgänglig och tydlig information. Målet syftar till att det ska vara lätt för kommuninvånarna att få den information som de söker.

Genom systematiskt förändrings- och kvalitetsarbete av både bygg- och miljöavdelningens hemsida, blanketter och beslut samt e-tjänster, arbetar avdelningen kontinuerligt mot att informationen till kommuninvånarna och företagare ska vara tillgänglig och tydlig, genom att till exempel se över språkbruk och teckenstorlek.

Målet är att våra invånare och företagare ska uppleva att bygg- och miljöavdelningen har tillgänglig och tydlig information. Från resultat av de kundenkäter som tillhandahålls via NKI (Nöjd-Kund-Index) får avdelningen kundernas syn på den service som avdelningen levererar. Enkäten är uppbyggd med frågor om sex olika serviceområden varav information är ett av områdena. Bygg- och miljöavdelningens NKI-resultat från privatpersoner och företagare för helår 2021 var 70, på en skala då 62-69 är godkänt, 70-80 är högt och över 80 är mycket högt. Frågorna som privatpersonerna och företagarna fått svara på var bland annat vår skriftliga information, hur vi informerade om processen och rutinerna för ärendet, samt informationen på hemsida.

Sammantaget lämnar bygg- och miljönämnden en nulägesrapport att det pågår ett systematiskt- kvalitetsarbete gällande informationen som sker muntligen och skriftligen. Nämnden har ett mål om att ha tillgänglig och tydlig information där avdelningen har anpassade aktiviteter. Det NKI-resultat som redovisades för helår 2021 (helår 2022 redovisas i maj 2023) visar att vi har ett högt betyg i vår information från de privatpersoner och företagare som svarat på enkäten.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Beslutet ger inga ekonomiska konsekvenser.

### **Barnperspektivet**

Barnperspektivet berörs inte av beslutet.

### **Näringslivsperspektivet**

Näringslivsperspektivet berörs inte av beslutet.

### **Uppföljning**

Ingen uppföljning är aktuell.

### **Beslutsunderlag**

Strategi för ett hälsosamt åldrande  
Delegationsbeslut remiss 2023-02-23-23  
Tjänsteskrivelse

---

### **Beslut skickas till:**

Kommunstyrelsen  
Förvaltningschef samhällsbyggnad

---

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Stöd till barn unga och vuxna  
Förvaltningschef  
Erik Johansson, Socialchef

## **Strategi för hälsosamt åldrande i Håbo 2022-2025**

### **Sammanfattning**

Socialnämndens verksamhet bedrivs i stort som biståndsbedömd verksamhet. Det är den enskildes behov som ligger till grund för insatser, ålder har i sig ingen avgörande betydelse. Strategin för hälsosamt åldrande omfattar personer över 65 år, en stor och mycket heterogen grupp.

Många i den definierade målgruppen kommer i första hand i kontakt med kommunen genom vård- och omsorgsnämndens verksamhet. Socialnämnden arbetar därför nära Vård- och omsorgsnämnden i frågor som berör äldre och båda nämnderna.

### **Bakgrund**

Enligt KF beslut 2021-11-08 § 144 ska samtliga nämnder genomföra uppdragen i Strategi för ett hälsosamt åldrande. Enligt bilaga 1, uppdrag för genomförande av strategi för hälsosamt åldrande ska uppdragen återredovisas. Respektive nämnd ska därför inkomma med en uppdatering och nulägesrapport kring uppdragen som berör nämnden

### **Uppföljning maj 2023**

#### **Samhällsstöd, Socialnämnden**

- ✓ Att utforma information till äldre om rätten till ekonomiskt bistånd 2023-01-01

Ett arbete är påbörjat för att ta fram informationsmaterial.

#### **Samhällsstöd, Socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden**

- ✓ Att ta fram en kompetensutvecklingsplan i verksamheterna om äldre med alkoholproblem, psykisk ohälsa samt äldre som utsätts för våld 2023-01-01

Förvaltningen har tagit fram en ny riktlinje gällande våld i nära relation. Denna ska under årets ses över och implementeras.

Nära samarbete sker med enheten för missbruk/socialpsykiatri i de ärenden där det behövs. Biståndsenheten och enheten för missbruk har haft gemensamma samverkansmöten.

Forskning och utveckling, Socialtjänst (FOUs) i Uppsala gör en satsning gällande äldre och alkohol där Håbo kommun deltar. Under hösten 2023 kommer handläggarna utbildas i detta. Utbildning sker i tre steg.

**Kommunikation**, Alla nämnder

- ✓ Att säkra att information till äldre är anpassad utifrån deras funktionsnedsättning och språk 2023-01-01

Socialförvaltningen arbetar med alternativ och kompletterande kommunikation i mötet med alla som behöver det, oavsett ålder. Tolkstöd erbjuds vid behov.

Kommunens kommunikationsavdelning arbetar med tillgänglighet gällande kommunens digitala kommunikationskanaler.

**Kommunikation** Fritid- och kulturnämnden, socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden

- ✓ Att utveckla digitala tjänster som ger stöd i verksamheter som möter äldre 2023-01-01

Socialnämnden delar system och digitaliseringsheten med Vård- och omsorgsnämnden. Inga specifika satsningar riktade till verksamhet som möter äldre är gjorda under året, men de digitala tjänster och lösningar som utvecklas riktar sig även till äldre.

## Internremiss till SBF om strategi för hälsosamt åldrande, svar från SBF

### Uppdrag för genomförande av Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo 2022 - 2025

Behovsområde	Ansvarig nämnd/styrelse	Uppdrag	Redovisas
Bostäder	Kommunstyrelsen	Att i planeringen av bostadsförsörjningen ta hänsyn till behovet av varierande bostadsformer anpassade för personer med behov av hjälpmedel	2023-01-01
Äldreboende	Kommunstyrelsen	Att basera idéprogram och lokalförsörjningsprogram på tillgänglig forskning	2023-01-01

Angående punkten om bostäder ovan:

- I kommunens bostadsförsörjningsprogram som antogs under 2022 finns riktlinjer som berör behovsområdet bostäder. Aktuella riktlinjer följer nedan:
  - o Håbo kommun erbjuder attraktiva bostäder för alla skeden i livet, genom att eftersträva ett varierat bostadsutbud som tillgodoser olika gruppers behov.
  - o All samhällsplanering ska ske utifrån principen om universell utformning. Kommunens plan för full delaktighet är vägledande

Angående punkten om äldreboende ovan:

- Arbete med *Idéprogram – särskilt boende för äldre* pågår och arbetet grundar sig på befintlig forskning kring utformning och miljö vid nybyggnation av dessa boenden.
- Angående lokalförsörjningsplanen baseras den på dokument och andra underlag som grundas på befintlig forskning.



VON § 58

Dnr 2023/00071

## Strategi för hälsosamt åldrande

### Beslut

1. Vård och omsorgsnämnden godkänner yttrandet gällande återkoppling i ärende Strategi för hälsosamt åldrande.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att överlämna yttrandet till kommunstyrelsen

### Sammanfattning

Kommunfullmäktige föreslås besluta om en strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo och att också besluta om uppdrag till nämnderna för dess genomförande.

Strategin utgår från de fyra hörnpelare som anses ha särskild betydelse för ett gott åldrande, fysisk aktivitet, bra matvanor, social gemenskap och meningsfullhet. Håbo kommuns utvecklingsbehov för arbetet med äldre föreslås delas in i fyra fokusområden:

- \* ett hållbart boende
- \* ett aktivt socialt liv
- \* att delta i samhället på egna villkor
- \* samhällsstöd.

Strategin har remissbehandlats och i det reviderade förslaget har hänsyn tagits till de inkomna synpunkterna från de svarande remissinstanserna.

### Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse nr 7179, daterad 2023-05-16.
- Yttrande Strategi för hälsosamt åldrande nr 7180, daterad 2023-05-16.
- Uppdrag för genomförande av strategi för hälsosamt åldrande nr 6806, daterad 2023-01-23.

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Vård och omsorgsnämnden godkänner yttrandet gällande återkoppling i ärende Strategi för hälsosamt åldrande.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att överlämna yttrandet till kommunstyrelsen

### Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan fatta beslut i enlighet med förvaltningens förslag och finner att så är fallet.





**Beslutet skickas till:**

Kommunstyrelsen

---

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGSBESTYRKNING

Socialförvaltningen  
«AnvEnhet»  
«AnvNamn», «AnvFritext1»  
«AnvTelnr»  
socialnamnden@habo.se

«Kundnamn»  
«KundCOadr»  
«Kundgadr»  
«Kundpostnr» «Kundpoadr»

## Expediering av beslut

"[ Text i formatmall Normal skrivs här ...]"

Beslutsinstans: X nämnden  
Paragraf: §  
Beslutsdatum: Sammanträdesdatum  
Ärende: Paragraf mening

Besvärshänvisning, hur man överklagar bifogar

Med vänlig hälsning

«AnvNamn»  
«AnvFritext1»

Kanal: Epost  
Från: vardochomsorgsnamnden@habo.se  
Skickat: 2023-06-13 10:34:21  
Till: kommunstyrelsen@habo.se  
Ämne: 2023/00071 Protokollsutdrag 2023-06-08 § 58 Strategi för hälsosamt åldrande  
Bifogade filer: Beslut-202300071-VON-§ 58.docx, Expediering.doc

Hej,

Vänligen se bifogat beslut i VON från sammanträde den 2023-06-08.

Mvh Rebecca Olsson,  
Nämndsekreterare



VON § 58

Dnr 2023/00071

## Strategi för hälsosamt åldrande

### Beslut

1. Vård och omsorgsnämnden godkänner yttrandet gällande återkoppling i ärende Strategi för hälsosamt åldrande.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att överlämna yttrandet till kommunstyrelsen

### Sammanfattning

Kommunfullmäktige föreslås besluta om en strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo och att också besluta om uppdrag till nämnderna för dess genomförande.

Strategin utgår från de fyra hörnpelare som anses ha särskild betydelse för ett gott åldrande, fysisk aktivitet, bra matvanor, social gemenskap och meningsfullhet. Håbo kommuns utvecklingsbehov för arbetet med äldre föreslås delas in i fyra fokusområden:

- \* ett hållbart boende
- \* ett aktivt socialt liv
- \* att delta i samhället på egna villkor
- \* samhällsstöd.

Strategin har remissbehandlats och i det reviderade förslaget har hänsyn tagits till de inkomna synpunkterna från de svarande remissinstanserna.

### Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse nr 7179, daterad 2023-05-16.
- Yttrande Strategi för hälsosamt åldrande nr 7180, daterad 2023-05-16.
- Uppdrag för genomförande av strategi för hälsosamt åldrande nr 6806, daterad 2023-01-23.

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Vård och omsorgsnämnden godkänner yttrandet gällande återkoppling i ärende Strategi för hälsosamt åldrande.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att överlämna yttrandet till kommunstyrelsen

### Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan fatta beslut i enlighet med förvaltningens förslag och finner att så är fallet.



**Beslutet skickas till:**

Kommunstyrelsen

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGSBESTYRKNING

**Från:** kommunstyrelsen@habo.se  
**Skickat:** den 23 januari 2023 16:28  
**Till:** Socialnämnden; Bygg- och miljönämnden; delgivning.bou; kultur.fritid  
**Ämne:** Uppdrag: 2023/00112, Uppföljning: strategi för hälsosamt åldrande  
**Bifogade filer:** Uppdrag 202300112.pdf

**Kategorier:** Kom i håg; Anmälningsärende; Skickat till ansvarig internt

Hej

Se bif. delegationsbeslut samt handlingar. Jag förstår att några av er har mer att svara än andra, men då en av punkterna gäller "samtliga nämnder" får också samtliga nämnder uppdrag att yttra sig. Återkom om ni har frågor!

Med vänlig hälsning

Jessica Thorsell

Kommunsekreterare

Håbo kommun

Kansliet, Kommunledningensförvaltningen

746 80 BÅLSTA

Telefon 0171- 525 90

[www.habo.se](http://www.habo.se)

Aktuella handlingar för ärende 2023/00112, Uppföljning: strategi för hälsosamt åldrande bifogas detta e-postmeddelande

Bifogat material kommer från följande handlingar:

Delegationsbeslut - Remiss | Dokumentidentitet:115262

Bilaga 1 uppdrag för genomförande av strategi för hälsosamt åldrande i Håbo 2022-2025 |

Dokumentidentitet:115240

Beslut KF 2021-11-08 § 144 | Dokumentidentitet:115239

## **Delegationsbeslut - Remiss**

### **Beslut**

1. Kommunstyrelsen remitterar ärendet till vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt till bygg- och miljönämnden för yttrande med nulägesuppdatering
2. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 21 april 2023.

### **Sammanfattning**

Enligt punkt 3.1 i kommunstyrelsens delegationsordning äger kommunsekreterare rätt att remittera ärende, inklusive motioner och medborgarförslag till annan nämnd eller instans, för beredning/yttrande.

Enligt KF beslut 2021-11-08 § 144 ska samtliga nämnder genomföra uppdragen i Strategi för ett hälsosamt åldrande. Enligt bilaga 1, uppdrag för genomförande av strategi för hälsosamt åldrande ska uppdragen återredovisas. Respektive nämnd ska därför inkomma med en uppdatering och nulägesrapport kring uppdragen som berör nämnden.

### **Beslutsunderlag**

- Beslut KF 2021-11-08 § 144
- Bilaga 1, uppdrag för genomförande av strategi för hälsosamt åldrande

Jessica Thorsell  
Kommunsekreterare

---

### **Beslutet skickas till:**

Vård- och omsorgsnämnden  
Socialnämnden  
Kultur- och fritidsnämnden  
Barn- och utbildningsnämnden  
Bygg- och miljönämnden



**Uppdrag för genomförande av Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo 2022 - 2025**

<b>Behovsområde</b>	<b>Ansvarig nämnd/styrelse</b>	<b>Uppdrag</b>	<b>Redovisas</b>
<b>Bostäder</b>	Kommunstyrelsen	Att i planeringen av bostadsförsörjningen ta hänsyn till behovet av varierande bondeformer anpassade för personer med behov av hjälpmedel	2023-01-01
<b>Äldreboende</b>	Kommunstyrelsen	Att basera idéprogram och lokalförsörjningsprogram på tillgänglig forskning	2023-01-01
<b>Äldreboende</b>	Vård- och omsorgsnämnden	Att säkra att verksamheten drivs utifrån den enskildes behov och med inriktning på bibehållande äldres funktionella förmåga	2023-01-01
<b>Äldreboende</b>	Vård- och omsorgsnämnden	Att säkra att väntetiden från beviljad plats i särskilt boende inte överstiger tre månader	2023-01-01
<b>Ett aktivt socialt liv</b>	Fritid- och kultur- nämnden	Att stimulera föreningar och civilsamhälle att erbjuda aktiviteter för äldre	2023-01-01
<b>Ett aktivt socialt liv</b>	Fritid- och kultur- nämnden	Att säkra att vuxna i alla åldrar kan delta i kommunens och föreningars mötesplatser	2023-01-01

<b>Behovsområde</b>	<b>Ansvarig nämnd/styrelse</b>	<b>Uppdrag</b>	<b>Redovisas</b>
<b>Delaktighet</b>	Kommunstyrelsen	Att säkra att äldre kan delta i demokratiska processer individuellt eller via organisationer	2023-01-01
<b>Delaktighet</b>	Vård- och omsorgsnämnden	Att säkra att den äldres självbestämmande påverkar insatsernas utförande i äldreomsorgen	2023-01-01
<b>Kommunikation</b>	Alla nämnder	Att säkra att information till äldre är anpassad utifrån deras funktionsnedsättning och språk	2023-01-01
<b>Kommunikation</b>	Fritid- och kultur- nämnden, social- nämnden och vård- och omsorgsnämnden	Att utveckla digitala tjänster som ger stöd i verksamheter som möter äldre	2023-01-01
<b>Samhällsstöd</b>	Socialnämnden	Att utforma information till äldre om rätten till ekonomiskt bistånd	2023-01-01
<b>Samhällsstöd</b>	Vård- och omsorgsnämnden	Att säkra att äldreomsorgens insatser ges med syfte att komplettera den äldres egna resurser	2023-01-01
<b>Samhällsstöd</b>	Socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden	Att ta fram en kompetensutvecklingsplan i verksamheterna om äldre med alkoholproblem, psykisk ohälsa samt äldre som utsätts för våld	2023-01-01

§ 144

Dnr 2019/00302

## **Strategi för hälsosamt åldrande i Håbo 2022-2025**

### **Kommunfullmäktiges beslut**

1. Kommunfullmäktige antar Strategi för hälsosamt åldrande i Håbo 2022-2025.
2. Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till samtliga nämnder att genomföra uppdragen i Strategi för ett hälsosamt åldrande enligt bilaga 1.

### **Sammanfattning**

Kommunfullmäktige föreslås besluta om en strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo och att också besluta om uppdrag till nämnderna för dess genomförande. Strategin utgår från de fyra hörnpelare som anses ha särskild betydelse för ett gott åldrande, fysisk aktivitet, bra matvanor, social gemenskap och meningsfullhet. Håbo kommuns utvecklingsbehov för arbetet med äldre föreslås delas in i fyra fokusområden: ett hållbart boende, ett aktivt socialt liv, att delta i samhället på egna villkor samt samhällsstöd. Strategin har remissbehandlats och i det reviderade förslaget har hänsyn tagits till de inkomna synpunkterna från de svarande remissinstanserna.

### **Beslutsunderlag**

- KS 2021-10-25 § 257

– Strategi för hälsosamt åldrande

– Bilaga 1 Uppdrag för genomförande av Strategi för ett hälsosamt åldrande i Håbo 2022 – 2025

Bilaga 2 WHO:s områden för en äldrevänlig stad

### **Förslag till beslut på sammanträdet**

Per-Arne Öhman (M) yrkar bifall till förslag till beslut.

Agneta Hägglund (S) yrkar bifall till förslag till beslut.

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige beslutar enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING



**Beslutet skickas till:**

Samtliga nämnder

Uppdragslista

Håbohus AB

---

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Vård- och omsorgsförvaltningen

Karin Borgström, Förvaltningschef

## **Återkoppling Strategi för hälsosamt åldrande**

### **Sammanfattning**

Enligt KF beslut 2021-11-08 § 144 ska samtliga nämnder genomföra uppdragen i Strategi för ett hälsosamt åldrande. Strategin utgår från de fyra hörnpelarna som anses ha särskild betydelse för ett gott åldrande, fysisk aktivitet, bra matvanor, social gemenskap och meningsfullhet. Håbo kommuns utvecklingsbehov för arbetet med äldre föreslås delas in i fyra fokusområden:

- ett hållbart boende
- ett aktivt socialt liv
- att delta i samhället på egna villkor
- samhällsstöd

Enligt bilaga 1, Uppdrag för genomförande av strategi för hälsosamt åldrande ska uppdragen återredovisas. Respektive nämnd ska därför inkomma med en uppdatering och nulägesrapport kring uppdragen som berör nämnden.

De områden som berör vård och omsorgsnämnden i bilaga 1 är:

1. Att säkra att verksamheten drivs utifrån den enskildes behov och med inriktning på bibehållande äldres funktionella förmåga.
2. Att säkra att väntetiden från beviljad plats i särskilt boende inte överstiger tre månader.
3. Att säkra att den äldres självbestämmande påverkar in satsernas utförande i äldreomsorgen.
4. Att säkra att information till äldre är anpassad utifrån deras funktionsnedsättning och språk.
5. Att utveckla digitala tjänster som ger stöd i verksamheter som möter äldre.
6. Att säkra att äldreomsorgens insatser ges med syfte att komplettera den äldres egna resurser.
7. Att ta fram en kompetensutvecklingsplan i verksamheterna om äldre med alkoholproblem, psykisk ohälsa samt äldre som utsätts för våld.

## **Återkoppling nuläget**

Vård och omsorgsnämndens nulägesrapport utifrån aktuella områden:

### 1. Att säkra att verksamheten drivs utifrån den enskildes behov och med inriktning på bibehållande äldres funktionella förmåga.

Våra verksamheter arbetar i team. Teamarbetet kring de enskilda brukarna är en mycket viktig förutsättning för bibehållande av funktionell förmåga såväl som för att komplettera den enskildes resurser. Medarbetare i teamet stöttar utan att ta över så att den äldre kan bibehålla sina funktioner så långt det är möjligt.

Förvaltningen använder ett verksamhetssystem som är uppbyggt för att se behoven och det friska, (IBIC). Förslag till omtag gällande IBIC för bistånd och utförare ligger hösten 2023. IBIC-mall för genomförandeplan inom hemtjänst finns sedan 221031.

Att bibehålla sin förmåga och att bibehålla en självständighet är en viktig del av livet. Inom förvaltningens öppna verksamhet, Träffpunkten, bedrivs ett ständigt arbete med förebyggande arbete, såväl fysiskt som psykiskt. Träffpunkter arrangerar förebyggande träning, sociala aktiviteter och utbildning inom digitala verktyg. Träffpunkten bidrar till att bibehålla förmåga och självständighet samt minskar känslan av ensamhet.

### 2. Att säkra att väntetiden från beviljad plats i särskilt boende inte överstiger tre månader.

Biståndsenheten arbetar löpande med området och prioriterar alltid de ärenden som väntat längst. Det som har försvårat enhetens arbete med väntetider är att planering av nytt boende har avstannat. Det innebär stora svårigheter i att erbjuda boende inom 3 månader. Väntetiden redovisas till IVO varje kvartal och anledningen till att väntetiden överstiger 3 månader är övervägande att brukaren tackar nej till erbjudna platser. Om förvaltningen inte har möjlighet att erbjuda plats inom tre månader erbjuds köpt plats i annan kommun.

### 3. Att säkra att den äldres självbestämmande påverkar insatsernas utförande i äldreomsorgen.

Medbestämmande, dialog och kommunikation är A och O för att uppnå compliance (följsamhet). Förvaltningen arbetar utifrån en genomförandeplan som skall vara skriven utifrån den äldres önskemål så denne är delaktig i sin egen vardag. Verksamheten följer upp genomförandeplanen varje del- och helår.

Förvaltningen arbetar med noll-vision när det kommer till begränsningsåtgärder och ett samtycke ska alltid inhämtas vid insatser som kan vara begränsande, samt även journalföras. Samtliga enhetschefer har eller ska gå SIP utbildning för att öka kunskapen och förhoppningsvis bidra till att öka antalet sippor.

Förvaltningen ser över hur vi arbetar med att ta emot synpunkter och klagomål utifrån uppdaterad rutin för avvikelshantering.

4. Att säkra att information till äldre är anpassad utifrån deras funktionsnedsättning och språk.

Ansökningsblankett för insatser finns på finska språket. Uppdaterar foldrar med information om SÄBO samt att vi har digitala informationstavlor som rullar med information ute i verksamheterna.

En förenklad blankett för synpunkter har tagits fram i syfte att fler ska kunna förstå och använda sig av synpunktshantering.

Kommunen har riktlinjer för vilken typografi vi ska använda i vår grafiska profil – där hänsyn tas till teckenstorlek, spalter, bilder, avstånd mellan stycken med mera - för att våra texter ska vara så lättlästa och lättförståeliga som möjligt för så många olika mottagare ska ta till sig och förstå våra budskap.

5. Att utveckla digitala tjänster som ger stöd i verksamheter som möter äldre.

Arbetet med digitala tjänster fortgår löpande. Förvaltningen erbjuder utbildning i digitala tjänster i samverkan med regionen via öppen träffpunkt för seniorer.

Förvaltningen planerar även för projekt med läkemedelsrobotar i hemmet för att öka självständighet och minska ner besök av hemtjänst.

Förbättringar med digital dokumentation - att kunna dokumentera genomförd insats ute hos brukaren främjar kvalitén och säkerheten i dokumentationen. Att skriva direkt möjliggör för medarbetaren att exempelvis komma ihåg viktiga punkter om den enskilde individen. Möjliggör även ett effektivare arbetssätt.

Boende för äldre: Digital signering av läkemedel planeras att implementeras under 2023.

6. Att säkra att äldreomsorgens insatser ges med syfte att komplettera den äldres egna resurser.

Teamarbetet är grundbulten i arbetet med att bibehålla och/eller öka förmågor samt se hur vi kan komplettera den enskildes resurser. Personal från korttidsboende genomför vanligtvis hembesök hos nya växelvårdskunder. Detta för att få en så bra bild som möjligt av personens egna resurser och vad vi kan behöva stötta med. Att göra en bedömning i hemmiljö är det mest optimala sättet att få en bild av en persons aktivitetsförmåga.

7. Att ta fram en kompetensutvecklingsplan i verksamheterna om äldre med alkoholproblem, psykisk ohälsa samt äldre som utsätts för våld.

Förvaltningen har tagit fram en ny riktlinje gällande våld i nära relation. Denna ska ses över under 2023 samt implementeras.

Nära samarbete sker med enheten för missbruk/socialpsykiatri i de ärenden där det behövs. Biståndsenheten och enheten för missbruk har gemensamma samverkansmöten, men under pandemin blev dessa möten bortprioriterade. Arbete ska tas upp igen.

FOU gör en satsning gällande äldre och alkohol där Håbo kommun deltar. Under hösten 2023 kommer handläggarna utbildas inom området och det är en utbildning i tre steg. Nytt utbildningsmaterial tas fram genom FOU att använda ute i verksamheterna under året.

Förvaltningen använder även webbutbildningen ”Våga fråga” gällande psykisk ohälsa och suicid och flertalet medarbetare har gått denna.



## **Till skrivelse för ”Strategi för hälsosamt åldrande” KS om uppdrag ”Att säkra att äldre kan delta i demokratiska processer individuellt eller via organisationer”.**

Inför kommunens arrangerande av allmänna val har ett flertal insatser gjorts för att äldre ska kunna delta i demokratiska processer individuellt eller via organisationer.

Kommunala Pensionärsrådet och Kommunala funktionsrättsrådet har båda involverats inför att organisering av allmänna val 2022 ägde rum. Synpunkter inhämtades och de båda råden deltog med representanter för att tillgänglighetsbesiktiga samtliga vallokaler tillsammans med tjänstemän och valnämnden. Det mynnades ut i några åtgärder för att säkerställa en god tillgänglighet för äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Kommunen anordnade även institutionsröstning vid SäBo Västerhagsvägen och SäBo Dalängen/Solängen för att boende skulle enklare kunna delta vid allmänna val utan att behöva lämna boendet.

Kommunen är även skyldiga att tillhandahålla möjligheten med ambulerande röstmottagning, vilket var en särskilt prioriterad uppgift. Den tjänsten omfattar fler än äldre, men var något som särskilt nyttjades av äldre och äldre med funktionsnedsättning.

Vid utbildning av röstmottagare påtalades särskilt vallagens nya bestämmelser om röstmottagares skyldighet att bistå människor som har behov av stöd vid röstning, samt valsekretess relaterat till detta. Det fungerade enligt erfarenhet väl och uppskattades av de äldre som då hade ett sådant behov. Utbildning av röstmottagare bestod i stor utsträckning av äldre personer, både nya och erfarna, samt att valkansli alltid fanns tillgängligt för stöd för både kommuninvånare med olika behov eller för röstmottagare.

Särskilt informationsmaterial om möjligheterna redovisade ovan tilldelades organisationer och föreningar som organiserar äldre och personer med funktionsnedsättning. Kommunens ombudsman för äldre och funktionsnedsatta rådfrågades för att informationsmaterial skulle vara ändamålsenligt. Materialet fanns även tillgängligt i Kontaktcenter. Material för ombuds-röstning var även tillgängligt i samtliga vallokaler, Kontaktcenter, samt kunde beställas av den som önskade sig det.

Insatser för äldre att delta i demokratiska processer utöver allmänna val säkerställs av det Kommunala Pensionärsrådet. Delaktighetsindex inom ramen för Kommuners kvalitét i korthet (2022), som gäller för kommunen som helhet, har visat ett förbättrat resultat från 2021. Det är också ett utvecklingsområde där deltagande och möjlighet att påverka kan förstås större än deltagande vid demokratiska val, vilket även handlar om kontakter, möjlighet att tillgodogöra sig information, fysiskt deltagande vid fullmäktigesammanträden m.m.

§ 78

Dnr 2024/00419

## Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024

### Kommunstyrelsens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige antar arvodesregler för röstmottagare vid val av Europaparlamentet 2024.

### Sammanfattning

Valnämnden beslutade 2024-03-07 att anta förslaget av arvodering av röstmottagare vid val till Europaparlamentet 2024, och föreslår att Kommunfullmäktige ska fastställa beslutet om arvodering av röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 enligt Valnämndens förslag.

Förslag om arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 framkommer av bilaga ”Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024” (Dnr: VN2024/00011 Nr:576)

Valnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 enligt Valnämndens förslag.

### Beslutsunderlag

-Bilaga: Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 (Dnr: VN2024/000111 Nr:576)

-Direktjusterad paragraf VN2024-03-07

### Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Linda Apelqvist, Kommunsekreterare

[linda.apelqvist@habo.se](mailto:linda.apelqvist@habo.se)

## **Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige antar arvodesregler för röstmottagare vid val av Europaparlamentet 2024.

### **Sammanfattning**

Valnämnden beslutade 2024-03-07 att anta förslaget av arvodering av röstmottagare vid val till Europaparlamentet 2024, och föreslår att Kommunfullmäktige ska fastställa beslutet om arvodering av röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 enligt Valnämndens förslag.

Förslag om arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 framkommer av bilaga ”Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024” (Dnr: VN 2024/00011 Nr: 576”

Valnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 enligt Valnämndens förslag.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

#### Ekonomiska konsekvenser

Kostnad för bemanning: 888 000 kronor.

#### Finansiering

Arvodering ryms inom ram för Valnämndens driftbudgetram.

### **Barnperspektivet**

Beslutet bedöms inte påverka barn eller ungdomar.

### **Näringslivsperspektivet**

Beslut bedöms inte påverka näringslivet.

### **Uppföljning**

Valorganisation följs upp efter avslutat val, så också detta beslut.

### **Beslutsunderlag**

- Bilaga: Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 (Dnr: VN 2024/00011 Nr: 576
- Direktjusterad paragraf VN 2024-03-07

---

**Beslut skickas till**  
Valnämnden  
Lön

Valnämnden  
Elias Lodin, valsamordnare  
elias.lodin@habo.se

## Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024

Uppdrag	Arvode
Ordförande i valdistriktet	2700 kr
Vice ordförande i valdistrikt	2700 kr
Röstmottagare för hela valdagen i ett valdistrikt	2300 kr
Deltagande vid obligatorisk utbildning av röstmottagare	400 kr*
Iordningsställande av lokal för röstmottagning	400 kr
Timanställda vid förtidsröstning	165 kr per timme
Extra timanställda vid rösträkning på valdagen	165 kr per timme**
Jourhavande röstmottagare	500 kr***

\* Denna ersättning utgår endast om person tjänstgör

\*\* Denna ersättning ges endast maximalt 8 timmar. Efter 8 timmar övergår tjänstgöring automatiskt till fast arvodering.

\*\*\* Denna ersättning ges endast om jourhavande röstmottagare inte inträder som tjänstgörande. Inträder jourhavande röstmottagare som tjänstgörande ges ersättning som ordinarie röstmottagare.



Valnämnden

**Tid och plats**

Kl. 18:00 torsdagen den 7 mars 2024, Övergransalen, Kommunhuset, Bålsta

**Beslutande**

Ledamöter

Christian Nordberg (M), Ordförande  
Helene Cranser (S), 1:e vice ordförande  
Carl Adam Embretsén (KD)  
Leif Lindkvist (V)  
Stefan Reinerdahl (SD)

**Övriga närvarande**

Ersättare

Christer Persson (S)  
Björn Fredriksson (M)  
Lisbeth Bolin (C)

Tjänstemän

Elias Lodin, valsamordnare, Jessica Thorsell, kommunsekreterare.

**Justering**

Tid och plats

Kl. 20.00 torsdagen den 7 mars 2024, Övergransalen

Justerade paragrafer

§ 10

**Ajournering**

**Underskrifter**

Sekreterare

Jessica Thorsell

Ordförande

Christian Nordberg

Justerare

Helene Cranser

JUSTERARE

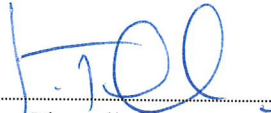
EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING



---

<b>Anslag/Bevis</b>	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag		
Organ	Valnämnden		
Sammanträdesdatum	2024-03-07		
Datum för anslags uppsättande	2024-03-08	Datum för anslags nedtagande	2024-03-29
Förvaringsplats för protokollet	Kansliavdelningen, kommunledningsförvaltningen, Håbo kommun		
<b>Underskrift</b>			
	Jessica Thorsell		



Valnämnden

§ 10

Dnr 2024/00011

## Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024

### Valnämndens beslut

- Valnämnden beslutar om förslag av arvodering av röstmottagare vid val till Europaparlament 2024 enligt bilaga "Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024".
- Valnämnden föreslår att fullmäktige besluta om arvodering av röstmottagare enligt Valnämndens förslag.
- Paragrafen justeras omedelbart.

### Sammanfattning

Valnämnden beslutar om förslag till arvodering av röstmottagare 2024

### Beslutsunderlag

Bilaga: Arvodesregler för röstmottagare vid val till Europaparlament 2024

### Förslag till beslut på sammanträdet

Christian Nordberg (M) yrkar att paragrafen justeras omedelbart.

### Beslutsgång

Ordföranden frågar om valnämnden kan besluta enligt förslag till beslut med tilläggsyrkande om direktjustering och finner att så är fallet.

---

### Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING



§ 81

Dnr 2023/00905

## **Svar på motion: service och Trygghetspunkt i Skokloster**

### **Kommunstyrelsens förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige anser motionen besvarad med hänvisning till kommunledningsförvaltningens bedömning.

### **Sammanfattning**

Fredrik Anderstedt (S) har överlämnat en motion till fullmäktige. Motionären föreslår:

- att kommunen utreder möjligheterna till en service och trygghetspunkt i Skokloster.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till att arbetet med service och trygghetspunkter inom hela kommunen är en del i det kommunövergripande beredskapsarbetet som pågår. Säkerhets- och beredskapsenheten arbetar med att kartlägga platser som kan fungera som service-, trygghets- eller informationspunkter (SOT), samt se över utrustning och behov för de olika punkterna.

### **Beslutsunderlag**

– Medborgarförslag

### **Beslutsgång**

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan besluta enligt förslag till beslut och finner att så är fallet.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens förvaltning  
Enheten för säkerhet och beredskap  
Sandra Davies, Beredskapsstrateg

sandra.davies@habo.se

## **Motion: service och Trygghetspunkt i Skokloster**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige anser motionen besvarad med hänvisning till kommunledningsförvaltningens bedömning.

### **Sammanfattning**

Fredrik Anderstedt (S) har överlämnat en motion till fullmäktige.  
Motionären föreslår:

- att kommunen utreder möjligheterna till en service och trygghetspunkt i Skokloster.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till att arbetet med service och trygghetspunkter inom hela kommunen är en del i det kommunövergripande beredskapsarbetet som pågår. Säkerhets- och beredskapsenheten arbetar med att kartlägga platser som kan fungera som service-, trygghets- eller informationspunkter (SOT), samt se över utrustning och behov för de olika punkterna.

### **Ärendet**

Fredrik Anderstedt (S) har överlämnat en motion till fullmäktige.  
Motionären föreslår att kommunen utreder möjligheterna till en service och trygghetspunkt i Skokloster.

Kommunledningsförvaltningen instämmer att det finns behov av informations- och trygghetspunkter inte bara i Skokloster utan i hela Håbo kommun. Säkerhets- och beredskapsenheten har under arbetet valt att använda sig av benämningen informations- och trygghetspunkter, vilket omfattar samma funktion som SOT.

Ett av de första arbetena med att ta fram informations- och trygghetspunkter har varit att definiera vad de olika funktionerna ska innefatta och betyda. Informationspunkter valdes att definieras som en plats där information kommer att förmedlas fysiskt eller digitalt till allmänheten vid exempelvis en kris. En trygghetspunkt i det här fallet har definierats som och planeras verka som en plats där medborgare vid en kris ska kunna gå för att bland annat kunna:

- ladda mobilen
- värma mat
- hämta vatten
- använda Internet

- få information
- sköta hygien
- duscha
- vila

Det är ett arbete som inbegriper kartläggning av potentiella lokaler, behov utifrån var befolkningsområden samt typ av facilitet som finns tillgänglig. Exempelvis:

- vilka byggnader/lokaler har vi tillgång till?
- vilka faciliteter finns? Toaletter, dusch, värme?
- hur ser befolkningsområdena ut? Var bor flest sårbara grupper så som äldre, funktionshindrade och barn?
- finns reservkraftsuttag om elen skulle slås ut?
- hur får vi ut information om tele- och elnätet är nere?

Säkerhets- och beredskapsenheten arbetar med att kartlägga platser som kan fungera som trygghets- eller informationspunkter, samt se över utrustning och behov för de olika punkterna. Även samverkansavtal kommer behöva upprättas för att få tillgång till lokaler som inte är i kommunens egen regi.

Arbetet i helhet utgår från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) handledning gällande trygghets- och informationspunkter. Vilken framhåller viktiga faktorer som behöver beaktas vid upprättande av en trygghetspunkt.

Utifrån ovanstående resonemang vill därför kommunledningsförvaltningen föreslå att kommunfullmäktige anser motionen besvarad då Skokloster ses som en del i det kommunövergripande arbetet med informations- och trygghetspunkter.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Arbetet bör kunna hållas inom planerad budgetram, om inte reservkraft behöver införskaffas. Om det behövs investering i reservkraft kommer det överstiga budget.

### **Barnperspektivet**

Barnperspektivet kommer vara en viktig del i arbetet med att besluta var informations- och trygghetspunkterna kommer att ligga. Särskilt med tanke på att barn är en extra sårbar grupp.

### **Näringslivsperspektivet**

Näringslivsperspektivet kommer att beaktas och påverkas minimalt i arbetet.

### **Uppföljning**

Uppföljning görs genom presentation av informations- och trygghetsplatser.

**Beslutsunderlag**

- Motion: Service och trygghetspunkt i Skokloster 2023-08-14
- Protokollsutdrag 2023-10-02 §112 Motion: Service och trygghetspunkt i Skokloster
- Kommunfullmäktiges beslut 2023-10-02 §150

---

**Beslut skickas till**

Motionär  
Säkerhetschef



Socialdemokraterna

## MOTION

### Service och Trygghetspunkt i Skokloster

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Håbos närområde tillsammans med klimatförändringar gör att störningar i samhällsservicen i Håbo kan befaras. Vi bör därför förbereda oss på bland annat långvariga strömavbrott. I Bålsta så finns det ett elverk kopplat till kommunhuset så det kan fungera som en knutpunkt. I Skokloster saknas detta.

Problemen är dock nationella och 2022 gav regeringen uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, att bedöma vilka åtgärder som bör vidtas för att stärka det civila försvaret och i svaret står bland annat: "Lokala service- och trygghetspunkter (SOT-punkter) ger robustare kommuner. En trygghetspunkt/-plats ger möjlighet att förse befolkningen med information, trygghet och service vid samhällsstörningar. Trygghetspunkter kan utgöra delar vid utrymning, inkvartering, försörjning samt varning och information. Med viss ökad finansiering skulle kommuner tillsammans med lokala Frivilliga Resursgruppen (FRG) skapa ytterligare SOT-punkter. Med stöd av MSB ges kommunerna möjlighet att inrätta trygghetspunkter vilka ska ge invånare och de som vistas i kommunen rätt stöd under samhällskriser."

SOT-punkt skulle kunna visualiseras med en livsmedelsbutik som nav med en närliggande drivmedelsanläggning. Dessa två komponenter kopplas samman med ett reservkraftaggregat som ska kunna bidra med elkraft för att kunna drifva livsmedels- och drivmedelsförsörjningen om strömtillförseln slås ut. Dessutom så SOT-punkten ska också utgöra en informations- och kommunikationsnod för alla aktörer i händelse av en samhällsstörning, och även en ledningsplats. Det ska även finnas en formaliserad och driftsättande organisation kopplad till SOT-punkten.

Förutom stöd från MSB så finns det även stöd från EU:s landsbygdsprogram till denna typ av insatser.

Skokloster har idag en fullservice livsmedelsbutik, en drivmedelsanläggning, vårdcentral, räddningstjänst och kommunala lokaler. Det som skulle behövas är reservkraft och driftsättande organisation.

Därför så yrkar vi på att:

Kommunen utreder möjligheterna till en Service och Trygghetspunkt i Skokloster.

För Socialdemokraterna i Håbo

Fredrik Anderstedt

Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Linda Apelqvist, Kommunsekreterare

[linda.apelqvist@habo.se](mailto:linda.apelqvist@habo.se)

## **Redovisning av inkomna skrivelser till Kommunfullmäktige april 2024**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige noterar informationen.

### **Sammanfattning**

Följande skrivelser och protokoll har inkommit sedan den senaste redovisningen av inkomna skrivelser till Kommunfullmäktige.

Protokollsutdrag VON § 20

Tjänsteskrivelse VON

Beslut – 202400001-BMN-§22

Rapportering ej verkställda beslut kvartal 13 SN § 39

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Ärendet har inte ekonomiska konsekvenser.

### **Uppföljning**

Ingen uppföljning krävs.

### **Beslutsunderlag**

- Bilagda skrivelser

SN § 39

Dnr 2024/00049

## Rapportering ej verkställda beslut kvartal 1

### Beslut

1. Socialnämnden beslutar att godkänna förvaltningens rapport för verkställighet av beslut och överlämnar den till kommunfullmäktige och kommunens revisorer för kännedom.

### Sammanfattning

Socialnämnden är enligt 16 § 6h socialtjänstlagen (SoL) och 28 §h lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skyldig att rapportera till kommunfullmäktige om ej verkställda gynnande beslut. Dessa beslut ska även anmälas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Beslut som avses är biståndsbeslut enligt SoL och LSS som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut, eller om insatsen avbrutits och därmed inte verkställts på nytt inom tre månader. Även beslut som tidigare rapporterats som ej verkställda eller avbrott ska rapporteras som avslutade när dessa verkställs.

För rapporteringsperiod 1 har två ärenden rapporterats till IVO. Båda är tidigare rapporterade och gäller korttidsvistelse enligt LSS. I båda fallen har den enskilde tackat nej till erbjuden plats. De skäl som ligger till grund till att enskilda tackat nej är pga. vilka dagar under veckan som erbjudits och det geografiska avståndet. Fortsatt sökning görs för att hitta lämpliga platser.

IVO kan vid bedömning att nämndens verkställighet dröjt oskälig lång tid för den enskilde överväga om att ansöka hos Förvaltningsrätten om utdömmande av särskild avgift för ej verkställda beslut. Vitet beslutas utifrån insatsens karaktär och hur länge det dröjt för den enskilde till dess att beslutet verkställts.

Nämnden har inte pga. dröjsmålet haft kostnader i avvaktan på verkställighet.

Som skäl till att enskild tackat nej till erbjuden plats om korttidsvistelse uppges att barnet inte kan åka själv dit, då erbjuden plats ligger för långt bort. Föräldrarna står hellre i kö till en plats närmare. Socialnämnden följer kontinuerligt upp gynnade beslut som fattats och rapportering sker fyra gånger per år till IVO. Kommunfullmäktige och kommunens revisorer delges nämndens rapporter.

### Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse nr 37513, daterad 2024-02-20

### Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt förvaltningens förslag till beslut och finner att så är fallet.

---

### Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige  
Kommunens revisore

Vård- och  
omsorgsnämnden

§ 20

Dnr 2024/00020

## Rapportering ej verkställda gynnande beslut år 2024

### Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens rapport av verkställighet av beslut och överlämnar den till kommunfullmäktige och kommunens revisorer för kännedom.

### Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden är enligt 16§ 6h socialtjänstlagen (SoL) skyldig att rapportera till kommunfullmäktige om ej verkställda gynnande beslut. Dessa beslut ska även anmälas till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Beslut som avses är biståndsbeslut enligt SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut, eller om insatsen avbrutits och därmed inte verkställts på nytt inom tre månader. Även beslut som tidigare rapporterats som ej verkställda eller avbrott ska rapporteras som avslutade när dessa verkställts.

### Beslutsunderlag

– Tjänsteskrivelse nr 8064, daterad 2024-02-06.

### Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan fatta beslut i enlighet med förvaltningens förslag och finner att så är fallet.

---

### Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige  
Kommunens revisorer

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING





Vård- och omsorgsförvaltningen  
Marie Rönnqvist-Borneteg, Avdelningschef  
marie.ronnqvist-borneteg@habo.se

## **Ej verkställda beslut per januari 2024**

### **Förslag till beslut**

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens rapport av verkställighet av beslut och överlämnar den till kommunfullmäktige och kommunens revisorer för kännedom.

### **Sammanfattning**

Vård- och omsorgsnämnden är enligt 16§ 6h socialtjänstlagen (SoL) skyldig att rapportera till kommunfullmäktige om ej verkställda gynnande beslut. Dessa beslut ska även anmälas till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Beslut som avses är biståndsbeslut enligt SoL som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut, eller om insatsen avbrutits och därmed inte verkställts på nytt inom tre månader. Även beslut som tidigare rapporterats som ej verkställda eller avbrott ska rapporteras som avslutade när dessa verkställts.

### **Ärendet**

Per januari 2024, har elva ärenden rapporterats till IVO.

Alla elva ärenden rör beslut om insatsen särskilt boende.

1. Säbo beslut, sedan 2022-03-21 (VIR-ärende)  
Tackat nej till säbo sex gånger, tackat nej till utökad hemtjänst och korttidsboende.
2. Säbo Beslut, sedan 2023-08-04. (Utomkommunal ansökan, är bosatt på ett säbo i annan kommun)  
Inget erbjudande ännu.
3. Säbo beslut, sedan 2023-10-18.  
Inga erbjudanden ännu.
4. Säbo beslut, 2022-09-27  
Tackat nej till sex stycken erbjudanden. Avslutad.
5. Säbo Beslut, 2023-06-07  
Tackade ja och är nu verkställt.
6. Säbo beslut, 2022-04-05  
Tackat nej till fem stycken erbjudanden, senaste 2023-08-02. Avliden.
7. Säbo beslut, sedan 2023-06-07  
Tackade ja och flyttat till säbo.
8. Säbo beslut, sedan 2023-07-18.  
Tackade ja och flyttat till säbo.



Vård- och omsorgsförvaltningen

9. Säbo beslut, sedan 2023-06-15  
Tackade ja och flyttat till säbo
10. Säbo beslut, sedan 2023-06-22.  
Tackat ja och flyttat till säbo.
11. Säbo beslut, sedan 2023-07-12.  
Tackat ja och flyttat till säbo.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

IVO kan vid bedömning att nämndens verkställighet dröjt oskäligt lång tid för den enskilde överväga om att ansöka hos Förvaltningsrätten om utdömande av särskild avgift för ej verkställda beslut. Vitet beslutas utifrån insatsens karaktär och hur länge det dröjt för den enskilde till dess att beslutet verkställts. Vitesbeloppet bestäms till minst 10 000 kronor och högst 1 miljon kronor enligt 16 kap. 6b§ Socialtjänstlagen.

### **Barnperspektivet**

Beslutet har ingen påverkan ur ett barnperspektiv.

### **Näringslivsperspektivet**

Beslutet har ingen påverkan på näringslivet.

### **Uppföljning**

Vård- och omsorgsnämnden följer kontinuerligt upp gynnande beslut som fattats och rapportering sker fyra gånger per år till IVO. Kommunfullmäktige och kommunens revisorer delges nämndens rapporter.

### **Beslutsunderlag**

– Denna tjänsteskrivelse nr 8064, daterad 2024-02-06.

---

### **Beslut skickas till**

Kommunfullmäktige  
Kommunens revisorer

Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Linda Apelqvist, Kommunsekreterare

[linda.apelqvist@habo.se](mailto:linda.apelqvist@habo.se)

## **Interpellation till kommunstyrelsens ordförande**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen får ställas.

### **Sammanfattning**

Robin Jansson Eriksson (V) ställer en interpellation till Kommunstyrelsens ordförande Catherine Öhrqvist (M).

### **Beslutsunderlag**

- Interpellation

---

### **Beslut skickas till**

Interpellant  
Kommunstyrelsens ordförande



## Interpellation till kommunstyrelsens ordförande

Håbo kommun har ambition att utvecklas och växa. För att uppnå detta krävs att människor antingen stannar kvar i kommunen, flyttar hit eller kanske till och med både och. Familjer som bor här ska trivas och känna sig trygga, både i sitt beslut att bo här och i vardagen.

En del av detta är att barn och unga ska ha en givande vardag och fritid i kommunen, vilket är det fokus denna interpellation har. Vi tror att det ger beslut att stanna kvar och flytta hit.

Kontrakt på idrottsanläggningar sägs upp, svårare för barn och unga att idrotta. När jag var tränare för friidrotten så fick vi en gång meddelandet inför inomhussäsongen att vi kunde få en tid mellan 20 och 22 på en vardagkväll, den gruppen bestod då av 8-9 åringar.

Vi säger nej till ungdomsgårdar samtidigt som vi skaffar oss utgifter för att flytta hit företag. Kanske det behövs, kanske har vi nära till många andra arbetsmarknader kommunen har ett mycket gott pendlarläge. Polarna läggs ner vilket kommer få konsekvenser som nattvandrande vuxna inte kan motverka.

Förut fanns möjligheter till stående utflykter i förskolan den möjligheten tog bort när kommunen inte längre bekostade bussresor med UL.

Behöver förskolor och skolor med bra förutsättningar, trygghet för ungdomar på kvällar och helger, möjligheter till meningsfulla fritidsaktiviteter. Kanske kan det minska rastlöshet och skadegörelse i kommunen.

Listan kan göras lång men jag tror att andemeningen går fram.

Frågan är egentligen för alla nämnders ordföringar men jag ger dig med varm hand uppdraget att inhämta svar från de du anser vara av vikt.

### Fråga:

Vilka satsningar görs för att Håbo ska bli en attraktiv kommun för barn och unga så innevånare känner att det är en bra kommun att bo kvar och bilda familj i, så utflyttade känner att det är en bra kommun att flytta tillbaka till med sin familj och som har ett rykte gott nog för utomstående att flytta till med sin familj?

*ORT OCH DATUM*

*Bålsta den 24/2 - 2024*

*Robin Jansson Eriksson för Vänsterpartiet*

Kommunledningsförvaltningen  
Kansliavdelningen  
Linda Apelqvist, Kommunsekreterare

[linda.apelqvist@habo.se](mailto:linda.apelqvist@habo.se)

## **Interpellation till Barn och utbildningsnämndens ordförande**

### **Förslag till beslut**

1. Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen får ställas.

### **Sammanfattning**

Anna Söder (MP) ställer en interpellation till Barn- och utbildningsnämndens ordförande Carl-Johan Torstensson (M) gällande hur planerna ser ut för Aspen, särskild undervisningsgrupp i Håbo kommun.

### **Beslutsunderlag**

- Interpellation

---

### **Beslut skickas till**

Interpellant

Barn- och utbildningsnämndens ordförande

Interpellation ställd till Carl-Johan Torstenson (M), ordförande Barn och utbildningsnämnden, Håbo kommun av Anna Söder (Mp), ersättare Barn och utbildningsnämnden.

Datum: 2024-03-11

## Hur ser planen ut för Aspen?

”Alla barn och elever har rätt till ledning och stimulans för att kunna utvecklas så långt som möjligt. En del elever har också rätt till extra anpassningar eller särskilt stöd. I Håbo finns två kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper anpassade utifrån elever med en viss typ av problematik. Grupperna arbetar efter grundskolans ordinarie läroplan och kursplaner.” Detta står att läsa på Håbo kommuns hemsida. Vidare står att Aspen är en särskild undervisningsgrupp för elever inom autismspektrat och att elever från årskurs 1 – 9 går här.

**Aspen har vid det här laget funnits i många år och är välkänd i Håbo kommun och har ett mycket gott rykte i kommunen.**

**Andel elever som går ut grundskolan från Aspen med godkända betyg är den högsta i kommunen. Omsättningen på personal vid Aspen är låg, många har jobbat där mycket länge.**

Vidare står det på kommunens hemsida att ”rektorn på ditt barns skola fattar ett beslut att ditt barn behöver placeras i en särskild undervisningsgrupp samt att det slutgiltiga beslutet om placering i särskild undervisningsgrupp fattas med stöd av centrala elevhälsoteamet utifrån elevens behov. Elever på Västerängsskolan eller Gransätersskolan har inte förtur till en plats i de kommungemensamma särskilda grupperna på dessa skolor.”

De frågor jag vill ställa Carl-Johan Torstensson är:

- Upplägget för Aspen har fungerat lika dant i många år. Nu får vi kännedom om att detta inte är ett korrekt förfaringssätt och att kommunen bryter mot lagen. Vilka steg vidtas nu för att åtgärda detta?
- Personalen på Aspen har blivit informerade om att ett antagningsstopp till Aspen är satt, trots att flera elever i årskurs 9 slutar till sommaren. Undertecknad fick vid en direkt fråga till Christer Carlsson, den 28 februari 2024, ett tydligt besked om att enheten inte ska läggas ned men ingen mer information än så. **Vad är nu tanken med Aspen för framtiden?**

Personal och elever är mycket oroad i dagsläget och det finns också ett stort behov av en särskild enhet för de som inte klarar av en vanlig skola och riskerar att till exempel bli hemmasittare .

Vi i Miljöpartiet önskar att Aspen får fortsätta sin välbehövliga verksamhet och vi önskar att nämnden omgående ser över möjligheten att göra om Aspen till en resursskola, som vi förstått är ett bättre alternativ än den struktur som Aspen nu verkar inom.



Anna Söder 2024-03-11